

🏠 > Vuosi 2012

Vuosi 2012

Raisio Oyj on kansainvälinen, kasvipohjaisen ravinnon erityisosaaja. Raision päätuotteita ovat elintarvikkeet, Benecol-tuotteiden ainesosa kasvistanoliesteri, rehut ja rehuvalkuainen sekä kasviöljyt. Konsernin palveluksessa on noin 1 900 henkilöä ja toimimme 10 maassa.

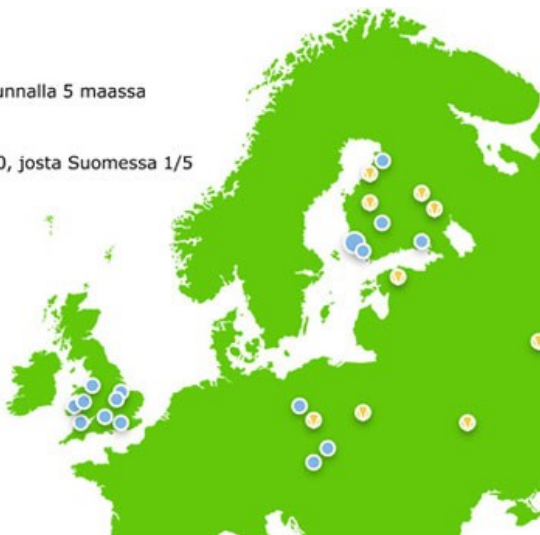
Päämarkkina-alueemme ovat Suomi, Iso-Britannia, Ruotsi, Venäjä, Ukraina, Puola, Viro ja Tsekki. Raision tunnetuimpia brändejä ovat Benecol, Honey Monster, Elovena, Sunnuntai, Nordic, Fox's ja Juicee Gumme. Raision liiketoiminta on jaettu kahteen yksikköön: Brändeihin ja Raisioagroon.

Raisio-konserni

- Toimintaa 10 maassa
- Tuotantoa 17 paikkakunnalla 5 maassa
- Pääkonttori Raisiossa
- Henkilöstöä noin 1 900, josta Suomessa 1/5

- Tuotantolaitos
- Myyntikonttori

Raisio-konserni on viljatuotteiden innovatiivinen osaaja sekä edelläkävijä ekologiassa. Merkitsimme ensimmäisenä maailmassa kuluttajatuotteen hiilijalanjäljen ja vesijalanjäljen kertovat merkit pakkaukseen.

Raision osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä keskisuurten yhtiöiden ryhmässä. Raisio on myös Suomen kannattavin ja kansainvälisin pörssilistattu elintarvikeyritys. Yhtiöllä oli vuoden 2012 lopussa yli 35 000 osakkeenomistajaa. Ulkomaalaisomistus on noin 10 %.

Vuosi 2012

AVAINLUVUT		
	2011	2012
Liikevaihto, M€	552,6	584,1
Liiketulos, M€*	31,8	34,6
Voitto ennen veroja, M€	27,0	15,6
Tulos/osake, €	0,16	0,18
Osinko/osake, €	0,11	0,12**
Oma pääoma/osake, €	2,13	2,10
Omavaraisuusaste, %	60,2	64,1
Markkina-arvo, M€	372,3	479,3

*Liikevoitto ilman kertaluontoisia eriä

**Hallituksen osinkoesitys

Toimitusjohtajan katsaus

Raisio kasvaa ja kannattaa

Vuosi 2012 oli Raision kasvujakson kolmas vuosi. Vuosien 2010-2012 aikana konsernin liikevaihto on kasvanut 240 miljoonalla eurolla. Samana aikana liike-tulos on kaksinkertaistunut. Erityisen tyytyväinen olen siihen, että vaikka olemme kasvaneet voimakkaasti, on konsernin tase yhtä vahva kuin aikaisemminkin. Kasvun ja kannattavuuden parantamisen lisäksi olemme viimeisten kolmen vuoden aikana maksaneet osinkoina yhteensä 48 miljoonaa euroa. Lisäksi kasvujakson investoinnit velattomin kauppahinnoin ovat olleet 206 miljoonaa euroa.

Keskeistä vuonna 2012

Vuodesta 2012 haluan nostaa esiin kolme merkittävää asiaa:

- Brändit-yksikkö teki hyvän tuloksen. Vaikka kokonaisuus on hyvällä tasolla, on liiketoiminnoissa vielä parantamisen varaa.
- Raisioagro teki nollatuloksen, mikä ei ollut tavoitteen mukainen. Olemme toteuttaneet toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi.
- Toimme Suomen markkinoille Benemilk-rehut, jotka pohjautuvat Raision innovaatioon. Olemme onnistuneet kehittämään rehukonseptin, joka parantaa maidontuotannon hyötysuhdetta 13 prosentilla. Tässä on kyse todella suuresta parannuksesta.

Brändit kokonaisuutena hyvä

Brändit-yksikölle vuosi 2012 oli kokonaisuudessaan hyvä. Liikevaihto kasvoi yli viidellä prosentilla ja liike-tulos parani 20 prosentilla. Länsi-Eurooppa ja erityisesti Iso-Britannia, Itä-Eurooppa sekä Benecol tekivät kaikki erittäin hyvän tuloksen. Vain Pohjois-Eurooppa ei saavuttanut tavoitteita. Olemme jo toteuttaneet korjaavia toimenpiteitä Pohjois-Euroopan liiketoiminnoissa ja tilanne tulee korjaantumaan.

Raision pitkä ja kova työ Benecoliin liittyvissä lupa-asioissa on alkanut tuottaa tulosta. Tärkeä saavutus oli Euroopan Elintarviketurvallisuusviranomaisen EFSA:n antama positiivinen lausunto Raision terveysväitehakemukselle, jossa osoitettiin kolesterolin alenemisen tehostuvan suuremmalla päivittäisellä annoskoolalla (3 grammaa). Lisäksi saimme USA:n elintarvike- ja lääkevirasto FDA:lta uuden GRAS-statusen entistä laajemmalle joukolle elintarvikkeita.

Euroopan talousvaikeuksista huolimatta uskomme Benecol-tuotteiden myynnin kasvavan, mikäli partnerimme investoivat kuluttajaviestintään. Esimerkiksi Suomessa olemme vajaassa viidessä vuodessa onnistuneet kaksinkertaistamaan Benecol-tehojuomien myynnin panostamalla perinteiseen kuluttajaviestintään. Lisäksi otimme Benecol-margariinien myynnin takaisin omiin käsiin Suomessa ja Puolassa. Uskon, että tulemme kuulemaan lisää hyviä uutisia Benecolistä.

Raisioagro suosii suomalaista

Raisioagron tappiollinen liike-tulos ei vastannut tavoitetta. Tilanteessa on kuitenkin kolme positiivista elementtiä. Ensinnäkin yksikön liikevaihto kasvoi kuusi prosenttia. Raisioagro siis kasvoi Brändit-yksikköä nopeammin. Toiseksi kasvu tuli toiminnan tehostamisen kautta ja otimme käyttöön verkkokaupan, joka on hiljalleen lunastanut paikkansa ostoskanavana. Kolmanneksi olemme jo käynnistäneet toimet rehuvalkuaisliiketoiminnan kannattavuuden parantamiseksi. Vuonna 2013 rehuvalkuaisliiketoiminnan tavoitteena on nollatulos, mikä tulee vaikuttamaan selvästi koko Raisioagron tuloksentehtävyyteen.

Ohjeistus vuodelle 2013

Raisiolle vuosi 2013 näyttää hyvältä. Odotamme maltillista liikevaihdon kasvua. Ainakin ensimmäisellä vuosipuoliskolla keskitymme konsernin synergioiden hyödyntämiseen ja toimintojen tehostamiseen. Tämän jälkeen olemme vahvempia ja arvioimme myös liike-tuloksemme paranevan selvästi vuonna 2013. Jatkamme kasvujakson toteutusta ja tulemme tilaisuuden tullen tekemään uusia lisäarvoa tuottavia yritysostoja.

Olemme jättäneet vuoden 2012 alkupuolella Benemilk-rehuista kansainvälisen patenttihakemuksen. Prosessi on tavallinen patenttiprosessi, ja kestää vielä vähintään vuoden ennen kuin tiedämme saammeko patentin.

Toimintaympäristö

Raisiosta on kasvanut kolmessa vuodessa aidosti kansainvälinen yritys. Konsernin pääliiketoiminnot voidaan jakaa kahtia brändeihin ja Raisioagroon. Brändeissä on toteutunut vuonna 2012 liikevaihdon kasvu ja kannattavuuden paraneminen. Raisioagrolle kulunut vuosi oli ensimmäinen uudella rakenteella ja tavalla toimia. Raision rehuinnovaatio Benemilk lanseerattiin Suomen markkinoille.

Vahvaa kasvua orgaanisesti ja yritystostoin

Raisio on kasvujaksonsa aikana vuosina 2010-2012 toteuttanut neljä yritystostoa, joista kaksi viimeisintä Keski-Euroopasta vuonna 2012. Kaikki yritystostot ovat hyvin nopeasti osoittautuneet myös käytännössä kannattaviksi ja ostetut yritykset on integroitu järjestelmällisesti osaksi Raisio-konsernia. Olemme onnistuneet määrätietoisella työllä ostamaan hyviä yrityksiä edullisesti. Tällä hetkellä kaikki ostetut yritykset ovat paremmassa kunnossa kuin ostohetkellä ja Raisiosta on kasvanut aidosti kansainvälinen yhtiö, jolla on jalansija Pohjoismaissa, Isossa-Britanniassa, Manner-Euroopassa ja Itä-Euroopassa.

Yritystostoissa vahva
track record

Raision liikevaihto on kasvanut lähes 240 miljoonalla eurolla konsernin kasvujakson aikana kolmessa vuodessa. Samana aikana liike-tulos on kaksinkertaistunut. Tase on pidetty positiivisella kassavirralla vahvana ja yhtiö on lähes nettovelaton omavaraisuusasteen ollessa 64 prosenttia. Tämä on kyetty saavuttamaan, vaikka yhtiö on samana aikana maksanut osinkoja 48 miljoonaa euroa. Lisäksi kasvujakson investoinnit velattomin kauppahinnoin ovat olleet 206 miljoonaa euroa.

Kasvua tiukassa kuluttajamarkkinassa

Euroopan taloustilanne on Venäjää lukuun ottamatta epävakaa ja marginaalien säilyttäminen on entistä haastavampaa. Heikko kasvu ja nousevat kustannukset ovat pakottaneet yritykset tehostamaan toimintaansa eri toimialoilla. Vaikka paine ei voimakkaimmin kohdistu päivittäistavarakauppaan, on Raisiokin reagoinut tilanteeseen tehostamalla toimintojaan ja karsimalla kulujaan. Heikentyneestä markkinatilanteesta huolimatta kannattavuus pysyi hyvänä erityisesti Raision brändien suurimmalla markkina-alueella Isossa-Britanniassa sekä Venäjällä.

Iso-Britannia on
Raision suurin
brändien markkina-
alue

Benemilk on Raision rehuinnovaatio

Raision uusi rehuinnovaatio Benemilk® on herättänyt suurta kiinnostusta. Paitsi maidontuottajat myös sijoittajat ja mahdolliset yhteistyökumppanit ovat kiinnostuneita rehuista, jotka lisäävät maitotuotosta sekä parantavat rasva- ja valkuaispitoisuuksia. Maidontuottajan etu on parempi maitotili ja hyvinvoivat eläimet. Ensimmäinen uuden innovaation pohjalta kehitetty rehu tunnettiin nimellä Maituri 12000 E. Nimenumuutoksen jälkeen se on Benemilk Black. Vuoden lopussa uutuusrehu oli käytössä jo noin 600 maitotilalla Suomessa.

Benemilkillä maidon
pitoisuudet nousee

Toistaiseksi tammikuussa 2013 lanseeratun Benemilk-tuoteperheen rehut ovat myynnissä vain Suomessa. Raisio haluaa rakentaa innovaatiolleen vahvan kotimarkkinan ennen kuin etenee kansainvälisille markkinoille. Suomi on Benemilk-rehujen tärkeä koe- ja kotimarkkina. Kansainvälinen patenttihakemus jätettiin alkuvuodesta 2012. Patenttiprosessi ei ole läpinäkyvä ja siitä syystä paras arviomme on, että vuoden sisällä meillä olisi tieto josko saamme patentin.

Raisio on suurin suomalainen rehuvalmistaja

Kilpailuasetelma Suomen rehumarkkinoilla muuttui merkittävästi, kun suomalaisten osuuskayppojen omistamasta Hankkija-Maataloudesta myytiin 60 prosenttia tanskalaiselle DLA-konsernille. Tässä yhteydessä Raisioagrosta tuli Suomen suurin kotimaisessa omistuksessa oleva rehuvalmistaja. Vuonna 2012 Raisioagro säilytti vahvan markkina-aseman Suomen rehumarkkinoilla kilpailun kiristymisestä huolimatta. Lypsykarjanrehuissa Raisio on edelleen markkinajohtaja. Suomalaiset maidontuottajat ovat erittäin kiinnostuneita uusista Benemilk-rehuista. Raisio on hakenut innovaatiolleen kansainvälistä patenttia alkuvuonna 2012.

Lihasiipikarjan rehujen kasvaneesta kysynnästä huolimatta rehuvalmistajien marginaalit eivät ole tyydyttävällä tasolla ja alalla on runsaasti ylikapasiteettia. Raisioagro käytti myös vuonna 2012 ainoastaan geenimuuntelematonta non-GMO soijaa rehuseostensa valkuaislähteenä. Suomen maitoketju ja kalaketju ovat puhtaasti non-GMO:ta, mikä on eurooppalaisittain ainutlaatuista.

Toimintaympäristö

Suomen siipikarjanlihaketju ja sianlihaketju ovat eräiden rehuyritysten toimesta jo nyt GMO-kontaminoituneita. Kilpailijoidensa tavoin myös Raisio harkitsee GMO-soijan käyttöön ottamista nyt kun non-GMO soijan hintaero GMO-soijaan on kestävä. Lisäksi non-GMO -soijan viljelyalan yhä pienentyessä on Raision entistä hankalampaa löytää siipikarjan- ja sianrehujen laatukriteerit täyttävää non-GMO -soijaa. EU:ssa käyttöön hyväksytyt GMO-lajikkeet ovat viranomaisten turvallisiksi toteamia.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Kansainvälinen talouskehitys jatkuu epävarmoissa tunnelmissa. Euroopan talouskasvu jatkuu hitaana ja työttömyys on kasvussa. Kestävien ratkaisujen etsiminen valtioiden velkaongelmiin tullee jatkumaan epävarmuutta ylläpitävänä. Epävarmasta yleisestä tilanteesta huolimatta uskomme päivittäistavaramarkkinoiden pysyvän suhteellisen vakaina verrattuna muihin toimialoihin.

Raaka-ainehintojen volatiliteetin arvioidaan pysyvän korkealla tasolla. Hidastuva talouskasvu ja mahdollisesti hyvin onnistuvat sadot saattavat rauhoittaa hintakehitystä, mutta toisaalta ilmaston lämpenemisen aiheuttamat ääri-ilmiöt aiheuttanevat nopeita muutoksia eri maataloushyödykkeiden sato-odotuksissa ja hintatasossa. Riskienhallinnan merkitys sekä arvon että volyymin osalta tulee säilymään kannattavuuden näkökulmasta olennaisena jatkossakin.

Raisiolle kasvujakso on murrosvaihe, jonka aikana monia yhtiön toimintatapoja kehitetään ja liiketoimintojen johtaminen on merkittävästi normaalitilannetta haastavampaa. Kasvu- ja rationointihankkeet voivat edelleen tuoda yhtiön kokoon nähden merkittäviä kustannuksia.

Raision kasvu jatkuu

Taloudellinen katsaus

KESKEISET TUNNUSLUVUT, TULOS ILMAN KERTAERIÄ

	Q4/2012	Q3/2012	Q2/2012	Q1/2012	2012
LIKEVAIHTO					
Brändit, M€	76,5	86,2	85,6	81,1	329,5
Raisioagro, M€	61,3	75,0	65,3	54,1	255,7
Muut toiminnot, M€	0,5	0,5	0,5	0,5	2,0
Toimialaryhmien välinen myynti, M€	-0,8	-0,7	-0,8	-0,7	-3,1
Liikevaihto yhteensä, M€	137,5	161,0	150,6	135,0	584,1
LIIKETULOS (EBIT)					
Brändit, M€	7,6	9,7	11,0	9,0	37,4
Raisioagro, M€	-0,1	1,2	0,4	-1,8	-0,3
Muut toiminnot, M€	-0,9	-0,3	-0,7	-0,6	-2,5
Eliminoinnit, M€	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liiketulos (EBIT) yhteensä, M€	6,6	10,7	10,6	6,6	34,6
% liikevaihdosta	4,8	6,6	7,1	4,9	5,9
Rahoitustuotot ja kulut, netto, M€	-0,4	-1,2	-0,6	-0,3	-2,5
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta, M€	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1
Tulos ennen veroja, M€	6,2	9,4	10,0	6,3	32,0
Tuloverot, M€	-0,9	0,0	-2,5	-1,6	-5,0
Tilikauden tulos, M€	5,4	9,3	7,6	4,7	27,0
Tulos/osake, €	0,04	0,06	0,05	0,03	0,18

Taloudellinen katsaus

KESKEISET TUNNUSLUVUT, TASE				
	31.12.2012	30.9.2012	30.6.2012	31.3.2012
Oman pääoman tuotto, %	3,5	4,0	1,4	5,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,5	5,1	3,7	6,7
Korolliset rahoitusvelat kauden lopussa, M€	78,0	91,8	123,6	116,2
Omavaraisuusaste, %	64,1	62,0	58,1	57,2
Nettovelkaantumisaste, %	4,9	2,4	2,4	0,4
Oma pääoma/osake, €	2,10	2,10	2,05	2,05

Avainluvut 2010-2012

KESKEISET TUNNUSLUVUT, TULOS ILMAN KERTAERIÄ

	2012	2011	2010
LIKEVAIHTO			
Brändit, M€	329,5	314,6	236,4
Raisioagro, M€	255,7	241,1	188,8
Muut toiminnot, M€	2,0	1,4	0,9
Toimialaryhmien välinen myynti, M€	-3,1	-4,6	-2,5
Liikevaihto yhteensä, M€	584,1	552,6	423,6
LIIKETULOS (EBIT)			
Brändit, M€	37,4	31,2	20,0
Raisioagro, M€	-0,3	2,9	1,9
Muut toiminnot, M€	-2,5	-2,4	-2,8
Eliminoinnit, M€	0,0	0,0	0,0
Liiketulos (EBIT) yhteensä, M€	34,6	31,8	19,2
% liikevaihdosta	5,9	5,8	4,5
Rahoitustuotot ja kulut, netto, M€	-2,5	-1,5	-1,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta, M€	-0,1	0,0	0,0
Tulos ennen veroja, M€	32,0	30,3	17,4
Tuloverot, M€	-5,0	-5,7	-5,1
Tilikauden tulos, M€	27,0	24,6	12,3
Tulos/osake, €	0,18	0,16	0,08

KESKEISET TUNNUSLUVUT, TASE

	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010
Oman pääoman tuotto, %	3,5	6,5	3,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,5	7,3	5,0
Korolliset rahoitusvelat kauden lopussa, M€	78,0	115,7	67,2
Omavaraisuusaste, %	64,1	60,2	67,6
Nettovelkaantumisaste, %	4,9	-7,5	-22,5
Oma pääoma/osake, €	2,10	2,13	2,06

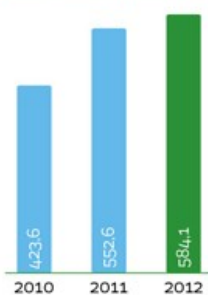
Liikevaihto

Avaa suurempi näyttökuva klikkaamalla graafia.

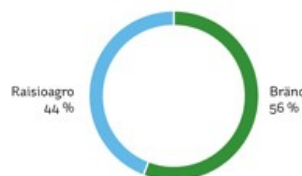
Konsernin liikevaihto

Raision liikevaihto kasvoi 6 % vuodesta 2011. Brändit-yksikön osuus konsernin liikevaihdosta oli noin 56 prosenttia ja Raisioagron noin 44 prosenttia. Suomen ulkopuolisen liikevaihdon osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 49,3 (43,3) prosenttia eli 288,0 (239,0) miljoonaa euroa.

Liikevaihto (milj. €)

Liikevaihto yksiköittäin (%)

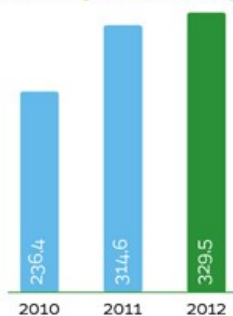
Liikevaihto markkina-alueittain (%)

Brändit-yksikön liikevaihto

Brändit-yksikön liikevaihtoa kasvatti yritysostojen lisäksi makeismyynnin hyvä kehitys Isossa-Britanniassa sekä elintarvikemyynnin kasvu Itä-Euroopassa.

Liikevaihto, Brändit-yksikkö (milj. €)

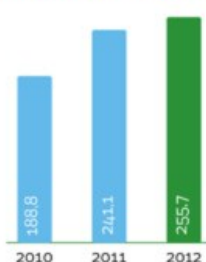
Liikevaihto markkina-alueittain, Brändit-yksikkö (%)

Raisioagro-yksikön liikevaihto

Raisioagron liikevaihtoa kasvattivat raaka-ainehintojen nousun vaikutus tuotehintoihin, tuotantopanosten myynnin hyvä kehitys ja kalanrehujen viennin kasvu.

Liikevaihto, Raisioagro-yksikkö (milj. €)

Liikevaihto markkina-alueittain, Raisioagro-yksikkö (%)

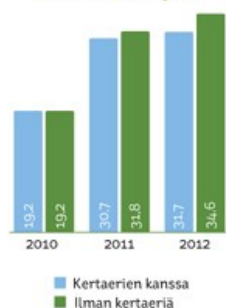
Kannattavuus

Avaa suurempi näyttökuva klikkaamalla graafia.

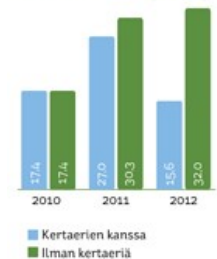
Konsernin liike-tulos

Raisio-konsernin liike-tulos parani 9 % vuodesta 2011. Liike-tulos ilman kertaeriä oli 5,9 (5,8) % liikevaihdosta.

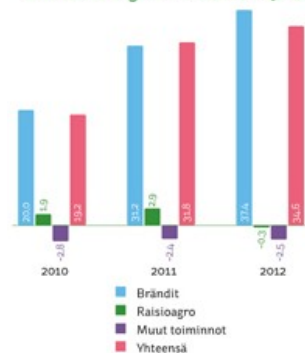
Liike-tulos (milj. €)

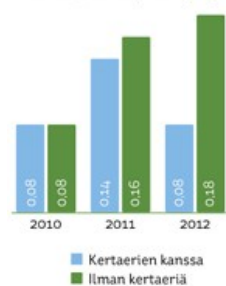
Tulos ennen veroja (milj. €)

Liike-tulos segmenteittäin (milj. €)

Tulos/osake, EPS (€)

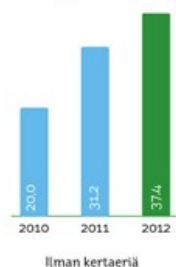

Kannattavuus

Brändit-yksikön liike-tulos

Brändit-yksikön liike-tulos vuonna 2012 ilman kertaeriä oli 11,3 (9,9) % liikevaihdosta. Länsi-Euroopan toimintojen liike-tulos parani yli 40 % vertailuvuodesta makeisten sekä aamiais- ja välipalatuotteiden kannattavuuden paranemisen, tuotannon sopeuttamisen ja kustannustehokkuuden parantamisen sekä yritysoston ansiosta. Pohjois-Euroopan elintarviketoimintojen kannattavuus ei ollut tyydyttävä tavoitteeseen verrattuna. Raisio on jo aloittanut toimet kannattavuuden parantamiseksi. Itä-Euroopan toimintojen liike-tulos oli selvästi voitollinen. Benecolin liike-tulos oli sille ominaisella hyvällä tasolla.

Liike-tulos,
Brändit-yksikkö (milj. €)

Raisioagro-yksikön liike-tulos

Raisioagron vuoden 2012 liike-tuloksen jääminen tappiolliseksi johtui rehuvalkuaisliiketoiminnan noin - 2,5 miljoonan euron tappiosta. Rehujen ja tuotantopanoskaupan kannattavuus pysyi tyydyttävänä.

Liike-tulos,
Raisioagro-yksikkö (milj. €)

Muut tunnusluvut

Avaa suurempi näyttökuva klikkaamalla graafia.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 24,3 ja ilman yritysostoja 8,3 (71,2 ja ilman yritysostoja 7,9) miljoonaa euroa. Brändit-yksikön bruttoinvestoinnit olivat 21,0 ja ilman yritysostoja 6,9 (67,8 ja ilman yritysostoja 4,5) miljoonaa euroa, Raisioagron 2,0 (2,5) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 1,4 (0,8 miljoonaa euroa).

Tutkimus ja kehitys

Raisioagron tutkimus ja kehitystyö keskittyi Benemilk-tuoteperheen laajennukseen. Isossa-Britanniassa kehitettiin aktiivisesti aamiaistuote- ja välipalautuuksia, jotka lanseerataan vuoden 2013 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Suomessa elintarvikkeiden tuotekehityksen painopiste oli terveellisten, ekologisten ja luonnollisten välipalojen kehityksessä. Tärkeä saavutus oli myös Euroopan Elintarviketurvallisuusviranomaisen EFSA:n antama positiivinen lausunto Raision terveystieteiden tutkimukselle, jossa osoitettiin kolesterolin alenemisen tehostuvan suuremmalla päivittäisellä annoskoolalla (3 grammaa) kasvistanoliesteriä.

Tutkimus- ja kehityskulut (milj. €)

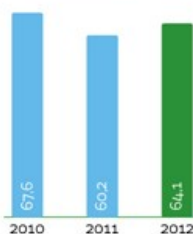

Investoinnit (milj. €)

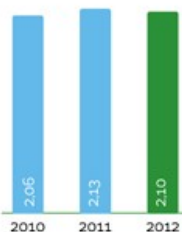

Vuoden 2012 suurin investointi oli Candy Plussan osto

Omavaraisuusaste (%)

Oma pääoma/osake (€)

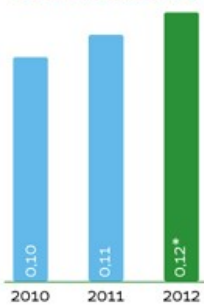
Yritysarvo EV (milj. €)

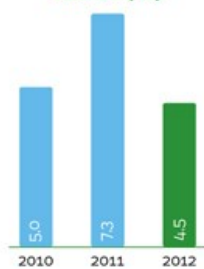
Muut tunnusluvut

Osinko/osake (€)

* Hallituksen osinkoesitys

Sijoitetun pääoman tuotto (%)

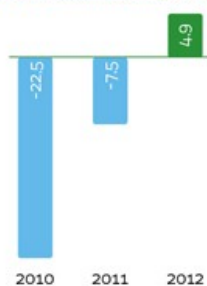

Rahavirta (milj. €)

■ Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta
 ■ Liiketoiminnan rahavirta
 ■ Rahavirta investointien jälkeen

Nettovelkaantumisaste (%)

Brändit

Raision Brändit-yksikkö on jaettu Consumer brands ja Licensed brands -toimintoihin. Consumer brands -toimintoihin kuuluvat kaikki elintarviketoiminnot Länsi-, Pohjois- ja Itä-Euroopan markkina-alueilla. Licensed brands -toimintoon kuuluu Benecol ja uuden Benemilk-rehuinnovaation IPR.

Raision Brändit-yksikön tuotevalikoimaan kuuluu aamiais-, välipala- ja leivontatuotteita, Benecol-tuotteiden ainesosa kasvistanoliesteri sekä tuotevalikoimaa täydentävät makeiset. Raision tunnettuja elintarvikebrändejä ovat Benecol, Elovena, Honey Monster, Sunnuntai, Harvest Chewee ja Nordic. Makeisbrändeistä tunnetuimpia ovat Fox's, Poppets ja Juicee Gummees.

Raision kuluttajatuotteiden päämarkkina-alueet ovat Suomi, Iso-Britannia, Tšekki, Ruotsi, Venäjä, Ukraina, Puola ja Viro. Iso-Britannia on Raision Brändit-yksikön suurin markkina-alue. Sen liikevaihto nousi vuonna 2012 yli 45 prosenttiin koko yksikön liikevaihdosta. Candy Plus makeisyhtiö sisältyy Länsi-Euroopan lukuihin 13.11.2012 alkaen. Sulman pasta- ja suurimoliiketoiminta liitettiin 20.3.2012 osaksi Itä-Euroopan liiketoimintoja.

Benecol on kolesterolin alentamisen alkuperäinen asiantuntija ja Benecol-tuotteiden sisältämä kasvistanoliesteri on valittu yhdeksi maailman tärkeimmistä ravitsemusinnovaatioista. Benecol-tuotteita myydään 30 maassa, viidessä maanosassa. Benecol® on Raision tavaramerkki ja Benecol-tuotteiden sisältämä kasvistanoliesteri Raision laajasti patentoima ainesosa.

Brändit

BRÄNDIT-YKSIKÖN KESKEISET TUNNUSLUVUT

		2012	2011
Liikevaihto	M€	329,5	314,6
Consumer brands	M€	286,1	269,2
Licensed brands	M€	45,0	45,7
Liiketulos ilman kertaeriä	M€	37,4	31,2
Liiketulos ilman kertaeriä	%	11,3	9,9
Kertaerät	M€	-2,5	-1,1
Liiketulos	M€	34,9	30,1
Investoinnit*	M€	21,0	67,8
Nettovarallisuus	M€	271,7	245,8

*Sisältää yritysostot

 > Vuosi 2012 > Brändit Kuluttajabrändit, Länsi-Eurooppa, aamiais- ja välipalatuotteet

Kuluttajabrändit, Länsi-Eurooppa, aamiais- ja välipalatuotteet

Keskeistä vuonna 2012

- Raisio panosti uusien tuotteiden kehitykseen. Tämä tulee näkymään vuonna 2013 innovatiivisten uutuustuotteiden lanseerauksina.
- Tuotannon tehostaminen ja sopeuttaminen jatkui. Lisäksi yleistä kustannustehokkuutta sekä tuotannon tehokkuutta kyettiin parantamaan entisestään.
- Ison-Britannian aamiais- ja välipalaliiketoiminnan kannattavuus parani.

Toimintaympäristö

Ison-Britannian vähittäiskauppatuotteiden markkinoilla kilpailu jatkui tiukkana myös vuonna 2012. Vähittäiskauppakettujen myynnin kehityksessä oli merkittäviä eroja. Esimerkiksi premium-tuotteita myyvien kauppakettujen myynti kasvoi kun taas myyntiään aikaisemmin merkittävästi kasvattaneet halpakettut ovat kärsineet markkinatilanteesta. Raision osalta tilannetta tasapainotti laaja, mutta kohdistettu asiakaspohja ja tuotevalikoima, jota on nopeasti kyetty kehittämään asiakastarpeeseen sopivaksi.

Taloudellinen epävakaus huomioon ottaen arvioimme tilanteen Ison-Britannian markkinoilla jatkuvan haastavana myös kuluvana vuonna. Kuluttajien mielenkiinnon terveellisempiä ja omaa hyvinvointia lisääviä tuotteita kohtaan arvioidaan jatkuvan.

Vuosi 2012

Raision aamiais- ja välipalatuotteiden liikevaihdosta noin 60 % tulee yhtiön omilla ja lisensoituilla brändeillä myytävistä tuotteista, noin 30 % partnereiden brändeillä valmistettavista tuotteista ja loput noin 10 % private label -tuotteista. Tuotevalikoimasta lapsille tarkoitettut tuotteet muodostavat pääosan painonhallinta- ja laihdutustuotteiden pitäessä toista sijaa.

Lasten aamiaistuotteissa Honey Monster -murot ylsivät sijalle 5. Lasten välipalapatukoissa Harwest Chewee sijoittui toiseksi. Näissä kovin kilpailluissa tuoteryhmissä Raision sijoituksia voidaan pitää erittäin hyvinä.

Kuluttajabrändit, Länsi-Eurooppa, aamiais- ja välipalatuotteet

Välipalapatukoiden myynti kehittyi hyvin vuonna 2012. Tuotevalikoima on monipuolinen ja sisältää mm. vilja-, hedelmä- ja marjapitoisia patukoita, painonhallintaan tarkoitettuja välipalapatukoita sekä vähärasvaisia ja terveysvaikutteisia välipalapatukoita.

Dormen-brändillä myytävien premium-pähkinöiden ja suolaisten välipalojen myynnin kasvua hidastivat kohonneet raaka-ainekustannukset. Dormen-tuotteiden myynti lentoyhtiöille pieneni väliaikaisesti, koska yhä useammat lentoyhtiöt uudistavat tuotevalikoimaansa kierrättämällä brändejä aikaisempaa tiheämmin.

Raisio valmistaa noin
550 miljoonaa
välipalapatukkaa
vuodessa.

BRÄNDIT

Aamiaistuotteet ja välipalat	Honey Monster, Harwest Chewee, Dormen, Good Grain Company
Valmistusta useiden partnereiden brändeillä	esim. Weight Watchers
Lisensoiduilla brändeillä (private label) myytävät pastapohjaiset lasten välipalat	Bob the Builder, Fireman Sam, Thomas the Tank Engine

Tavoitteet

- Kannattavuuden parantaminen
- Onnistuneet uutuustuotteiden lanseeraukset

Kuluttajabrändit, Länsi-Eurooppa, makeiset

Keskeistä vuonna 2012

- Poppets-tuotteiden uusi pakkausformaatti herätti kuluttajien kiinnostuksen ja kasvatti myyntiä.
- Fox's-tuotevalikoima laajeni perinteisten makeisten lanseerauksella.
- Raisio sai useita merkittäviä uusia toimitussopimuksia kaupan omilla brändeillä valmistettavissa makeisissa.
- Onnistunut toimintatavan muutos halpaketjujen ja tärkeimpien vähittäiskauppaketjujen kanssa kasvatti myyntiä.
- Asiakkaat valitsivat Raision toisen kerran peräkkäin Grocer-lehden "Own Label Confectionery Supplier of the Year" -palkinnon saajaksi, mikä on osoitus asiakkaiden luottamuksesta.

Toimintaympäristö

Isossa-Britanniassa makeismarkkinoilla kilpailu jatkui erittäin tiukkana ja kilpailu hyllytilasta koveni. Promootiomyyntin taso säilyi korkeana, mutta muutti muotoaan. Aikaisemmin promootiomyynti keskittyi useiden pakkausten myymiseen edulliseen hintaan. Nyt asiakkaille tarjotaan yleisimmin yksi pakkaus alennushintaan ja esim. yhden punnan maksavia tuotteita määrän sijaan.

Raisio on Ison-Britannian toiseksi suurin kaupan omien merkkien valmistaja sokerimakeisissa ja suklaata sisältävissä makeisissa. Raision asiakkaita ovat kaikki suuret vähittäiskauppaketjut, minkä ansiosta asiakaspohja on laaja. Omilla brändeillä myytävien makeisten osuus on noin 60 % ja kaupan brändien osuus noin 40 % liikevaihdosta. Raisio vie makeisia yli 30 maahan. Merkittävin osa tästä on erityistuotteita kansainvälisille leipomo-, jälkiruoka, jäätelö- ja makeisvalmistajille.

Vuosi 2012

Kaupan omien brändituotteiden valmistusmäärät kasvoivat Raision saadessa merkittäviä uusia sopimuksia. Myös omien brändien myynti kasvoi. Poppetsien pakkaaminen pystypussiin herätti kuluttajien mielenkiinnon ja myynti kasvoi. Fox's tuotevalikoiman lanseeraaminen perinteisillä makeisilla lisäsi näiden perinteisten kovien makeisten myyntiä.

Isossa-Britanniassa makeisia valmistetaan neljässä tehtaassa. Tuotteiden korkea laatu, asiakaspalvelu ja innovatiiviset uutuudet ovat makeisliiketoiminnan menestyksen perustekijät tulevaisuudessakin.

Tavoitteet

- Liikevaihdon kasvattaminen.
- Kannattavuuden parantaminen.

Kuluttajabrändit, Pohjois-Eurooppa

Keskeistä vuonna 2012

Kuluttajien tietoisuus ja tarve terveellisempiin elämäntapoihin lisäsivät terveellisten ja ekologisten elintarvikkeiden kuluttajakysyntää.

- Kolesterolia alentavien Benecol-tuotteiden myynti kasvoi Suomessa.
- Terveellisten Elovena aamu- ja välipalatuotteiden myynti kasvoi.
- Viljatuotteiden raaka-aineiden voimakas hinnannousu ja volatilititeetti sekä lisääntynyt hintakilpailu heikensivät kilpailukykyä perinteisissä viljatuotteissa.
- Raisio aloitti liiketoimintamallinsa sopeuttamisen kiristyvään kilpailutilanteeseen ja muuttuneeseen liiketoimintaympäristöön syksyllä 2012.

Toimintaympäristö

Raision Pohjois-Euroopan liiketoimintojen toimintaympäristö oli edelleen erittäin haastava.

Suomen päivittäistavaramarkkinoilla toimintaympäristö säilyi vakaana ja Raision vertailukelpoinen myynti oli edellisvuoden tasolla. Kolesterolia alentavien terveysvaikutteisten tuotteiden kuluttajakysyntä kasvoi, mikä näkyi Benecol-tuotteiden hyvänä myynnin kehityksenä. Myös terveellisten aamupala- ja välipalatuotteiden kuluttajakysyntä kehittyi hyvin ja näissä kategorioissa Elovena-tuotteiden myynti kasvoi. Perinteisten viljatuotteiden osalta raaka-ainehintojen nousu aiheutti voimakasta korotuspainetta tuotteiden hinnoitteluun.

Suomen teollisuus- ja leipomomyynnissä lisääntynyt hintakilpailu sekä raaka-aineiden hinnannousu ja volatilititeetti heikensivät näiden asiakassegmenttien peruskannattavuutta merkittävästi. Erityisesti suuren volyymin jauhotuotteissa kannattavan liiketoiminnan ylläpitäminen oli erittäin haastavaa.

Ruotsissa ja Baltiassa Raision liiketoimintaympäristössä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Ruotsissa kuluttajien ostokiinnostuksen lisääntyminen jatkui Raision kannalta keskeisissä tuoteryhmissä. Baltiassa hintakilpailu kaikissa tuoteryhmissä jatkui kovana.

Vuosi 2012

Raisio on terveellisten elintarvikkeiden edelläkävijä Suomessa.

Kolesterolia alentavien terveysvaikutteisten tuotteiden kuluttajakysynnän kasvaminen kasvatti Benecol-margariinien ja -tehojuomien myyntiä merkittävästi vuoteen 2011 verrattuna. Erityisen voimakasta myynnin kasvu oli vuoden viimeisellä neljänneksellä. Vahvana kotimaisena brändinä Benecol mahdollisti osaltaan koko tuoteryhmän kasvun rekrytoimalla tuoteryhmään uusia kuluttajia. Lisäksi Benecolin asema markkinoilla vahvistui.

Benecol-tuotteiden
myynti kasvoi
merkittävästi

Terveellisten aamupala- ja välipalatuotteiden kulutuksessa tapahtui siirtymää Raision perinteisistä tuotteista korkeamman jalostusasteen lisäarvotuotteisiin. Elovena-hetkipuurojen, -välipalajuomien ja -välipalakeksien myynti kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna kuluttajien etsiessä helpompia ratkaisuja jokapäiväiseen kulutukseen.

Perinteisten viljatuotteiden osalta raaka-ainehintojen nousu aiheutti voimakasta korotuspainetta tuotteiden asiakas- ja kuluttajahinnoitteluun. Raision perinteiset ja vahvat merkit pystyvät kantamaan hintapreemiota hyvin.

Kuluttajabrändit, Pohjois-Eurooppa

Suomen teollisuus- ja leipomosektoreissa tiukentunut kilpailutilanne ja raaka-aineiden hinnannousu heikensivät kannattavuutta. Raisio ei pyrkinyt ylläpitämään tätä matalan kannattavuuden markkinaosuutta.

Vuoden 2012 lopussa Raision suurtaloustuotteiden myynti siirrettiin Raision omalle organisaatiolle ja myyntiä aikaisemmin hoitaneen Ateriamestarit Oy:n liiketoiminta lopetettiin.

Ruotsissa Raision tuotteiden myynti kehittyi positiivisesti erityisesti non-dairy -tuotteiden osalta. Hyvästä myynnin kehityksestä huolimatta Raisio ei saavuttanut haluttua kannattavuuskehitystä.

Muutoksella parempaa kilpailukykyä ja kustannustehokkuutta

Vuosi 2012 oli Raision Pohjois-Euroopalle kokonaisuudessaan haastava. Kiristynyt kilpailutilanne ja merkittävät muutokset liiketoimintaympäristössä edellyttivät muutosta Pohjois-Euroopan liiketoimintamallissa. Syksyllä 2012 aloitettiin tervehdytysohjelma, jonka tavoitteena on liiketoiminnan kilpailukyvyn ja kustannustehokkuuden parantaminen sekä tuotesalkun uudistaminen.

Marraskuussa päättäneiden YT-neuvotteluiden tuloksena Suomen elintarvikeliiketoiminnan toimintatapoja ja organisaatiota virtaviivaistettiin yhdistämällä myynti- ja markkinointiorganisaatiot yhdeksi kaupalliseksi organisaatioksi. Samassa yhteydessä toimitusketjun, tuotannon sekä tuotekehityksen resurssit sopeutettiin nykyistä liiketoimintaa vastaavalle tasolle. Tuotesalkun uudistamisen tavoitteena on lisätä sen kuluttajalähtöisyyttä, kilpailukykyä ja kannattavuutta. Raision tuotesalkun ykkösmerkit ovat Benecol ja Elovana.

Benecol ja Elovana
ovat Raision
ykkösbrändit

Ruotsissa ja Baltiassa aloitettiin toiminnan tehostamiseen ja kannattavuuden parantamiseen tähtäävä tehostamisohjelma, jonka osana näillä markkinoilla tullaan siirtämään omasta organisaatiosta tehokkaaseen jakelijayhteistyömalliin.

Tavoitteet

Tervehdyttämisohjelma 2013

Uuden organisaation ja toimintatapamuutoksen läpivienti Suomessa, Ruotsissa ja Baltiassa.

- Kokonaiskannattavuuden parantaminen.
- Tuotesalkun ykkösbrändien, Benecolin ja Elovenan, pitkäjänteinen kehittäminen kuluttajalähtöisillä tuoteratkaisuilla ja asiakaslähtöisillä kaupallisilla ratkaisuilla.
- Viljaraaka-aineiden hinnannousun ja volatiliiteetin hallinta.

Vuonna 2013 asiat
tehdään paremmin

Kuluttajabrändit, Itä-Eurooppa

Keskeistä vuonna 2012

- Raision kasvu jatkui maaliskuussa 2012 Sulman pasta- ja suurimoliiketoiminnan ostolla. Sulman oston myötä Raisio sai jalansijan Puolan pastamarkkinoista.
- Benecol-margariinien myynti Puolassa palautui Raisiolle lokakuussa 2012.
- Provena puhdaskauratuotteet lanseerattiin Venäjän ja Ukrainan markkinoille.
- Itä-Euroopan liikevaihto kasvoi yli 40 %.

Toimintaympäristö

Itä-Euroopassa Raision päämarkkina-alueet ovat Venäjä, Ukraina ja Puola. Raisiolla on vankka kokemus toimimisesta näillä kasvavilla markkinoilla. Venäjällä ja Ukrainassa Nordic-brändi on markkinajohtaja premium-viljatuotteiden kategoriassa. Puolassa Raision asema markkinoilla on vahvistunut Elovena-tuotteiden hyvän myynnin kasvun sekä Sulman yritystoston myötä.

Puolassa ja Ukrainassa Raision tuotteet ovat myynnissä koko maassa sekä modernissa että perinteisessä kaupassa. Venäjällä Raision tuotteet ovat myynnissä Moskovan, Pietarin ja Vladivostokin alueilla.

Vuosi 2012

Vuosi 2012 oli vahvan kasvun aikaa Itä-Euroopan markkina-alueella. Raision brändien myynti kasvoi kaikilla markkina-alueilla. Esimerkiksi Venäjällä ja Ukrainassa Nordic-brändillä myytävien premium-viljatuotteiden myynti kasvoi noin 30 %:lla vertailuvuodesta. Nordic-tuotteiden osuus Itä-Euroopan liikevaihdosta on yli 80 %. Venäläiset ja ukrainalaiset kuluttajat arvostavat suurelta osin Suomessa valmistettuja tuotteita ja luottavat suomalaiseen brändiin.

Benecol-margariinien myynnin ottaminen takaisin omiin käsiin Puolassa loppuvuonna 2012 lisää mahdollisuuksia kehittää Benecol-brändiä kokonaisvaltaisesti. Puola on yksi kolesterolia tehokkaasti alentavien Benecol-tuotteiden suurimmista markkinoista.

Sulman pasta- ja suurimoliiketoiminta integroitiin nopeasti osaksi Raision Puolan toimintoja. Sulman yritystoston myötä Raisiolla on jalansija Puolan noin 190 miljoonan euron pastamarkkinoista. Osana Raisiota Sulman tuotteet ovat myynnissä suurissa marketeissa kautta maan ja myös perinteisessä kaupassa maan länsiosassa. Sulman liikevaihto viimeisellä päättyneellä tilikaudella ennen yritystostoa oli 3,9 miljoonaa euroa.

Vahvan kasvun vuosi

BRÄNDIT

Venäjä ja Ukraina

Nordic, Provena

Puola

Benecol, Elovena, Provena, Sulma, Sulechowski ja Nadodrzański pastat

Tavoitteet

Raision tavoitteena on sekä orgaaninen kasvu Itä-Euroopan markkina-alueellaan että kannattavuuden parantaminen. Puolassa painopiste on tutkitusti tehokkaasti kolesterolia alentavan Benecol-brändin kokonaisvaltaisessa kehittämisessä.

Puolassa
panostetaan
Benecoliin

Lisensoidut brändit

Keskeistä vuonna 2012

- Benecol-tuotteiden valikoima niiden suurimmalla markkina-alueella Isossa-Britanniassa monipuolistui lusikoitavilla Benecol-jogurteilla.
- Tuotevalikoima laajeni myös Aasiassa. Thaimaan markkinoille lanseerattiin Benecol -kahvi- ja viljajuomajauheet. Indonesian markkinoille lanseerattiin sarja sokerittomia Benecol-tehojuomia.
- Euroopan ulkopuolisten markkinoiden osuus Benecol-tuotteiden myynnistä on kasvanut lähes 10 %:iin liikevaihdosta.
- Raisio vastaa itse Benecol-margariinien myynnistä ja markkinoinnista Suomessa ja Puolassa.
- Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) antoi positiivisen lausunnon Benecol-tuotteiden sisältämän kasvistanolin kolesterolia alentavasta lisätehosta 3 gramman päiväannoksella.

Toimintaympäristö

Väestön ikääntyminen ja kasvava kolesteroliongelma erityisesti Aasiassa ja Etelä-Amerikassa yhdistettynä voimakkaaseen terveystrendiin ovat tekijöitä, joiden voidaan olettaa lisäävän kolesterolia alentavien terveysvaikuteisten elintarvikkeiden kysyntää.

Maailmanlaajuisesti kolesterolia alentavien terveysvaikuteisten elintarvikkeiden myynti jakautuu edelleen kolmen vahvan brändin kesken, joista Benecol on yksi. Private label -tuotteiden myynti on kasvanut, mutta on edelleen vähäistä verrattuna kokonaismarkkinaan. On selvästi nähtävissä, että kuluttajat arvostavat brändituotteiden laatua ja luottavat niiden tehoon.

Aasiassa suuri
markkinapotentiaali

Kolesterolia alentavia, kasvistanoliesteriä sisältäviä Benecol-tuotteita myydään noin 30 maassa ympäri maailman. Benecolin kasvustrategia perustuu myynnin kasvuun nykyisillä markkinoilla ja etenemiseen uusille markkina-alueille. Raisio näkee Aasian ja yksittäisistä maista erityisesti Brasilian, Intian ja Kiinan kiinnostavina markkinoina kasvustrategiansa toteutuksessa. Vuonna 2012 Benecol-tuotteiden markkinat kasvoivat eniten Aasiassa, jossa kolesterolia alentavien terveysvaikuteisten elintarvikkeiden kasvupotentiaali on tulevaisuudessakin suuri.

Vuosi 2012

Benecol-tuotteiden myynti ja markkina-asema vahvistuivat erityisesti Aasiassa ja Etelä-Amerikassa. Myynti kasvoi selvästi Chilessä sekä Indonesiassa ja Kolumbiassa, joissa Benecol-brändi on vasta äskettäin lanseerattu.

Maantieteellisten alueiden välillä oli vuonna 2012 suuriakin eroja. Useiden Euroopan maiden edelleen jatkuva vaikea taloudellinen tilanne vaikutti kysyntään. Esimerkiksi Kreikassa ja Espanjassa Benecol-tuotteiden myynti ei yltänyt vertailuvuoden tasolle. Vastaavasti Benecol-tuotteiden suurimmalla markkinalla Isossa-Britanniassa onnistunut tuotevalikoiman laajentaminen toi Benecol-tuotteille uusia käyttäjiä. Myynti kasvoi myös Irlannissa, missä kuluttajien luottamus brändiin on vahva. Yli 90 % Benecolin liikevaihdosta tulee Euroopasta.

Lisensoidut brändit

Kuluttajat luottavat Benecol-brändiin

Yksi viime vuosien tärkeimmistä tapahtumista on ollut EU-komission ja Euroopan elintarviketurvallisuusviraston (EFSA) myöntämä sairauden riskin vähentämistä koskeva terveysväite Benecol-tuotteiden sisältämälle kasvistanoliesterille. Benecol oli yksi ensimmäisistä ja edelleen harvoista vahvan terveysväitteen saajista.

Vain Benecol-
tuotteet sisältävät
kasvistanoliesteriä

Alkuvuonna 2011 julkaistu meta-analyysi Benecol-tuotteiden sisältämästä kasvistanoliesteristä todisti, että nyky-suosituksia suuremmilla päiväannoksilla kasvistanoliesteriä kolesterolin aleneminen tehostuu. Tämä vahvistaa entisestään Benecol-tuotteiden mielikuvaa tehokkaina kolesterolia alentavina elintarvikkeina. Vuonna 2012 EFSA antoi samasta aiheesta positiivisen lausunnon Benecol-tuotteiden sisältämälle kasvistanoliesterille.

Linkki: T&K, Benecol

Vahvat yhteistyökumppanit

Benecol-liiketoiminnan kehittäminen perustuu vahvaan yhteistyöhön johtavien elintarvikeyhtiöiden kanssa. Benecol-ratkaisulla on kolme tukijalkaa:

- Benecol-brändi
 - Raisio omistaa brändin ja lisensoi sitä yhteistyökumppaneilleen maailmanlaajuisesti.
 - Kategoriansa edelläkävijänä brändin uskottavuus on vahva, mikä mahdollistaa terveysvaikutteisten elintarvikkeiden käytön laajenemisen
- Ainutlaatuinen ainesosa, kasvistanoliesteri
 - Laajasti patentoitu ainesosa, joka on myös yksi maailman 10 tärkeimmästä ravitsemusinnovaatiosta
- Asiantuntijuus kolesterolia alentavien tuotteiden kategoriassa hankittu 16 vuoden aikana 30 maassa
 - Raision vahva osaaminen on partnereiden hyödynnettävissä mm. markkinointistrategioiden kehittämisessä sekä viestinnän suunnittelussa kuluttajille ja terveydenhuollon ammattilaisille
 - Raision tuki partnereille sisältää myös tuotannon ja lupakäytäntöjen valmistelut, tieteellisen tutkimussuunnittelun sekä tuen tuotteiden ja uusien tuotekonseptien kehittämisessä
 - Benecol-kumppaneilla on myös mahdollisuus parhaiden käytäntöjen jakamiseen

Strategiset tavoitteet

Benecolin strategiset tavoitteet liittyvät liiketoiminnan kehittämiseen ja laajentamiseen maailmanlaajuisesti hyödyntämällä vahvaa osaamista terveysvaikutteisten elintarvikkeiden onnistuneessa kaupallistamisessa.

Tulevaisuuden kilpailukyvyyn varmistamiseksi on tärkeää vahvistaa entisestään Benecol-brändin asemaa markkinoilla sekä edistää laajenemista erityisesti Aasian markkinoilla.

Keskeistä on myös Benecol-tuotteiden sisältämän ainesosan, kasvistanoliesterin ja muiden kolesterolia alentavien elintarvikkeiden kategoriaan liittyvän lupaympäristön suotuista kehitys.

Benecol on Raision
ainutlaatuinen
innovaatio

Benecol-liiketoiminnan strateginen vahvuus muodostuu kolmesta osa-tekijästä:

- Vahva Benecol-kuluttajabrändi
- Ainutlaatuinen ainesosa, kasvistanoliesteri
- Raision laaja asiantuntemus terveysvaikutteisten elintarvikkeiden kategoriassa

Kuluttajat luottavat
Benecol-brändiin

Tavoitteet vuodelle 2013

- Kasvu nykyisillä markkinoilla
 - Benecol-brändi tarjoaa uskottavuutta, jota tarvitaan uusien kuluttajien saamiseksi ja nykyisten pitämiseksi kolesterolia alentavien terveysvaikutteisten elintarvikkeiden käyttäjinä maailmanlaajuisesti. Kansainvälinen brändinä Benecolilla on tarvittavaa uskottavuutta myös täysin uusilla markkinoilla. Globaalia brändistrategiaa toteutetaan läheisessä yhteistyössä Benecolin-lisenssikumppaneiden kanssa.
- Laajentuminen uusille markkinoille
 - Raisio laajenee uusille markkinoille lisensoimalla Benecol-brändiä paikallisesti vahvoille elintarvikeyhtiöille. Lisenssikumppanit saavat käyttöönsä Raision laajasti patentoidun kolesterolia alentavan ainesosan, kasvistanoliesterin. Raisio tekee tiivistä yhteistyötä uusien lisenssikumppaniensa kanssa Benecol-tuotteiden lanseeraamiseksi. Raisio jatkaa neuvotteluja maailmanlaajuisesti uusien lisenssikumppaneiden löytämiseksi ja pyrkii näiden kanssa laajenemaan erityisesti uusille ja kasvaville markkinoille Aasiassa.
- Uusien tutkimustulosten hyödyntäminen
 - Raisio jatkaa yhteistyötä tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen kanssa hyödyntääkseen uusia tutkimustuloksia. Viime aikaiset tutkimustulokset avaavat uusia mahdollisuuksia liiketoiminnan kehittämiseksi.

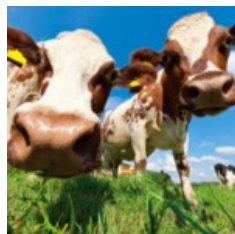
Raisioagro

Raisioagro-yksikköön kuuluvat rehut, viljakauppa, valkuaisrouheet ja kasviöljyt, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä bioenergia.

Raisioagro on uuden sukupolven maatalouskauppa sekä kotieläintuottajien ja sopimusviljelijöiden tuttu ja luotettava kumppani. Raisioagron palvelukonsepti kattaa tilojen tarpeet rehuista, lannoitteista ja siemenistä aina tuotantotarvikkeisiin asti. Raisioagro tunnetaan myös eläinten ravitsemusosaamisesta ja viljelyosaamisestaan.

Suomi on Raisioagron suurin markkina-alue. Tärkein vientimarkkina on Luoteis-Venäjä, jonne viedään kalanrehuja ja maatilarehuja. Markkinaosuutemme Suomen maatilarehuissa on noin 40 % ja kalanrehuissa yli puolet. Raisioagro on suurin suomalaisessa omistuksessa oleva rehuvalmistaja.

Raisioagro on valmistanut rehuseoksia vuodesta 1948 lähtien. Raisioagron rehutehtaat sijaitsevat Raisiossa, Kouvolassa ja Ylivieskassa. Naudanrehujen valmistus on keskitetty Ylivieskaan ja Kouvolaan.

Keskeistä 2012

Vuosi 2012 oli ensimmäinen toimintavuosi Raisioagrona. Raisioagro syntyi kun rehu- ja rehuvalkuaisliiketoiminta sekä sopimusviljely ja viljakauppatoiminnot yhdistettiin yhdeksi kokonaisuudeksi.

- Rehutehtaat erikoistuivat rehujen valmistamiseen eläinlajeittain.
- Raisio jätti alkuvuonna uudesta Benemilk-rehuinnovaatiostaan (tunnettiin aluksi nimellä Maituri 12000 E) kansainvälisen patenttihakemuksen. Maidon määrää sekä rasva- ja valkuaispitoisuuksia nostava rehu lanseerattiin Suomessa.
- Ammattiviljelijöille suunniteltu verkkokauppa otettiin käyttöön keväällä.
- Tuotantopanosten valikoima laajeni ja täydentyi.
- Raisioagro aloitti Neste Oilin polttoaineiden jälleenmyynnin maataloille.
- Yhteistyö meijeriosuuskuntien kanssa laajeni uusiin tuoteryhmiin ja rehuyhteistyö kehittyi edelleen myönteisesti.
- Raisioagro lanseerasi ensimmäisenä Suomessa luomunaudanrehut valtakunnalliseen jakeluun.
- Pula kotimaisesta öljykasvisiemenestä rasitti rehuvalkaistuotannon kannattavuutta, mikä pakotti myös sopeuttamaan tuotantoa.
- Raisio investoi rehuvalkaistuotantoon parantaakseen tuotannon joustavuutta ja sitä kautta liiketoiminnan kannattavuutta. Myös tehtaan käyntiaika sopeutettiin kotimaisen raaka-aineen saatavuuden mukaan.

Liiketoimintaympäristö

Globaalit tekijät vaikuttavat yhä selvemmin myös Raisioagron tärkeimmällä markkina-alueella Suomessa. Viljojen ja valkuaiskasvien hinnat eivät ennako-odotuksista huolimatta kääntyneet laskuun uuden satovuoden myötä, vaan maailmalta kantautuneet heikot satouutiset käänsivät pääraaka-aineiden hinnat tuntuvaan nousuun. Hintojen vahvistuminen jatkui pitkälle syksyyn.

Pääraaka-aineiden hinnannousun seurauksena myös rehuseosten hinnat nousivat. Useiden keskeisten tuotantopanosten, kuten lannoitteiden ja energian, hinnat pysyivät korkeina. Suomessa kotieläintuotannon kohonneiden tuotantokustannusten siirtäminen tuottajahintoihin toteutui heikosti. Tästä seurasi erityisesti sikatilojen kannattavuuden heikkeneminen ja monessa tapauksessa ajautuminen talousvaikeuksiin. Maatalouden rakennekehityksen edetessä Suomessa tilojen lukumäärä vähenee edelleen ja jatkavien tilojen keskikoko kasvaa.

Suomessa tilakoko kasvaa tilojen lukumäärän vähentyessä.

RAISIOAGRO-YKSIKÖN KESKEISET TUNNUSLUVUT

		2012	2011
Liikevaihto	M€	255,7	241,1
Liiketulos ilman kertaeriä	M€	-0,3	2,9
Liiketulos ilman kertaeriä	%	-0,1	1,2
Kertaerät	M€	-0,4	0,0
Liiketulos	M€	-0,7	2,9
Investoinnit	M€	2,0	2,5
Nettovarallisuus	M€	74,3	63,1

Raision vuosikertomus 2012 on julkaistu verkossa osoitteessa <http://vuosikertomus2012.raisio.com>
Tämä sivu on osa vuosikertomusta. Yhteydenotot communications@raisio.com.

Rehut

Suomessa kilpailuasetelma muuttui merkittävästi, kun suomalaisten osuuskauppojen omistamasta Hankkija-Maataloudesta 60 % myytiin tanskalaiselle DLA-konsernille. Tässä yhteydessä Raisioagrosta tuli suurin kotimaisessa omistuksessa oleva rehuvalmistaja. Raisioagro ja K-maatalous ovat ainoat kotimaiset toimijat valtakunnallisessa maatalouden päätuotantopanossa.

Maidontuotanto on liikevaihdolla ja myös myyntituloilla mitattuna suomalaisen maatalouden merkittävin tuotantohaara. Maitotilojen lukumäärä väheni vuoden aikana usealla sadalla maidontuotannon pysyessä edellisvuoden tasolla. Tuotannosta yhä suurempi osa keskittyy ns. maito-Suomeen, millä tarkoitetaan Savosta Keski-Pohjanmaalle ulottuvaa aluetta.

Suomessa tuotetaan
eniten maitoa

Maidontuottajien investoinnit kertovat alalla vallitsevasta tulevaisuudenuskosta. Valtaosa uudiskohteista on automaattilypsyyn perustuvia ja lehmämäärältään selkeästi keskimääräistä suurempia navettoja. Naudanrehut edustavat noin puolta Suomen rehumarkkinasta. Raisioagro on lypsykarjanrehuissa markkinajohtaja.

Sianlihantuotanto vaikeuksissa, siipikarjanlihan tuotanto kasvaa

Suurimmat ongelmat tuottajahintojen joustamattomuudesta aiheutui sianlihan tuottajille. Sianlihamarkkinoilla vallinneen epätasapainon seurauksena tuottajahinta ei noussut tuotantokustannusten mukaisesti. Sianlihan tuotanto supistui vuoden aikana lähes 5 % tilojen määrän vähentyessä noin 200:lla, mikä on lähes 10 % suomalaisista sikatiloista. Sianlihan tuotannon supistuminen heijastui sianrehujen kokonaismarkkinan vastaavankokoisena pienenemisenä.

Siipikarjataloudelle vuosi oli kohonneista rehukustannuksista huolimatta huomattavasti parempi kun sikataloudelle. Kananmunien kysyntä kasvoi noin 5 %:lla, ja siipikarjanlihan kysyntä noin 4 %:lla. Kananmunantuotannossa astui vuoden alusta voimaan ns. häkkikielto ja sen myötä moni tuottaja päätti lopettaa. Jatkavien tuottajien reippaasta investointitahdista huolimatta pitkään munien yltärinton kanssa tasapainotellut markkina kääntyi pääsiäisen tienoilla jopa niukkuudeksi. Kysynnän ja tarjonnan tasapainottuminen on nostanut kananmunien tuottajahintaa. Kananrehujen osuus teollisten rehujen kokonaismarkkinasta on noin 5 %.

Lihasiipikarjamarckinat koostuvat broilerin- ja kalkkunanrehuista. Lihasiipikarjan rehujen kasvaneesta kysynnästä huolimatta rehuvalmistajien marginaalit eivät ole tyydyttävällä tasolla. Lihasiipikarjan rehujen valmistuksessa on edelleen reilusti ylikapasiteettia. Raisioagro käytti vuonna 2012 ainoastaan non-GMO soijaa rehuseosten valkuaislähteenä. Osa kilpailijoista käytti halvempaa GMO-soijaa ja sai näin tiukassa kilpailutilanteessa merkittävän hintaedun valkuaisen osalta. Broilerrehujen markkinat kiristivät entisestään loppuvuonna 2013 uuden toimijan aloittaessa tuotannon. Kalkkunan osuus on vajaa 10 % koko lihasiipikarjan lihasta ja kysyntä on säilynyt vakaana.

Siipikarjanrehuissa
GMO-soijan käyttö
antoi kilpailijoille
merkittävän
hintaedun

Vuosi 2012

Vuoden aikana toteutettiin rehuvalmistuksen eriyttäminen. Kouvola ja Ylivieskan tehtaissa valmistetaan nykyään ainoastaan nautakarjalle tarkoitettuja rehuja. Raisiossa sijaitseva tuotantolaitos on erikoistunut sian-, siipikarjan ja kalanrehujen valmistukseen. Eriytämisen myötä tuotantosarjat ovat pidempiä, tuotantotehokkuus on parantunut ja tuotelaatu on entistäkin tasaisempaa.

Benemilk on Raision huipputuotanto

Lypsyrehujen ruokinnassa panostus oli vahvasti Raision uuden innovaation Benemilk-rehuissa. Benemilk-rehuilla maitotuotos sekä maidon rasva- ja valkuaispitoisuudet kasvavat. Vuoden lopussa jo noin 600 suomalaista maitotilaa käytti Benemilk-rehuja. Benemilk-rehuja käyttävien tilojen käyttökokemukset ovat erittäin positiivisia. Tilat ovat kiinnostuneita rehuista, joilla omaa maitotiliä voi kasvattaa.

Tutkimustuloksiin ja tilojen käyttökokemuksiin perustuen Raisioagro lupaa Benemilk-asiakkaille tyytyväisyyttä. Raisio jatkaa vahvaa panostusta Benemilk-innovaatioon ja vahvan markkina-aseman saavuttamiseen Suomessa. Kansainvälisen patentin käsittelyyn kuluva ajan Raisio hyödyntää teettämällä ruokintatutkimuksia eri karjaroduilla ja ruokintamalleilla sekä arvioimalla kansainvälisiä liiketoimintamalleja.

Maitotiloilla hyviä
kokemuksia
Benemilk-rehuista

Linkki: [Lue lisää Benemilk-rehuista](#)

Rehut

Luumurehuja koko maahan

Syksyllä 2012 Raisioagro toi luomunaudanrehut valtakunnalliseen jakeluun. Rehut valmistutetaan Osuuskunta ItäMaidon Liperissä sijaitsevassa rehutehtaassa. Tehdas on Suomen ainoa yksinomaan luomurehuja valmistava laitos. Luomurehujen osuus kokonaismarkkinasta on vain murto-osa, mutta kysynnän odotetaan kasvavan sitä mukaan kuin luomutuotantoon siirtyvien tilojen määrä kasvaa.

Raisioagro on kalanrehuissa markkinajohtaja

Vuosi 2012 oli olosuhteiltaan suosiollinen kalankasvatukselle niin Suomessa kuin Venäjälläkin. Kalojen ruokinnassa ei tullut helteiden johdosta taukoja, mikä nosti rehun kulutusta. Raisioagro säilytti Suomessa ja Venäjän Karjalassa markkinajohtajan asemansa. Vuonna 2012 Raisioagro toimitti yli puolet Suomessa käytettävistä kalanrehuista.

Suomessa eniten käytetty kalanrehu on vuonna 2009 markkinoille lanseerattu matalafosforinen Hercules LP. LP-tuotesarjan rehuilla on kasvatettu vuoden 2012 loppuun mennessä lähes 15 miljoonaa lisäkiloa kalaa, sillä kalat pystyvät hyödyntämään rehun kasvuunsa täysimääräisesti. Lisäksi Hercules LP -rehu alentaa kirjolohen kasvatuksen fosforikuormitusta peräti 26 %:lla. Näin Raision kehittämän kalanrehun käytöllä on ollut suuri merkitys koko kalanviljelyelinkeinoon kuormituksen selkeässä vähenemisessä.

Raisioagro on ainoa
suomalainen
kalanrehujen
valmistaja

Hercules LP -tuotesarjan myyntiin panostetaan tulevaisuudessa niin kotimaassa kuin viennissäkin. Myös Venäjällä kalanviljelyn ympäristöystävällisyyteen kiinnitetään entistä enemmän huomiota.

Viljat

Viljojen, öljykasvien ja valkuaiskasvien hintataso säilyi korkeana koko vuoden. Viljelypinta-alat kasvoivat maailmalla, mutta heikot olosuhteet varsinkin USA:ssa heikensivät tuotantomääriä selvästi.

USA:ssa ankara kuivuus heikensi kaikkien viljojen satoa. Tämä vaikutti erityisesti rehuviljojen markkinaan, koska maissisato jäi huomattavasti normaalia pienemmäksi. Euroopassa ja Mustanmeren alueella kasvukausi oli suosiollisempi, mutta USA:n alhaisempaa satomäärää ei näillä alueilla pystytty kompensoimaan. Rehuviljojen ja öljykasvien kulutus kasvoi selvästi.

Suomen kasvukausi oli poikkeuksellinen sateisen ja viileän kesän takia. Viileä kasvukausi viivästytti viljojen ja öljykasvien puintia. Erittäin sateiset olosuhteet puolestaan venyttivät puinteja pitkälle lokakuuhun. Sadon toimittaminen markkinoille viivästyi noin kuukaudella normaalista.

Suomen viljasadon määrä jäi 3 686 miljoonaan kiloon, vaikka viljelyala kasvoi selvästi edellisestä vuodesta. Hehtaarisadot vaihtelivat huomattavasti. Öljykasvien sato jäi 74 miljoonaan kiloon (Tike), joten omavaraisuusaste heikkeni edelleen.

Viljojen laatu oli kosteasta kesästä ja vaikeasta korjuukaudesta huolimatta kohtuullisen hyvä. Raisioagron viljelysopimusten määrä pysyi hyvällä tasolla. Sopimuksia tehdään kaikista viljoista, mutta erityisesti myllyvehnästä, mallasohrasta, öljykasveista ja suurimokaurasta.

Verkkokauppa

Vuosi 2012 oli Raisioagron ensimmäinen. Raisioagro syntyi kun rehu ja rehuvalkuaisliiketoiminta sekä sopimusviljely ja viljakauppatoiminnot yhdistettiin yhdeksi kokonaisuudeksi. Raisioagro on uuden ajan maatalouskauppa kilpailukykyisin hinnoin.

Asiakaspalvelua täydennettiin ammattiviljelijöille suunnatulla verkkokaupalla. Sopimusasiakas voi asioida verkkokaupassa omilla tunnuksillaan ja tilata tarvitsemansa tuotantopanokset henkilökohtaisilla sopimusehdoillaan 24/7. Verkkokauppa-alennuksen takia tämä palvelu on asiakkaalle edullisin. Verkkokaupan tuotevalikoima on kasvanut, ja tavoitteena on koko tuotevalikoiman kattava palvelu. Verkkokaupan liikevaihto on kasvanut vuoden aikana tasaisesti ja palvelun kehittämiseen panostetaan voimakkaasti.

Verkkokaupasta aina
edullisin hinta

Tuotantopanosten myynti kasvaa

Raisioagron muodostamisen yhteydessä päätettiin panostaa vilja- ja rehukaupan lisäksi entistä voimakkaammin myös maatalouden muiden päätuotantopanosten ja -tarvikkeiden myyntiin. Kumppanuudet ja edustukset selkiintyivät vuoden aikana ja valikoima on jo varsin kattava. Perinteistä maatalouskauppaa kevyemmällä kustannusrakenteella toimivan Raisioagron välitystuotemyynti on vahvassa kasvussa.

Esimerkkejä uusista tuoteryhmistä ovat mm. polttoaineet, käärintäverkot, aumamuovit ja säilöntäaineet. Muissa tuoteryhmissä, kuten kasvinsuojeluaineissa ja siemenissä, valikoima täydentyi. Osa tuotteista on Raisioagron yksinmyyntisopimuksella, mutta valtaosa välitystuotteista on tunnettujen valmistajien tuotantoa ja siten myös kilpailijoiden myynnissä.

Lannoitekaupassa Raisioagron pääyhteistyökumppani on Yara. Raisioagro ja Yara Suomi aloittivat yhteisprojektin, jonka tarkoituksena on peltoviljelyn ympäristövaikutusten merkittävä pienentäminen. Lähtökohtana on ravinteiden parempi hyödyntäminen ja satotason sekä määrällinen että laadullinen parantaminen.

Raisioagro ja Yara
yhteistyössä
ympäristön
parhaaksi

Tutkimus ja kehitys

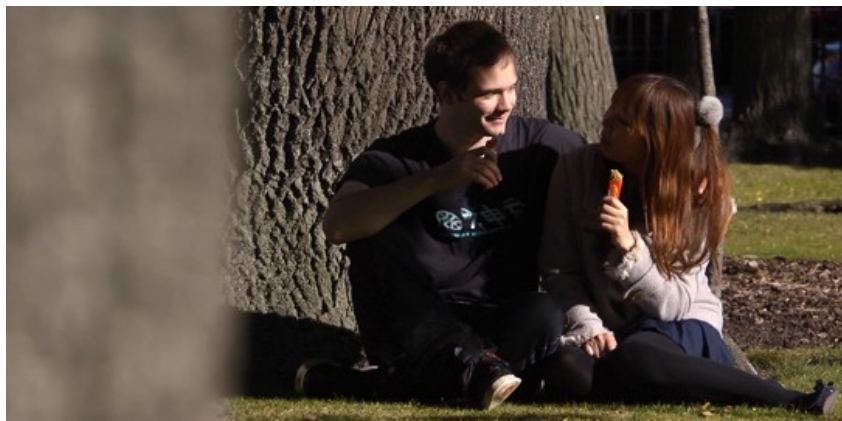
Raision toiminnan lähtökohta on asiakkaiden tarpeiden mukaiset hyvänmakuiset, terveelliset, ekologiset ja turvalliset tuotteet. Tavassamme toimia korostuvat kestäväen kehityksen huomioiminen kaikissa toiminnoissa sekä jatkuva parantaminen.

Raision elintarvikkeiden tuotekehitys keskittyy erityisesti terveellisten ja ekologisten välipalojen kehittämiseen.

Ruokinta- ja viljelyosaaminen ovat Raisioagron toiminnan ydintä. Osaamisen varmistaa tuotekehitys, joka rakentuu vahvan tutkimuspanostuksen ja vankan käytännön kokemuksen pohjalle.

Ekologisten ja ympäristöä säästävien tuotteiden ja ratkaisujen merkitys osana yrityksen vastuullista toimintaa kasvaa edelleen, sillä kuluttajat haluavat yhä enemmän tietoa raaka-aineiden ja tuotteiden alkuperästä, turvallisuudesta, tuotantotavoista sekä ympäristövaikutuksista. Olemme aktiivisesti mukana suomalaisen viljaketjun kehittämisessä ja tarjoamme asiakkaillemme työkaluja kehittää omaa toimintaansa ympäristönäkökohdat huomioiden.

Innovatiivista ja
vastuullista kehitystä

Strategia

Raision kasvujakso 2010-2012

- Liikevaihto kasvoi lähes 240 M€
 - 350 M€ 584 M€
- EBIT kaksinkertaistui
 - 17,4 M€ 34,6 M€ *
- Maksetut osingot: 48 M€
- Investoinnit ja yritysostot (velattomana): 206 M€
- Omavaraisuusaste: 64 %
- Yhtiön nettovelka on 16 M€

* Ilman kertaeriä

Liiketoimintastrategia

Raisio on kasvujaksonsa aikana vuosina 2010-2012 toteuttanut neljä yritysostoa, joista kaksi viimeisintä Keski-Euroopasta vuonna 2012. Kaikki yritysostot ovat hyvin nopeasti osoittautuneet myös käytännössä kannattaviksi ja ostetut yritykset on integroitu järjestelmällisesti osaksi Raisio-konsernia. Määrätietoisella työllä on onnistuttu ostamaan hyviä yrityksiä edullisesti. Tällä hetkellä kaikki ostetut yritykset ovat paremmassa kunnossa kuin ostopäivällä ja Raisiosta on kasvanut aidosti kansainvälinen yhtiö, jolla on jalansija Pohjoismaissa, Isossa-Britanniassa, Manner-Euroopassa ja Idässä.

Raisio on aidosti
kansainvälinen

Vahvaa kasvua

Raision liikevaihto on kasvanut lähes 240 miljoonalla eurolla konsernin kasvujakson aikana kolmessa vuodessa. Samana aikana liike-tulos on kaksinkertaistunut. Tase on pidetty vahvana ja yhtiö on lähes nettovelaton omavaraisuusasteen ollessa 64 prosenttia. Lisäksi kasvujakson investoinnit velattomin kauppahinnoin ovat olleet 206 miljoonaa euroa.

Konsernin liike-tulos 2007-2012

Ilman kertaeriä

Raisio tavoittelee kasvua sekä yritysostojen että organisen kasvun kautta. Raision vahva tase ja kyky ostaa hyviä yrityksiä edullisesti antavat hyvän pohjan jatkaa kasvujakson toteuttamista. Yhtiö on pieni ja ketterä, ja sillä on kyky tehdä tarvittaessa nopeitakin päätöksiä. Yhtiöllä on tällä hetkellä noin 400 miljoonaa euroa käytettäväksi yritysostoihin.

Vahva track record
yritysostoissa

Toteutettujen divestointien ja yritysostojen myötä Raisio on keskittynyt entistä selkeämmin viljapohjaisiin tuotteisiin. Raision strateginen painopiste on ekologisissa ja terveellisissä välipaloissa. Raisio on kiinnostunut yhtiön strategiaan sopivista yrityksistä, jotka edustavat pieniä ja kasvavia tuotesegmenttejä sekä uusia markkina-alueita.

Liiketoimintastrategia

Yritystot täyttävät ostokriteerit

	Candy Plus (CZ) 11/2012	Sulma (PL)* 3/2012	Big Bear (UK) 2/2011	Glisten (UK) 4/2010
A Applications Applikaatiot	• Makeiset	• Pastat • Suurimot	• Aamiais- ja välipalatuotteet • Makeiset	• Välipalat • Makeiset
B Brands Brändit	• Juicee Gumme • Fundy • Pedro • Cuksy	• Sulma • Ideal • Makaron Nadodrzański	• Honey Monster • Harvest Chewee • Poppets, Just, XXX	• The Dornen • Lisenssillä: Weight Watchers, Sun Maid
C Customers Asiakaspohja	• Vähittäiskauppa • Suuret kansainväliset makeisbrändit	• Vähittäiskauppa • Suurin osa tuotevalikoimasta brändituotteita	• Vähittäiskauppa • Suurin osa tuotevalikoimasta brändituotteita	• Vähittäiskauppa, heräteostopaikat • Suuret eurooppa- laiset elintarvike- valmistajat
E Euro Hinta	• Hinta: 20,5 MC • Liikevaihto 2011: 23,3 MC • EV/EBITDA: 6,3x	• Hinta: 2,4 MC • Liikevaihto 2011: 3,9 MC • EV/EBITDA: n.a.	• Hinta: 95,3 MC • Liikevaihto 2010: 65,1 MC • EV/EBITDA: 7,0x	• Hinta: 59,6 MC • Liikevaihto 2009: 85,5 MC • EV/EBITDA: 7,2x

*Liiketoiminnan osto

Yritystojen kriteerit

Raisio on määritellyt tiukat kriteerit, jotka potentiaalisten yritystokohteiden pitää täyttää. Nämä neljä kriteeriä liittyvät tuoteapplikaatioihin, kuluttajabrändeihin, asiakaspohjaan ja ostohintaan.

M&A-kriteerit

A Applications Applikaatiot	• Strateginen yhteensopivuus (HEM) • Pienet ja kasvavat kategoriat
B Brands Brändit	• Vahvat, paikallisesti tunnetut brändit • Kyky kehittää brändejä
C Customers Asiakaspohja	• Asiakaspohjan laajentaminen ja kumppanuudet • Toimiva logistiikka ja myyntikanavat
E Euro Hinta	• Mahdollisuus suuriin ja pieniin yritystoihin • Kyky tuottaa lisäarvoa

Strategiset tavoitteet

Raisio visio on olla ekologisten ja terveellisten välipalojen edelläkävijä johtavilla brändeillä sekä kestävän ruokaketjun aktiivinen kehittäjä. Yhtiön strategiset tavoitteet rakentuvat tämän vision pohjalta.

Raisiosta on viime vuosina kasvanut Suomen kannattavin ja kansainvälinen pörssilistattu elintarvikeyritys. Tasainen tulosparannus toimintaympäristön jatkuvassa muutoksessa on osoitus siitä, että olemme valinneet oikean tien ja kyenneet toteuttamaan strategiaamme menestyksekkäästi.

Brändit-yksikön toiminnoissa edelläkävijyys toteutuu kuluttajien tarpeisiin vastaavien terveellisten ja ekologisten välipalojen kehittämisenä. Parhaiten kasvu toteutuu yritysostoilla, mutta myös orgaanisella kasvulla.

Tasaista
tulosparannusta

Yritysostojen myötä olemme saaneet tukevan jalansijan Ison-Britannian aamiais- ja välipalatuotteiden markkinoista ja meillä on makeisliiketoimintaa sekä Isossa-Britanniassa että Tšekissä. Makeiset eivät ole Raision strategian ydin, mutta ovat hyvän kannattavuuden kasvubisnes. Brändit-yksikköemme kannattavuutta mittaava liike tuloksen osuus liikevaihdosta kestää hyvin vertailun jopa monikansallisiin elintarvikejätteihin.

Raisioagro-yksikössä edelläkävijyys näkyy yhtiön kykyä parantaa ruokaketjun kannattavuutta tarjoamalla asiakkaille kokonaisvaltaista palvelua kilpailukykyiseen hintaan samalla pienentäen kotieläintuotannon ja viljelyn ekologista jalanjälkeä eettisesti kestäville ratkaisuille. Raisioagro-yksikön ambitio on parantaa liike tulosta vaihteittain 10 miljoonaa euroon ja noin 500 miljoonan euron liikevaihto kasvujakson lopussa.

Ambitio kasvujakson lopussa

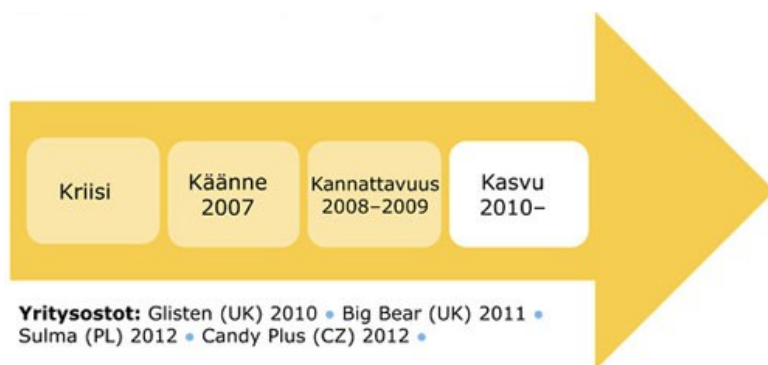
Brändit-yksikön ambitio kasvujakson lopussa on 500 miljoonaa euron liikevaihto ja 10 % liike tulosisuus liikevaihdosta. Tavoitteena on kasvaa Euroopan johtavaksi välipalayhtiöksi. Raisioagro-yksikön ambitio on parantaa liike tulosta vaihteittain 10 miljoonaa euroon ja noin 500 miljoonan euron liikevaihto kasvujakson lopussa.

BRÄNDIT	RAISIOAGRO
Kasvu	Kannattavuus
• Liikevaihto: 500 M€ • EBIT-marginaali: 10 %	• EBIT: 0 → 5 → 10 M€ • Liikevaihto: +/-500 M€

Strategiset jaksot

Raision viime vuodet voidaan jakaa kolmeen strategiseen jaksoon. Käänteen ja kannattavuuden parantamisen jälkeen Raisio siirtyi vuonna 2010 kasvun jaksoon, joka jatkuu edelleen.

Vuodesta 2010 eteenpäin: Kasvu

Raision tärkein tavoite on kannattava kasvu. Vaikka Raision kolmen strategisen jakson haasteet ovat olleet hyvin erilaisia, yhteistä menestymiselle jokaisella jaksolla on ollut kyky havaita mahdollisuudet ja hyödyntää niitä tehokkaasti sekä sopeuttaa toiminta ripeästi liiketoimintaympäristön merkittäviin muutoksiin.

Raisio on osoittanut kykynsä tehdä onnistuneita yritysostoja. Kasvujaksonsa aikana Raisio on toteuttanut neljä yritysostoa, joista kaksi suurinta Isossa-Britanniassa, yksi Puolassa ja yksi Tšekissä.

Onnistuneita
yritysostoja

Yritysostot 2012

Raisio osti 20.3.2012 puolalaisen Sulma sp. z o.o:n pasta- ja suurimoliiketoiminnan, siihen kuuluvat immateriaalioikeudet sekä käyttö- ja vaihto-omaisuuden. Kaupan arvo oli 2,4 miljoonaa euroa (9,8 miljoonaa Puolan zlotya). Kauppahinta suoritettiin käteisellä, eikä Raision vastattavaksi siirtynyt velkoja. Sulman liiketoiminnan ostolla Raisio vahvistaa asemaansa sekä Puolan markkinoilla että pastoissa. Raisio osti 13.11.2012 tšekkiläisen Candy Plus -makeisyhtiön. Kohteen velaton kauppahinta oli 20,5 miljoonaa euroa ja se sisälsi äskettäin käyttöön otetun 2,3 miljoonan euron investoinnin täytelakritsilinjaan. Raisio suoritti kauppahinnan kassavaroistaan. Yritysosto täydentää Raision Isosta-Britanniasta hankkimaa kannattavaa makeisliiketoimintaa.

Vuodet 2008-2009: Kannattavuus

Vuosien 2008 ja 2009 kannattavuusjakson aikana Raisio keskittyi kannattavuuden parantamiseen. Siihen tähtäävistä toimenpiteistä merkittävimpiä olivat tuotevalikoiman uudistaminen kuluttajien tarpeita vastaavaksi ja liiketoiminnan prosessien TEHOSTAMINEN. Raisio toteutti uutuustuotelanseerauksia kotimarkkina-alueillaan ja valmisteli etenemistä uusille markkina-alueille ja uusiin tuotekategorioihin. Myös yhtiön Itä-Euroopan elintarviketoimintoja rationalisoitiin kannattavuuden parantamiseksi.

Suomen kannattavin
pörssilistattu
elintarvikeyritys

Vuonna 2009 Raisio myi margariiniliiketoimintansa Bungelle. Margariiniliiketoiminnan myynnin myötä Raisio keskittyi strategisesti entistä selkeämmin viljapohjaisiin tuotteisiin ja sai lisäresursseja muiden liiketoiminta-alueiden kehittämiseen. Kannattavuusvaiheen lopussa Raisio oli noussut Suomen kannattavimmaksi pörssilistatuksi elintarvikeyrityksi.

Vuosi 2007: Käännä

Vuoden 2007 käännäjakson aikana Raisio luopui tappiollisista liiketoiminnoistaan, kuten perunaliiketoiminnasta ja diagnostiikkaliiketoiminnasta, sekä myi erikoisrehuja valmistavan yhtiön ja osuutensa puolalaisesta meijerialan yrityksestä. Myös organisaatiota virtaviivaistettiin ja toimintoja tehostettiin.

Benecol-brändiin ja kasvistanoliesteriin liittyvien oikeuksien palautuminen pitkäaikaiselta yhteistyökumppanilta McNeililtä antoi Raisiolle mahdollisuuden keskittyä oman liiketoiminnan ja tuotesovellusten kehittämiseen.

Liiketoiminnan riskit

Kansainvälinen talouskehitys jatkuu epävarmoissa tunnelmissa. Euroopan talouskasvu jatkuu hitaana ja työttömyys on kasvussa. Kestävien ratkaisujen etsiminen valtioiden velkaongelmiin tullee jatkumaan epävarmuutta ylläpitävänä. Epävarmasta yleisestä tilanteesta huolimatta uskomme päivittäistavaramarkkinoiden pysyvän suhteellisen vakaina verrattuna moniin muihin toimialoihin.

Raaka-ainehintojen volatiliiteetin arvioidaan pysyvän korkealla tasolla. Hidastuva talouskasvu ja mahdollisesti hyvin onnistuvat sadot saattavat rauhoittaa hintakehitystä, mutta toisaalta ilmaston lämpenemisen aiheuttamat ääri-ilmiöt aiheuttanevat nopeita muutoksia eri maataloushyödykkeiden sato-odotuksissa ja hintatasossa. Riskienhallinnan merkitys sekä arvon että volyymin osalta tulee säilymään kannattavuuden näkökulmasta olennaisena jatkossakin.

Raisiolle kasvujakso on murrosvaihe, jonka aikana monia yhtiön toimintatapoja kehitetään ja liiketoimintojen johtaminen on merkittävästi normaalitilannetta haastavampaa. Kasvu- ja rationointihankkeet voivat edelleen tuoda yhtiön kokoon nähden merkittäviä kustannuksia.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on toimintaa, jonka tavoitteena on tunnistaa ja arvioida merkittävät ulkoiset ja sisäiset epävarmuustekijät, jotka voivat uhata strategian toteuttamista ja tavoitteiden saavuttamista. Raision riskienhallintapolitiikassa on määritelty riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet ja vastuut.

Raision riskikenttä jakaantuu strategisiin, operatiivisiin, vahinko- ja rahoitusriskeihin. Elintarvikkeita ja niiden ainesosia sekä rehuja valmistavan konsernin riskienhallinnassa turvallisuudeltaan puutteellisten tuotteiden aiheuttamat vahingot ja niihin liittyvät vastuuriskit ovat keskeinen aihe. Tunnistettuja riskejä pyritään mahdollisuuksien mukaan poistamaan, pienentämään tai siirtämään.

Riskienhallinta on osa konsernin jokapäiväistä toimintaa. Erityinen paino on ennaltaehkäisevällä toiminnalla ja sen kehittämisellä. Liiketoimintayksiköt toteuttavat käytännön riskienhallintatyötä riskienhallintapolitiikan ja konsernin ohjeiden mukaisesti. Operatiivinen vastuu on kunkin yksikön ja toiminnon johdolla. Yksiköt kartoittavat ja tunnistavat riskejä muun muassa vuosisuunnittelun yhteydessä. Kriisitilanteissa toimimiseen sekä kriisiviestintään on valmistauduttu.

Riskienhallinnan kehittämisessä käytetään myös ulkopuolisia neuvonantajia. Riskienhallintatoiminto vastaa koko konsernin käsittävistä vakuutusohjelmista. Vakuutusten kattavuutta arvioidaan muun muassa toimipaikkojen riskikartoituksen yhteydessä.

Riskienhallintatoiminto vastaa riskienhallinnan koordinoinnista, kehittämisestä ja seurannasta ja raportoi talousjohtajalle. Samoin liiketoimintojen controller-funktiot raportoivat talousjohtajalle riskienhallintaan liittyvissä asioissa. Liiketoimintayksiköt ja palvelufunktiot, kuten rahoitus, raportoivat keskeisistä riskeistään johtoryhmälle. Sisäisen valvonnan havainnoista ja liiketoiminnan riskeistä raportoidaan hallitukselle osana kuukausittaista taloudellista raportointia.

 > Strategia > Katse vuoteen 2013

Katse vuoteen 2013

Raisio ennakoi näkymissään vuodelle 2013 maltillista liikevaihdon kasvua ja arvioi liiketuloksensa paranevan selvästi vuodesta 2012.

Raisio jatkaa kasvujaksonsa toteuttamista orgaanisen kasvun ja yritysostojen kautta.

Yritysvastuu

Merkittävänä kasvipohjaisten raaka-aineiden käyttäjänä ja ruoan tuottajana Raisiolla on halu ja mahdollisuus olla rakentamassa ruokaketjusta entistäkin kestävämpi. Rasion kestävä ruokaketju rakentuu hyvästä ravitsemuksesta, turvallisista tuotteista, työhyvinvoinnista, eläinten hyvinvoinnista, paikallisuudesta sekä oman toiminnan ympäristö- ja taloudellisen vastuun hyvästä hoitamisesta.

Kuluttajainformaatiota ja neuvontaa

Vuonna 2012 yritys vastuun trendeissä korostuivat ravitsemuksen ja paikallisuuden merkitys. Oman tuotantoketjumme parantamisen lisäksi tarjoamme asiakkaillemme työkaluja heidän toimintansa kehittämiseen erityisesti ympäristönäkökohdat huomioiden.

- Vuonna 2012 Raisio jatkoi työtään ympäristöystävällisemmän viljelyn edistämiseksi. Tänä vuonna käynnistynyt [Huippufarmari haussa](#) –kilpailu tekee Rasion Closed Circuit Cultivation CCC® eli viljelyn suljettu kierto –konseptia tunnetuksi. Raisioagron viljelyneuvonnan ja CCC®:n avulla haetaan parempia ja ympäristöystävällisempiä satoja.
- Rasion uusi Suomen markkinoille tehty Keittokirja julkaistiin verkossa vuoden 2012 lopussa. Uuden sivuston myötä kuluttajien on helppo löytää Rasion reseptit ja suomalaisten tuotteiden tuotetiedot.
- Rasion verkkosivusto www.ekologia.fi uudistui tammikuussa 2013. Vuonna 2008 hiili- ja vesijalanjälkiasioista kertomaan perustettu sivusto viestii nyt ympäri vuoden Rasion ruokaketjun vastuullisuus- ja ekologia-asioista. Uudistusta valmisteltiin raportointivuonna ja sivuston englanninkielinen versio julkaistaan keväällä 2013.
- Raisio katsoi ekologisen vastuullisen liiketoiminnan tulleen niin kiinteäksi osaksi liiketoimintojen päivittäistä toimintaa, että erillinen strateginen ekologiatyöryhmä lopetettiin.

Yritysvastuuraportti uudistui

Uudistimme Rasion yritysvastuuraportoinnin vuodelle 2012 raportin lukemisen helpottamiseksi. [Lue lisää uudistuksesta](#) Raportoinnin periaatteet -sivulta.

Kehityshankkeet

Vuonna 2012 Raisio oli mukana monissa yritysvastuun kehityshankkeissa. Suurin osa hankkeista jatkuu myös vuonna 2013.

Paikallisuus

Raisiolaisia ammatteja

Turun ammattikorkeakoulun opiskelijat tekivät Raisiolle yritys-oppilaitosyhteistyönä raisiolaisia ammatteja esitteleviä videoita.

Ympäristö ja paikallisuus

Sadon ja ympäristön parhaaksi -hanke

Raisio ja Yara aloittivat yhteistyöhankkeen vuonna 2011. Ympäristön ja sadon parhaaksi -hanke tähtää peltoviljelyn hiilijalanjäljen ja vesistöjen ravinnepestöjen pienentämiseen. Hankkeessa myös etsitään keinoja valkuaisomavaraisuuden kasvattamiseksi.

Huippufarmari haussa

Raportointivuonna suunniteltu ja vuoden 2013 puolella startannut Huippufarmari haussa on Raisioagron leikkimielinen kilpailu. Kilpailuun osallistuvat tilat tavoittelevat vilja-, öljykasvi- ja nurmenviljelyssä mahdollisimman hyvää taloudellista tulosta ympäristöä kunnioittaen.

NUTS - Suomi kestävän ravinnetalouden mallimaaksi

Lappeenrannan teknillisen yliopiston ainutlaatuisessa, kolmivuotisessa hankkeessa rakennetaan kestävää ravinnetaloutta. Raisio on mukana hankkeen ohjausryhmässä.

FOOTPRINTBEEF

MTT:n hankkeessa tutkitaan laajasti naudanlihatuotannon ympäristövaikutuksia ja niiden vähentämismahdollisuuksia. Raisio on mukana hankkeen ohjausryhmässä.

Biotalousella lisäarvoa maataloustuotannolle

Hankkeessa selvitetään kustannustehokkaita peltobiomassojen keräämis- ja hyödyntämisteknologioita. Samalla pyritään tehostamaan ravinteiden käyttöä tuomalla Raision ympäristöindeksit osaksi maatilojen arkea. Hanke on osa Ympäristöministeriön Ravinteiden kierrätyksen edistäminen ja Saaristomeren tilan parantaminen -ohjelmaa.

Climate Communication II

MTT:n hankkeen tavoitteena on kirkastaa suomalaisen elintarvikealan tahtotila ympäristömerkinnöistä, niiden mahdollisesta lanseeraamisesta ja harmonisoinnista Suomessa sekä laatia tahtotilaa koskeva etenemissuunnitelma.

SustFoodChoice - Kohti kestäviä elintarvikevalintoja

MTT:n hankkeen tavoitteena on edistää tietämystä ruoan kestävyyydestä ja parantaa kuluttajainformaatiota ruoan ravitsemus- ja ympäristövaikutuksista.

Biojalostamo-osaamisen ja liiketoiminnan kehittäminen

- Cursor Oy - Bio Refine Tech, osatoteutusprojekti

KESTI - Kestävä ja ilmastoystävällinen aluetason elintarvikeketju

Suomen Ympäristökeskuksen vetämässä hankkeessa luodaan Varsinais-Suomen alueelle foorumi, joka kehittää ruokaketjua pellolta pöytään kestävämmäksi. Tavoitteena on koota alan toimijat yhteen ja käynnistää kokeiluja, jotka vähentävät päästöjä elintarvikeketjussa sekä lisäävät alueellista hyvinvointia.

Viestintä

Vastuullisuusviestinnän vauhditushanke

Elintarvikekehityksen, Matkailun ja elämystuotannon sekä Älykkäät koneet -osaamisklusteri (OSKE) järjestää Manner-Suomessa kaksivuotisen vastuullisuusviestinnän vauhditushankkeen. Raisio on mukana syksyllä 2012 alkaneessa sparraushankkeessa. Hankkeen myötä Raisio on jo kehittänyt yritysvastuuraportointiaan sekä jatkuvaa vastuullisuusviestintää.

Verkkoprojektit

Raision verkkoviestintää eri sidosryhmille parannettiin vuonna 2012 monella saralla. Suomessa kuluttajille julkaistiin uusi www.raisionkeittokirja.fi. Uusi yritys Raisioagro palvelee asiakkaitaan mm. verkkokaupassa ja uusilla verkkosivuillaan www.raisioagro.com. Raision kuluttajille suunnattua vastuullisuusviestintää keskitettiin uusitulle www.ekologia.fi -sivustolle.

Ravitsemus ja turvallisuus

Raision toiminnan lähtökohta on asiakkaiden tarpeiden mukaiset hyvänmakuiset, terveelliset, ekologiset ja turvalliset tuotteet. Vuonna 2012 ravitsemuksessa ja turvallisuudessa esiin nousivat erityisesti kauran ja kasvistanoliesterin uudet terveysväitteet sekä Raisioagron rehuinnovaatio Benemilk.

Terveysväitteet

- Benecol-tuotteiden kolesterolia alentava kasvistanoliesteri ja kauran beetaglukaani saivat ensimmäisten joukossa oikeuden vahvaan sairauden riskitekijän vähentämiseen liittyvän terveysväitteen Euroopan elintarviketurvallisuusvirastolta.
- Benecol-tuotteisiin on lisätty kasvistanoliesteriä, joka tehokkaasti alentaa kolesterolia. Kohonnut kolesterolia on sydäntaudin riskitekijä.
- Kolesterolin hallintaan beeta-glukaania tulee saada kolme grammaa vuorokaudessa prosessoimattomasta tai vähän prosessoidusta kaurasta.
- Elintarvikkeissa käytettyjen terveysväitteiden säätely vaihtelee paljon eri puolilla maailmaa. Euroopan sisäinen terveysväitteiden säätely yhdenmukaistettiin vuonna 2012.
- Euroopassa terveysväitteitä on kahta eri tyyppiä: toiminnalliset väitteet ja vahvimmat mahdolliset terveysväitteet.
- Vahvimmat mahdolliset terveysväitteet koskevat sairauden riskin (riskitekijän) vähentämistä tai lasten kehitykseen ja terveyteen liittyviä väitteitä.
- Toiminnalliset väitteet koskevat kasvua, kehitystä ja elimistön toimintaa, psykologisia toimintoja ja käyttäytymistä sekä painonhallintaa.

Kasvistanoliesterille
ja kauran
beetaglukaanille
vahva terveysväite.

Ravitsemus ja tuotekehitys

Vuonna 2012 Raisio toi Suomen markkinoille useita tuoteuutuuksia, jotka sopivat esimerkiksi gluteenitonta ruokavaliota noudattaville kuluttajille. Uudistuksia tehtiin myös kuluttajien ravitsemuksellisten valintojen helpottamiseksi. Esimerkiksi:

- **Elovena Hetki** pikapuurojen valikoima ja pakkaukset uudistuivat. Puurot jaettiin neljään eri kategoriaan, jolloin kuluttajan on helpompi tunnistaa jokaiseen hetkeen sopiva puuro. AamuHetki-pikapuurot käynnistävät hyvän päivän. Hedelmäisistä ja marjaisista puuroista saa hyvää energiaa ja kuitua. LounasHetki-pikapuurot ovat puolestaan ruokaisampia puuroja, joissa maku tulee mm. juureksista ja siemenistä. HerkkHetki-pikapuurot sopivat tilanteeseen, jossa tekee mieli jotain hyvää ja terveellistä. PuhtiHetki-pikapuuroissa on enemmän proteiinia. Niistä saa puhtia ja energiaa aktiiviseen elämään.
- Aamiaismurojen sisältämän sokerin määrä oli esillä mediassa Suomessa, Iso-Britanniassa ja Ruotsissa. Raision murovalikoimasta löytyy sekä vähän sokeria sisältäviä täysjyvämuroja, että sokerisempia herkutteluun sopivia

muroja. Esimerkiksi Raision [Elovena Täysjyväkauramuroilla](#) ja [Elovena Täysjyväruismuroilla](#) on Suomen Sydänliiton Sydänmerkki.

- Raisioagro aloitti luomurehun toimitukset koko Suomeen lokakuussa 2012. Kuluttajien kiinnostus luomutuotteita kohtaan on voimakkaassa kasvussa Suomessa, ja trendin ennustetaan jatkuvan. Luomuvälvontaan hakeutuu entistä enemmän suomalaisia maatiloja. Luomusäädökset edellyttävät luomurehun käyttöä eläinten ruokinnassa, joten myös luomurehun tarve on kasvanut ja sen tuotantoon tarvitaan lisää kapasiteettia. Raisioagro tekee jatkuvasti uusia sopimuksia luomuraaka-aineista, kuten härkäpavusta, vehnästä, suurimokaurasta, rukiista ja öljykasveista. Raisioagron luomurehut valmistetaan Osuuskunta Itämaiden Liperin Myllyssä, joka on Suomen ainoa kokonaan luomutuotantoon siirtynyt mylly.

Takaisinvedot

Raisio ei tehnyt tuotteiden takaisinvetoja vuonna 2012.

Raision vuosikertomus 2012 on julkaistu verkossa osoitteessa <http://vuosikertomus2012.raisio.com>
Tämä sivu on osa vuosikertomusta. Yhteydenotot communications@raisio.com.

Henkilöstö

- Raision palveluksessa oli vuoden 2012 lopussa 1885 (1432) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 22 % (31 %), Isossa-Britanniassa 48 % (62 %), Tsekissä 22 % (0 %) ja muualla maailmassa 8 % (7 %). Raisiolla on henkilöstöä yhteensä kymmenessä maassa.
- Raision kasvuvaiheen jatkuminen toteutuu myös henkilöstönäkökulmasta.
- Raisio osti maaliskuussa puolalaisen Sulma sp. z o.o:n pasta- ja suurimoliiketoiminnan, ja marraskuussa tsekkiläisen Candy Plus makeisyhtiön. Yrityskauppojen myötä Raisio-konsernin palvelukseen siirtyi Puolassa 85 henkilöä ja Tsekissä yli 400 henkilöä. Vuotta 2012 edeltävien vuosien vertailuluvut eivät sisällä Sulma ja Candy Plus -yritysten henkilöstöä. Lisäksi Candy Plusin henkilöstö ei ole mukana muissa kuin kokonaishenkilömäärää kuvaavissa graafeissa.
- Elokuussa Raisio uudelleenorganisoi Brändit-yksikön jakamalla sen kahdeksi kokonaisuudeksi: Kuluttajabrändit ja Lisensoidut brändit.
- Syksyllä Raisio sopeutti Suomen elintarvike-, rehuvalkuais- ja tukitoimintojaan vastaamaan markkinatilannetta. Marraskuussa päättyneiden yhteistoimintaneuvottelujen jälkeen Suomessa väheni 56 työpaikkaa, joista 40 irtisanomisin ja muut luonnollisena poistumana.
- Raisio seuraa säännöllisesti markkinapalkkoja yhtiön kilpailukyvyn ylläpitämiseksi. Raision palkat ja palkkiot jatkuvista toiminnoista olivat vuonna 2012 yhteensä 66 (62) miljoonaa euroa henkilöstösivukuluineen.

Tulokset 2012

- Brändit yksikön uudelleenorganisoinnin yhteydessä kuluttajabrändit-yksikkö, johon kuuluvat Länsi-Euroopan, Pohjois-Euroopan ja Itä-Euroopan elintarviketoiminnot, koottiin yhden johtajan alaisuuteen. Uudelleenorganisoinnilla tavoitellaan mm. liiketoiminnan tehostamista.
- Suomen ja Iso-Britannian kaupallisista toiminnoista, tuotekehityksestä, ohjaustoiminnoista ja taloudesta vastaaville henkilöille järjestettiin keväällä nelipäiväinen valmennus yhteistyössä Turun Kauppakorkeakoulun kanssa. Valmennuksessa syvennettiin näkemystä ja osaamista Raisio-konsernin strategiasta, toimintamallista, Suomen ja Iso-Britannian vähittäiskaupparakennoiden ominaispiirteistä sekä näiden kahden maan välisistä toimintakulttuureista.
- Esimiesten ja henkilöstöviestinnän roolin vahvistamista jatkettiin. Esimiehille järjestettiin useita koulutus- ja tiedotustilaisuuksia, joissa painottuivat Raision ajankohtaiset asiat ja yhtiön kehittäminen myös vastuullisuuden näkökulmasta.
- Suomessa jo vuosia käytössä ollut trainee-ohjelmaa laajennettiin Iso-Britanniaan. Trainee-ohjelmaan otetaan opiskeluistaan vasta valmistunut tai valmistumassa oleva henkilö, joka työssäoppimisen ja tehtäväkierron kautta pätevöityy tehtäväänsä Raisiossa. Pääosin harjoittelijat jatkavat töissä Raisiossa myös trainee-jakson jälkeen.
- Sisäistä pitkäkestoista esimies- ja asiantuntijavalmennusta jatkettiin mm. vuoden 2011 lopussa alkaneessa Johtava Raisio -ohjelmassa. Lisäksi asiantuntija- tai esimiestehtävissä työskentelevien liiketoiminta- ja johtamisosaamisen kehittämistä tuki eMBA-ohjelmiin osallistuminen. Johtoryhmissä toteutettiin 360-arviointi.

Suomi

- Suomen henkilöstölle laadittiin ikäohjelma, jolla pyritään edesauttamaan työurien pidentymistä ja työhyvinvointia esimerkiksi ammatillisen kuntoutuksen ja osa-aikatyön avulla.
- Uusi työajanhallinta- ja kulunvalvontajärjestelmä otettiin käyttöön ja etätyöskentely vakiinnutettiin osaksi henkilöstöprosesseja Suomessa.
- Uuden ideajärjestelmä InnoWayn käyttöönotto Suomessa.
- Innovatiivisuutta lisättiin mm. sisäisten työpajaohjaajien ohjaamissa työpajoissa. Työpajaohjaajat vetivät osallistavia ideariihä sekä ongelmanratkaisu-, ja suunnittelukokouksia ja -koulutuksia.

Tavoitteet

Raision henkilöstöön liittyvät avainmittarit ja operatiiviset toimenpiteet.

Avainmittarit

- Henkilöstötyytyväisyyden paraneminen
- Kehityskeskustelut 100%
- Henkilöstön vaihtuvuus
- Vähenevät sairauspoissaolot
- Koulutuspanos / henkilö

Operatiiviset toimenpiteet

- Kehityskeskustelut kattavat koko konsernin.
- Jatkuva osaamisen kehittäminen.
- Nykyresurssien arviointi ja identifiointi (HR-review).
- Uuden ja täydentävän osaamisen hankkiminen rekrytoinnein.
- Trainee-ohjelmat

Osaaminen

Sisäisen koulutuksen ja tiedottamisen helpottamiseksi Raision liiketoiminnoista tehtiin yritysesittelyvideo. Pääasiassa Raision Englannin liiketoimintaa esittelevä video "Raisio - Our journey" julkaistiin lyhennettynä myös Vimeoissa. Video on teksitetty suomeksi.

<http://player.vimeo.com/video/48735015>

Kehityskeskustelut

Vuonna 2012 kehityskeskustelujen kattavuus oli 31 % (42 %) tavoitteen ollessa 100 %. Raision Suomen toimipisteissä kehityskeskustelujen kattavuus oli 100 %. Iso-Britannian toiminnoissa RaiTalk-kehityskeskustelujen käyttöönotto aloitettiin vuonna 2011.

Henkilöstön kouluttaminen

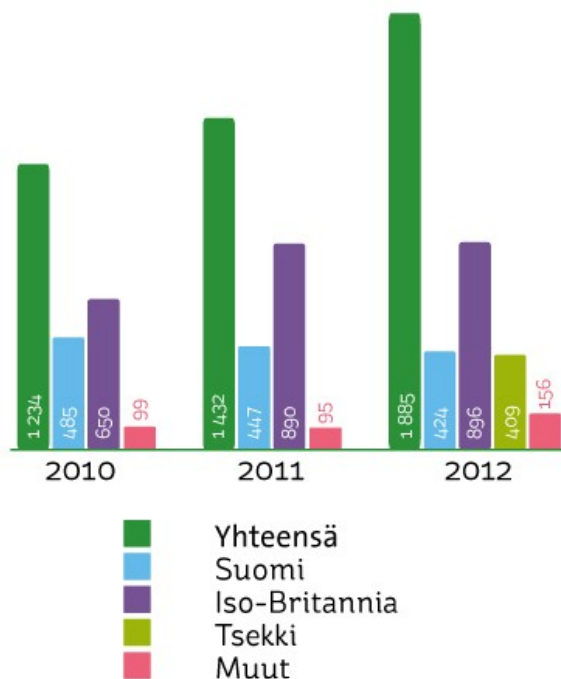
- Osaamisen kehittämisessä panostettiin ammatillisen koulutuksen ja sisäisen toiminnan kehittämisen lisäksi muun muassa viestintä-, työturvallisuus-, ensiapu- ja tietotekniikkakoulutukseen sekä laatu- ja ympäristöasioihin.
- Johtava Raisio -esimiesvalmennuksen seitsemäs ryhmä jatkoi opiskelujaan syksyyn 2012 asti. Koulutuksen tavoitteena on mm. vision ja strategian toteuttaminen käytännössä, strateginen liiketaloudellinen osaaminen sekä viestinnän, johtamistaitojen ja yhteistyön kehittäminen. Koulutuksen punaisina lankoina olivat tulevaisuus, vaikuttaminen ja viestintä.
- Muutosprojektien suunnitteluun, muutoksista kommunikoinnin ja muutoksenhallintataitojen kehittämiseen panostettiin mm. esimiesviestintää parantamalla.
- Oppilaitosyhteistyö jatkui erityisesti kummikoulujen kanssa tehtävien projektien kautta.
- Ajasta ja paikasta riippumattomille yritysvierailuille laadittiin virtuaalivierailupaketti, joka koostuu mm. ammattien esittelyvideoista yritysesittelyvideoiden ja –materiaalien lisäksi. Teemaa tullaan jatkamaan vuonna 2013.
- Raisio käytti 404 000 (339 000) euroa henkilöstönsä kouluttamiseen. Tähän lukuun eivät sisälly sisäiset koulutukset.

Henkilöstö lukuina

Vuotta 2012 edeltävien vuosien vertailuluvut eivät sisällä Sulma ja Candy Plus – yritysten henkilöstöä. Lisäksi Candy Plusin henkilöstö ei ole mukana muissa kuin kokonaishenkilömäärää kuvaavissa graafeissa.

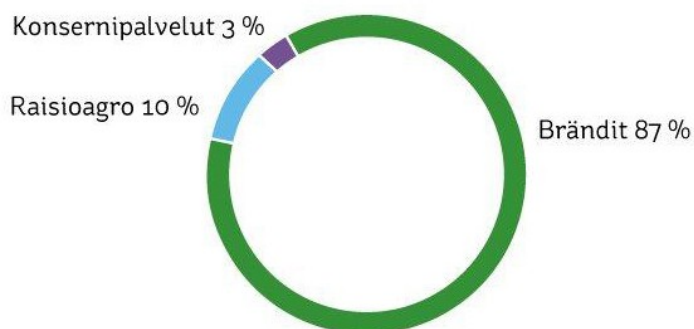
Henkilöstö 31.12 .
 Henkilöstö liiketoiminta-alueittain
 Henkilöstö maantieteellisten alueiden mukaan
 Henkilöstön vaihtuvuus
 Henkilöstön sukupuolijakauma
 Esimiesten sukupuolijakauma
 Henkilöstön ikäjakauma
 Henkilöstön keski-ikä
 Henkilöstön keski-ikä sukupuolittain

Henkilöstö 31.12 (henkilöä)

Henkilöstö lukuina

Henkilöstö liiketoiminta-alueittain (%)

Yhteensä 1885 henkilöä

Henkilöstö maantieteellisten alueiden mukaan

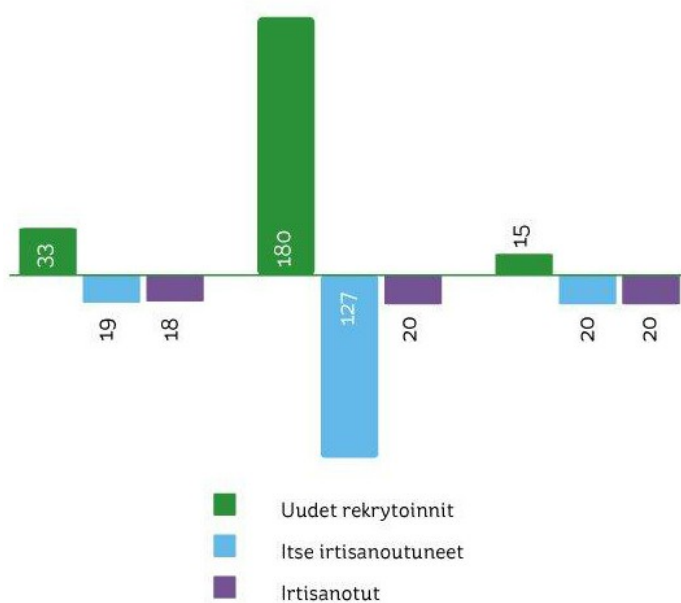
Henkilöstö lukuina

Henkilöstön vaihtuvuus, tulleet / lähteneet 2012 (henkilöä)

Suomi

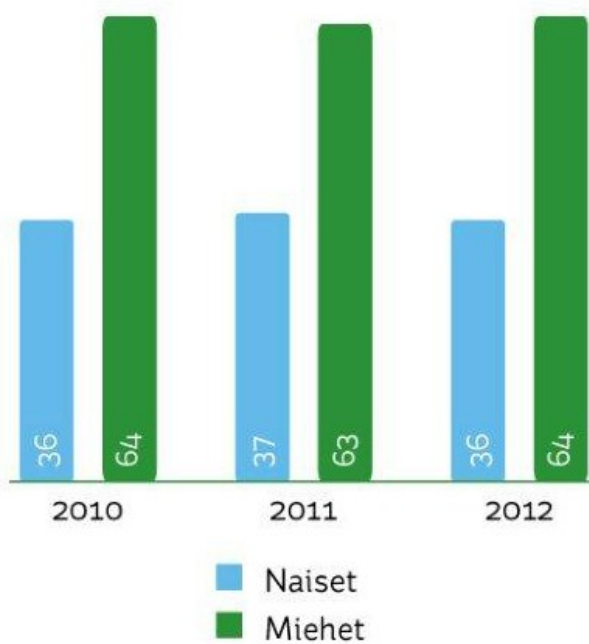
Iso-Britannia

Muu maailma

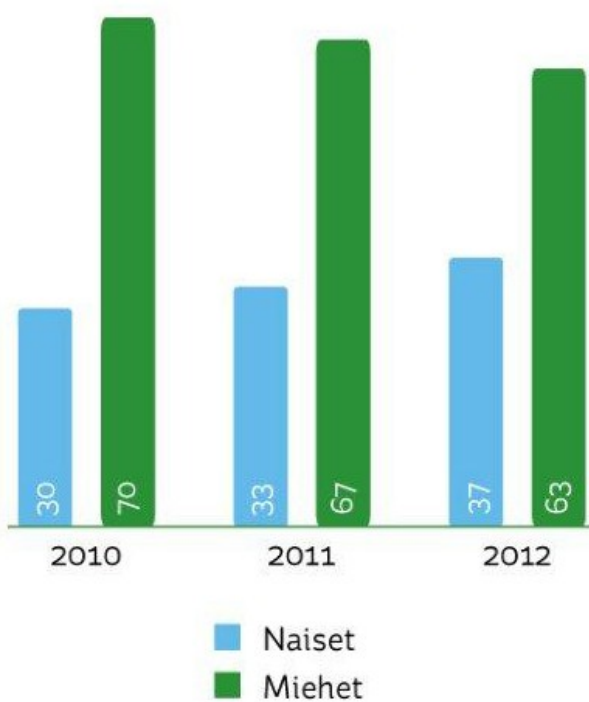

Henkilöstö lukuina

Henkilöstön sukupuolijakauma (%)

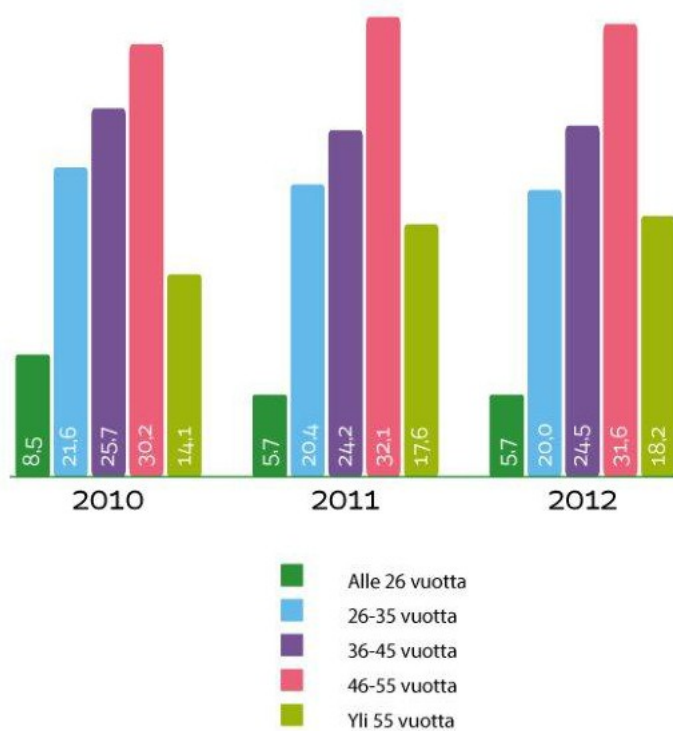

Esimiesten sukupuolijakauma (%)

Henkilöstö lukuina

Henkilöstön ikäjakauma (%)

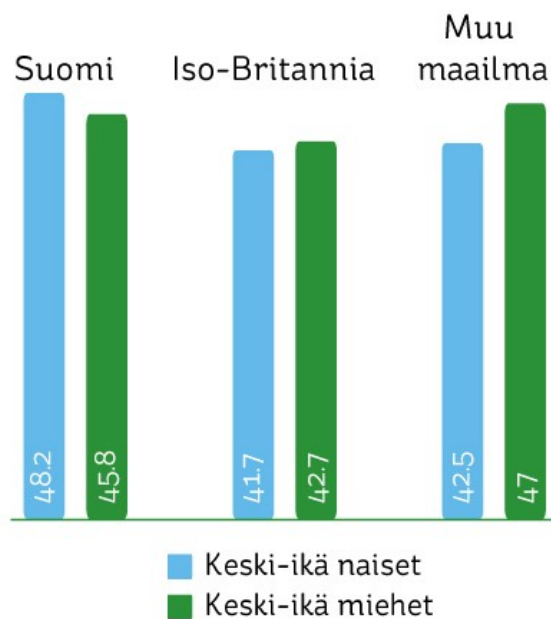

Henkilöstön keski-ikä (vuotta)

Henkilöstö lukuina

Henkilöstön keski-ikä sukupuolittain (vuotta)

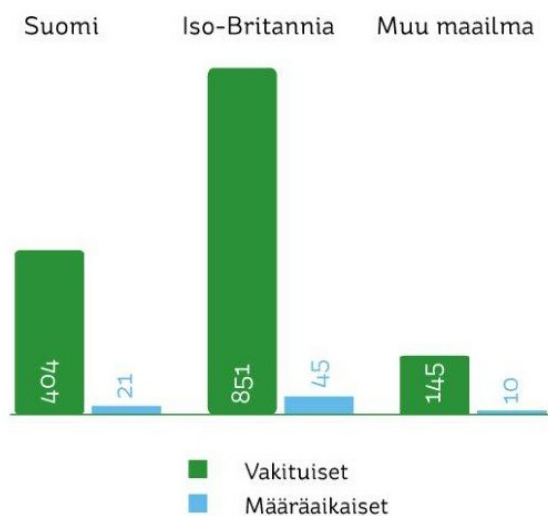

Raisiolaisten naisten keski-ikä on 43,5 vuotta
ja miesten keski-ikä on 44,0 vuotta.

Työsuhteet

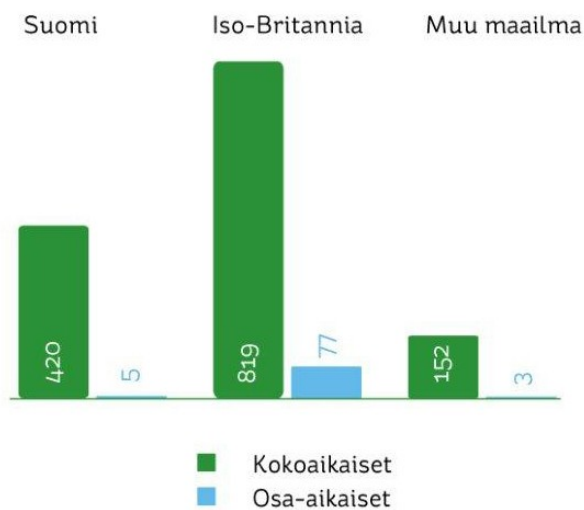
Vakituisten ja määräaikaisten työsuhteiden määrä
Kokoaikaisten ja osa-aikaisten työsuhteiden määrä
Henkilöstön työsuhteiden pituudet

Vakituisten ja määräaikaisten työsuhteiden määrä

Raision työsuhteista 95 % on vakituisia ja 5 % määräaikaisia.

Kokoaikaisten ja osa-aikaisten työsuhteiden määrä

Raision työsuhteista 93 % on kokoaikaisia ja 7 % osa-aikaisia.

Henkilöstön työsuhteiden pituudet (%)

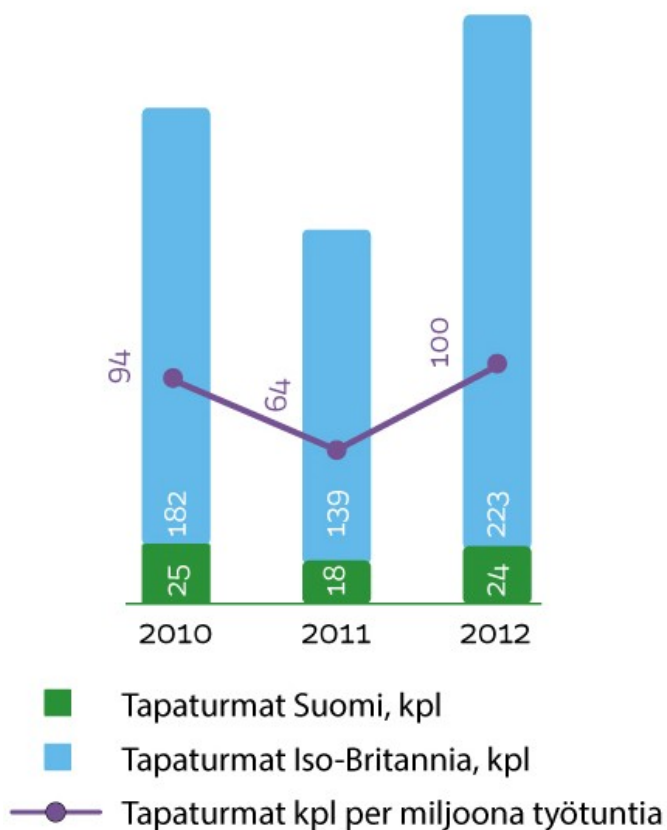
Henkilöstön keskimääräinen työsuhteen pituus on 11,6 vuotta.

Raision vuosikertomus 2012 on julkaistu verkossa osoitteessa <http://vuosikertomus2012.raisio.com>
Tämä sivu on osa vuosikertomusta. Yhteydenotot communications@raisio.com.

Työturvallisuus

- Raision työsuojelun keskeisin pitkän ajan tavoite on nolla tapaturmaa.
- Käsityövaltainen tuotanto on yksi syy Ison-Britannian korkeisiin työtapaturmalukuihin. Kaikki tapaturmat tutkitaan perusteellisesti ja niiden ehkäisemiseksi tehdään korjaavia toimenpiteitä.
- Suomessa järjestettiin useita työturvallisuuskortti- ja tulityökorttitapahtumia sekä ensiapu- ja alkusammutuskoulutuksia.
- Nolla tapaturmaa -foorumi järjesti seminaarimatkan Raisioon syksyllä 2012. Seminaarissa käsiteltiin työturvallisuuteen liittyviä asioita elintarviketeollisuuden lähtökohdista. Tilaisuuteen osallistui yli 40 työturvallisuuden asiantuntijaa eri teollisuuden-, palvelu- ja kunnallisilta aloilta.

Tapaturmat

Ideatoiminta

Vuonna 2012 Raisio uudisti aloitetoimintaansa ja samalla se nimettiin uudelleen ideatoiminnaksi. Ideatoiminnan tavoitteena on synnyttää uusia ja parannettuja toimintatapoja, tuotteita tai prosesseja, joista syntyy Raisiolle, sen asiakkaille ja henkilöstölle lisäarvoa. Parhaimmillaan ideoilla voidaan synnyttää uutta liiketoimintaa ja kasvua, mutta myös pienet ja arkipäiväiset parannukset kehittävät Raision nykyistä toimintaa. Vuonna 2012 järjestelmällistä ideatoimintaa oli vain Raision Suomen yksikössä.

Sosiaalinen ideajärjestelmä InnoWay

Raision Suomen aloitetoimintaa uudistettiin vuonna 2012 ottamalla käyttöön sähköinen ideajärjestelmä InnoWay. Raision intranetissa toimivan ideajärjestelmän käyttö mahdollistaa reaaliaikaisen ja vuorovaikutteisen ideoiden käsittelyn sekä palkitsemisen. Uudessa toimintamallissa ideat käsitellään suoraan liiketoiminnoissa ja myös henkilöstöllä on mahdollisuus kommentoida muiden tekemiä ideoita, sillä ideat ovat kaikille raisiolaisille julkisia. Suomessa ideatoimintaa kehittää henkilöstön työryhmä InnoTeam.

Ideatoiminnan satoa 2012

Vuoden 2012 ideatoiminnan toimintasuunnitelmassa Raision tavoitteena oli uuden toimintatavan ja järjestelmän käyttöönotto. Noin neljännes Suomen henkilöstöstä aktivoituikin tähän toimintaan mukaan ideoijan, lausunnonantajan tai järjestelmäkehittäjän roolissa. Käyttöönoton yhteydessä järjestettiin useita perehdytystilaisuuksia. Lisäksi syksyllä järjestettiin ideakampanja, jonka satona saatiin 114 kehitysideaa.

- Kokonaisuudessaan vuoden aikana kirjattiin 158 ideaa, joista 89 % ehdittiin käsitellä vuoden loppuun mennessä ja joista edelleen keskimäärin 33 % päätettiin toteuttaa.
- Kaikista ideoista ympäristö-, terveys- ja työturvallisuusasioihin kohdistui 23 %.
- Ideapalkkiota maksettiin kaikkiaan 8190 euroa.
- Liiketoiminnoista ideointiin osallistui aktiivisimmin Benecol-yksikön henkilöstö kirjaten keskimäärin 1 ideaa per henkilö. Osastoista erityisen aktiivinen oli Raisioagron Ylivieskan rehutehtaan henkilöstö, josta tuli lähes 37 % kaikista annetuista ideoista.

Ympäristö

- Raisio raportoi ympäristövastuustaan kansainvälistä, kestävän kehityksen Global reporting Initiative -ohjeistoa (GRI) noudattaen.
- Raisio osti maaliskuussa 2012 puolalaisen Sulma pasta- ja suurimoliiketoiminnan, joka sisältyy uutena yksikkönä osittain Raision ympäristöraportoinnin laajuuteen.
- Ympäristövastuuraportointi sisältää ympäristöindikaattorien osalta konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tuotantotoiminnot Suomessa ja Yhdysvalloissa. Raision uusimmat tuotantolaitokset Iso-Britanniassa ja Puolassa raportoivat keskeisten ympäristövaikutustensa osalta. Iso-Britannian tuotantolaitokset sisältyvät raportointiin vuodesta 2011 alkaen ja Puolan Sulman tehdas vuoden 2012 osalta. Näiden laitosten osalta raportointia laajennetaan seurantatietojen karttuessa.
- Raision rehuinnovaatio **Benemilk** hyödyttää ympäristöä: se tehostaa ravinteiden hyväksikäyttöä ja vähentää kasviuonekaasupäästöjä 6 %.
- Raision toimipaikan osalta toteutettiin melumittaus syksyllä 2012. Melutilanne oli pysynyt ennallaan. Melutaso alitti sekä päivä- että yöajalle asetetut lupapäätösten päästörajat.
- Pahoilta ympäristövahingoilta välttyttiin vuoden 2012 aikana. Raisiossa elokuussa rypsiöljysäiliön täytön yhteydessä rypsiöljyä valui asfalttialueelle ja sadevesiviemäriin, josta öljy saatiin imautolla talteen ja öljyn valuminen ympäristöön vältettyä. Lisäksi Raision rehutehtaalla oli pari pientä paloa vuoden aikana. Toinen palo oli lokakuussa raekoneen jäähdyttimessä ja toinen oli aiemmin maaliskuussa, jolloin rouhevarastolokeron kyöpalon seurauksena esiintyi hajuhaittaa myös lähiympäristössä.

Tulokset 2012

- Raision merkittävimmät ympäristö-, terveys- ja turvallisuusinvestoinnit, Suomen toimintojen osalta reilut 0,5 M€, kohdistuivat vuonna 2012 energiatehokkuuteen, tuotantoprosessien ympäristövaikutusten minimointiin sekä työ- ja tuoteturvallisuuteen.
- Investoinneilla parannettiin mm. kuivauksen poistoilman kierrättämistä ja valaistuksen energiatehokkuutta vaihtamalla loisteputkia led-valaisimiksi, vähennettiin hävikkiä ja optimoitiin prosessipesujen kemikaalikäyttöä.
- Ympäristökuormituksen huomioiminen tuotteen koko elinkaaren ajalta on keskeinen osa Raision toimintaa. Merkittävää työtä tehdään jatkuvasti esimerkiksi tuotekehityksessä.
- Rehujen kivennäis- ja hivenaineiden määriä optimoitiin. Huomioon otetaan eläinten terveys, mutta samalla myös lannan kautta syntyvät ympäristövaikutukset.
- Esimerkiksi lihasiipikarjan ja emakkojen rehuissa otettiin käyttöön orgaaninen sinkki. Lisäksi lihasiipikarjan rehuissa mangaani ja sinkki vaihdettiin oksideista sulfaattimuotoihin.
- Ympäristönsuojelun käyttökustannukset olivat Suomessa noin 1M€.
- Raision energiahuolto perustuu pääosin ostoenergiaan. Suomen toimipaikoille hankittu sähkö on ympäristömerkittyä. Sen tuottamisesta ei synny ilmastomuutosta edistäviä hiilidioksidipäästöjä.
- Suomen elintarvikekuljetuksiin otettiin käyttöön uusi kuljetusraportointijärjestelmä. Sen avulla Raisio seuraa kappale- ja tavarakuormakokoja, ajokilometrejä ja päästöjä. Reittien ja toimituspäivien optimoinnin avulla ajokilometrien ja myös päästöjen määrää voidaan pienentää. Vastaavan järjestelmän luominen myös irtokuljetuksiin on työn alla ja valmistuu vuoden 2013 aikana. Järjestelmän avulla voidaan simuloida vaihtoehtoisia toimintamalleja.

Tavoitteet 2012-2014

Vuonna 2011 Raisio-konserni asetti numeeriset ympäristötavoitteet vuosille 2012-2014. Tavoitteet on asetettu tässä vaiheessa ainoastaan Suomen tuotantolaitoksille. Muiden maiden tuotantolaitoksille tavoitteet asetetaan heti, kun seurantatietoa on kerätty riittävästi.

Raision tavoitteena on jatkossakin merkittävimpien ympäristötekijöiden, eli energian ja veden käytön vähentäminen, sekä jäteveden ja jätteen synnyn ehkäisy. Tavoitteet on asetettu hyödykkeiden ominaiskäytölle tuotetonna kohden. Ympäristötavoitteet huomioidaan myös uusien prosessien rakentamisten ja prosessimuutosten suunnittelun yhteydessä.

Kaatopaikkajättemäärä

Jätteiden osalta tavoite on kaatopaikkajättemäärän vähentäminen nykyisen jätteen hyötykäyttöosuuden lisäämisen sijaan. Kaatopaikkamäärille tuotetonna kohden on asetettu noin 45 % vähennystavoite vuoteen 2011 verrattuna.

Energian käyttö

Energian ominaiskäytölle tavoitellaan noin 6 % alenemaa vuoteen 2014 mennessä. Lisäksi Raisio-konsernin Suomen toiminnot ovat liittyneet energiatehokkuussopimukseen, jossa Raisio tavoittelee vuoteen 2016 mennessä noin 9 % alenemaa vuoden 2005 tasosta laskien.

Vesimäärät

Vesimäärien ennustetaan pysyvän suurin piirtein ennallaan tuotetonna kohden.

Vesi ja jätevesi

Energian käyttö

Kaatopaikkajättemäärä

Raaka-aineet, vesi ja energia

Raaka-aineet ja materiaalitehokkuus

Raisio käyttää raaka-aineina pääosin uusiutuvia luonnonvaroja. Tavoitteenamme on raaka-aineiden säästeliäs ja materiaalitehokas käyttö. Hankitut raaka-aineet ohjataan kulloinkin parhaiten soveltuvaan tuotantotarkoitukseen ja hyödynnetään miltei täysimääräisesti.

Jättemäärien pienentäminen on keskeisessä roolissa materiaalitehokkuutta tavoiteltaessa. Tässä työssä tärkeää on tuotantoprosessien vastuullinen hoito. Tuotantolaitosten väliset materiaaliavirrat ovat merkittävät. Nämä sivutuotteiden siirrot aiheuttavat raportoinnissa raaka-aine- ja tuotantomäärien kertaantumista. Vedenkäyttö tuotteisiin ei sisälly raaka-ainemääriin.

Vesi

Veden käyttö on Raisiolle tärkeä ympäristötekijä. Puhtaan veden tarve korostuu erityisesti elintarviketeollisuudessa. Vettä käytetään prosesseissa, jäädytyksissä ja hygienian varmistamisessa.

Vedenkäytön vähentäminen on edelleen Raision keskeisenä tavoitteena. Toiminnan tehostamisen keinona on mm. yleisesti tarkka veden käyttö sekä huuhteluiden vähentäminen, käyttökelpoisten vesien talteenotot ja uudelleenkierrätykset.

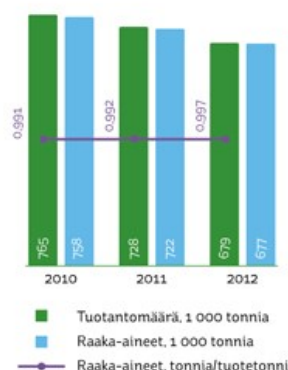
Oheisessa graafissa on vuonna 2010 mukana vain Suomen tuotannon veden käyttö. Iso-Britannian veden käyttö on mukana vuosien 2011-2012 luvuissa, mistä johtuu veden käytön kokonaismäärän ja tuotantotonnia kohden käytetyn veden määrän kasvu.

Energia

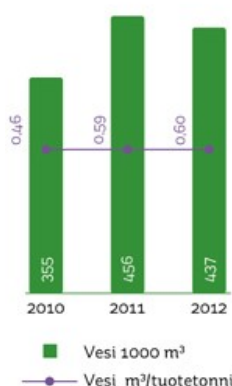
Raision prosessit käyttävät energian sähkön ja höyryn muodossa. Raision energiahuolto perustuu pääosin ostoenergiaan. Raision ostama sähköenergia on hiilidioksidivapaata. Suomessa Raisiolla on omistuksessaan kaksi voimalaitosta, toinen Raisiossa ja toinen Kouvolassa. Molemmat laitokset kuuluvat päästökaupan piiriin.

Oheisessa graafissa on vuonna 2010 mukana vain Suomen tuotannon energian kulutus. Iso-Britannian tuotannon energian kulutus on mukana vuosien 2011-2012 luvuissa, mistä johtuu energiankulutuksen kokonaismäärän ja tuotantotonnia kohden syntyvän energian kulutuksen määrän kasvu.

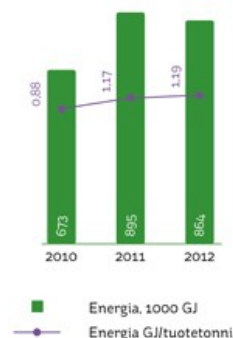
Tuotanto, raaka-aineiden käyttö

Veden käyttö

Energian kulutus

Päästöt, jätevedet ja jätteet

Energiantuotannon päästöt

Raisio raportoi omasta energian tuotannosta aiheutuvat välittömät kasvihuonekaasupäästöt CO₂e-arvoina. Ostoenergian tuotannon CO₂e-arvot on raportoitu energiantoimittajien ilmoittamien määrien mukaisesti. Hiilidioksidiekvivalentilla (CO₂e) kuvataan kasvihuonekaasujen yhteenlaskettua ilmastoa lämmittävää vaikutusta.

Suomen toimipaikoille hankittu sähkö, joka muodostaa pääosan koko konsernin sähkökäytöstä, on ympäristömerkittyä. Sen tuottamisesta ei synny ilmastomuutosta edistäviä kasvihuonekaasupäästöjä.

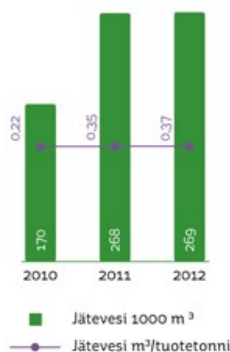
Oheisessa graafissa on esitetty vain Suomen tuotannon CO₂e-päästöt.

Jätevedet

Veden käytön seurauksena syntyy myös jätevesiä. Raisio hakee jätevesimäärään ja kuormitukseen liittyviä tehostamiskeinoja erilaisilla veden uudelleenkäyttö- ja kierrätysratkaisuilla. Jätevedet johdetaan pääosin suoraan jätevedenpuhdistamoille. Raision toimipaikalla jätevedet käsitellään jäteveden puhdistuslaitoksessa ja muilla puhdistusratkaisuilla ennen niiden johtamista kunnalliseen verkostoon.

Oheisessa graafissa on vuonna 2010 mukana vain Suomen tuotannon jätevedet. Iso-Britannian tuotannon jätevedet ovat mukana vuoden 2011-2012 luvuissa, mistä johtuu jätevesien kokonaismäärän ja tuotantotonnia kohden syntyvän jäteveden määrän kasvu.

Jätevedet

CO₂e-päästöt

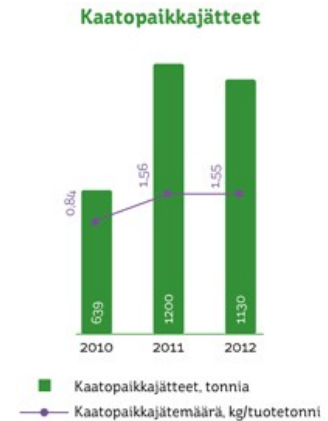

Päästöt, jätevedet ja jätteet

Jätteet

Raisio pystyy hyödyntämään hankkimansa raaka-aineet lähes täysimääräisesti. Silti näemme jätteen tärkeänä ympäristötekijänä, ja jätemäärien minimoiminen on yksi Raision keskeisistä ympäristötavoitteista. Raisio pyrkii myös jätteen korkeaan hyötykäyttöasteeseen, jossa jätteiden oikealla, huolellisella lajittelulla on keskeinen merkitys. Hyödynnämme jätteet pääasiallisesti joko materiaalina tai energialähteenä.

Oheisessa graafissa on vuonna 2010 mukana vain Suomen tuotannon kaatopaikkajätteet. Iso-Britannian tuotannon kaatopaikkajätteet ovat mukana vuosien 2011-2012 luvuissa, mistä johtuu kaatopaikkajätteiden kokonaismäärän ja tuotantotonnia kohden syntyvän kaatopaikkajätteen määrän kasvu.

Paikallisuus

Raisio kasvoi raportointivuonna yritysostoin Puolassa ja Tsekissä. Kansainvälistymisestä huolimatta Raisio on kotimarkkinoillaan myös hyvin paikallinen toimija.

Paikalliset brändit

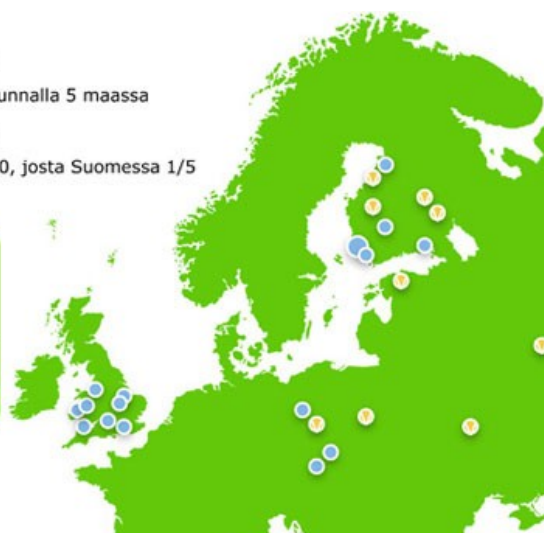
- Raision suurimpien markkina-alueiden Iso-Britannian ja Suomen brändit valmistetaan pääasiassa paikallisesti, kuluttajan kotimaassa. Puolan Sulman pastatehtaan tuotteet ovat yritysoston myötä yhä useampien puolalaisten saatavilla.
- Vuonna 2012 Raision Suomessa myytävistä tuotteista 18 prosentilla oli Ruokaa omasta maasta -merkki, ja 5 prosentilla Avainlippu-merkki. Ruokaa omasta maasta -merkki takaa, että tuote on valmistettu Suomessa suomalaisista raaka-aineista. Avainlippu voidaan myöntää tuotteelle, joka on valmistettu Suomessa.

Raisio-konserni kartalla

- Toimintaa 10 maassa
- Tuotantoa 17 paikkakunnalla 5 maassa
- Pääkonttori Raisiossa
- Henkilöstöä noin 1 900, josta Suomessa 1/5

- Tuotantolaitos
- Myyntikonttori

Paikalliset sidosryhmät

- Sidosryhmät voivat tutustua Raision toimintaan ja tuotannon eri vaiheisiin esimerkiksi Raision verkkosivuilla www.raisio.com ja www.ekologia.fi sekä videoiden kautta. Tuotantoon tutustuminen ei hygieniasyistä useimmiten ole mahdollista.

Talous

Taloudellinen katsaus

Raision taloudellisesta katsauksesta löydät konsernin avainluvut ja liikevaihdon sekä tietoa kannattavuudesta, taseesta ja rahoituksesta.

Taloudellinen raportointi

Raisio-konserni raportoi jatkuvien toimintojen mukaisesti. Kaikki [Raision tilinpäätöksessä](#) esitetyt luvut ovat keskenään vertailukelpoisia. Jatkuvien toimintojen mukaisesti raportoitavat yksiköt ovat Brändit ja Raisioagro.

Kannattavuus ja jatkuvuus

- Raisio-konsernin omavaraisuusaste 31.12.2012 oli 64,1 (60,2) prosenttia, ja nettovelkaantumisaste oli 4,9 (-7,5) prosenttia.
- Oman pääoman tuotto viiden vuoden keskiarvolla on 5,06 prosenttia.
- Sijoitetun pääoman tuotto viiden vuoden keskiarvolla on 6,26 prosenttia.

Henkilöstön palkat

Raisio seuraa säännöllisesti markkinapalkkoja yhtiön kilpailukyvyn ylläpitämiseksi. Raision palkat ja palkkiot jatkuvista toiminnoista olivat vuonna 2012 yhteensä 66 (62) miljoonaa euroa henkilöstösivukuluineen.

Raportoinnin periaatteet

Yritysvastuuraportointi on Suomessa vapaaehtoista. Raisio on suomalainen edelläkävijä myös vastuuraportoinnin saralla. Olemme raportoineet ympäristövastuustamme jo vuodesta 1997 saakka ja sosiaalisesta vastuusta vuodesta 2003 lähtien.

Kestävä liiketoiminta nojaa ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen vastuun kantamiseen. Olemassaolonsa turvaamiseksi yritysten tulee huomioida toiminnassaan nämä vastuualueet. Raisiolle vastuullisuuden mittaaminen ja kehittäminen on luonnollinen osa toimintaa. Paikalliset ja globaalit ruoantuotannon haasteet ovat nostaneet koko elintarvikeketjun vastuullisuusasiat vahvasti esille.

GRI-vertailu

Yritysvastuuraportti uudistui

Uudistimme Raision yritysraportoinnin vuodelle 2012. Raportoimme yhä GRI:n mukaisesti, mutta olemme sisällyttäneet raporttiin myös suomalaisen elintarvikeketjun vastuullisuuden indikaattoreita. Suurin uudistus tehtiin raportin lukemisen helpottamiseksi.

Kaikki Raision pysyvät yritys vastuuseen liittyvät toimintatavat ja politiikat löytyvät nyt Raision pääsivustolta www.raisio.com ja yritysraportti keskittyy vain raportointivuoden 2012 tapahtumiin sekä tulevien vuosien suunnitelmiin. Linkit kaikkii pysyviin toimintatapoihin löydät tämän sivun oikeasta alareunasta.

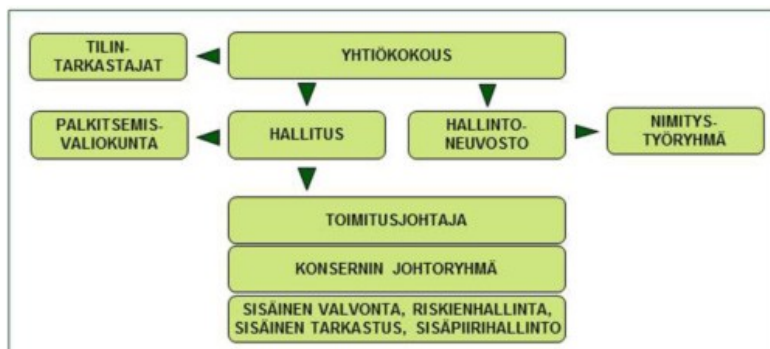
Raportti on jaoteltu viime vuotiseen tapaan suomalaisessa elintarvikeketjussa tunnistettuihin vastuullisuuden alueisiin: tuoteturvallisuuteen, ravitsemukseen, henkilöstöön, ympäristöön, paikallisuuteen ja taloudelliseen vastuuseen. Eläinten hyvinvointiin Raisio vaikuttaa toiminnallaan vain rehujen eli ruokinnan kautta, joten eläinten hyvinvointiin liittyvät asiat on raportoitu ravitsemuksen alla.

 > Hallinnointi

Hallinnointi

Raisio Oyj:n hallintomalli

Raisio Oyj:llä on noin 35 000 osakkeenomistajaa.

Raision vuosikertomus 2012 on julkaistu verkossa osoitteessa <http://vuosikertomus2012.raisio.com>

Tämä sivu on osa vuosikertomusta. Yhteydenotot communications@raisio.com.

Sijoittajasuhteet

Raision sijoittajasuhdetoiminnan tärkein tehtävä on tukea osakkeen oikeaa arvomuodostusta välittämällä tietoa yhtiön strategiasta, toiminnasta, toimintaympäristöstä, tavoitteista sekä taloudellisesta tilanteesta siten, että Raisiosta sijoituskohteena muodostuu mahdollisimman oikea kuva.

Yhtiökokous

Raisio Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 27.3.2013 klo 14.00 alkaen Turun Messu- ja Kongressikeskuksessa osoitteessa Messukentänkatu 9-13, Turku.

Osallistumisoikeus on osakkeenomistajilla, jotka 15.3.2013 ovat merkittyinä osakkeenomistajiksi Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon ja jotka ovat ilmoittaneet osallistumisestaan yhtiölle viimeistään keskiviikkona 20.3.2013 klo 15.00.

Ilmoittautumisosoitteet:

- Raisio Oyj, Osakeasiat, PL 101, 21201 Raisio
- Puhelin: 050 386 4350
- Faksi: (02) 443 2315
- Sähköposti: eeva.hellsten@raisio.com

Osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle osakeyhtiölain nojalla kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, mikäli hän vaatii sitä kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

Hallitus

HALLITUS 31.12.2012

Puheenjohtaja

Simo Palokangas

Vuorineuvos

Syntymävuosi: 1944

Kotipaikka: Säskylä, Suomi

Koulutus: agronomi

Keskeinen työkokemus: HK-Ruokatalo Group Oyj 1994-2006: toimitusjohtaja, Lännen Tehtaat Oyj 1987-1994: toimitusjohtaja, Munakunta 1979-1987: toimitusjohtaja

Hallituksen jäsenyys: jäsen ja puheenjohtaja vuodesta 2006

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Biolan Oy: hallituksen jäsen, Jenny ja Antti Wihurin rahasto, hallituksen puheenjohtaja, Wihuri Oy: hallintoneuvoston jäsen, Huoltovarmuuskeskus: hallituksen varapuheenjohtaja

Osallistuminen kokouksiin: 15/15

Palkkiot vuonna 2012: 60 000 euroa, josta noin 80 % on suoritettu rahana ja noin 20 % osakkeina, yhteensä palkkiona luovutettu 4 566 vaihto-osaketta

Omistus Raisiossa: sarja V 142 174 kpl

Varapuheenjohtaja

Michael Ramm-Schmidt

Hallituksen puheenjohtaja, Oy Executive Leasing Ab

Syntymävuosi: 1952

Kotipaikka: Espoo, Suomi

Koulutus: diplomiekonomi

Keskeinen työkokemus: Oy Executive Leasing Ab 2004-, Hackman Oyj Abp 2004: konserninjohtaja, Hackman Metos Oy Ab 1995-2004: toimitusjohtaja, Hackman Designor Oy Ab 1989-1994: toimitusjohtaja, International Masters Publishers Inc. 1986-1989: toimitusjohtaja, Skandinavisk Press AB 1984-1986: toimitusjohtaja

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2005, varapuheenjohtaja vuodesta 2006

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Huurre Group Oy: hallituksen puheenjohtaja, Levanto Oy: hallituksen jäsen, Stala Oy: hallituksen jäsen, Stalatube Oy: hallituksen puheenjohtaja, Stiftelsen Svenska Handelshögskolan: hallintoneuvoston jäsen, Menuumat Oy: hallituksen puheenjohtaja

Osallistuminen kokouksiin: 14/15

Palkkiot vuonna 2012: 24 000 euroa, josta noin 80 % on suoritettu rahana ja noin 20 % osakkeina, yhteensä palkkiona luovutettu 1 826 vaihto-osaketta

Omistus Raisiossa: sarja V 52 412 kpl

Anssi Aapola

Maanviljelijä

Syntymävuosi: 1951

Kotipaikka: Kustavi, Suomi

Koulutus: agronomi

Keskeinen työkokemus: Finnsa Oy 2005-2011: toimitusjohtaja, Raisio-konserni 1983-2002: johtotehtävät, oman tilan viljely 1987-

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2006

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Turvata Oy: hallituksen jäsen, Lounaisrannikon Osuuspankki: hallituksen jäsen

Osallistuminen kokouksiin: 12/15

Palkkiot vuonna 2012: 24 000 euroa, josta noin 80 % on suoritettu rahana ja noin 20 % osakkeina, yhteensä palkkiona luovutettu 1 826 vaihto-osaketta

Omistus Raisiossa: sarja K 4 320 kpl ja sarja V 17 701 kpl

Erkki Haavisto

Maanviljelijä

Syntymävuosi: 1968

Kotipaikka: Raisio, Suomi

Koulutus: MMM, agronomi

Keskeinen työkokemus: oman tilan viljely 1993-

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2004

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.: metsäjohtokunnan jäsen, Metsänhoitoyhdistys Lounametsä: hallituksen puheenjohtaja, Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö: hallituksen jäsen, Raision kaupunki: kaupunginhallituksen jäsen (14.1.2013 asti), Salaojituksen Tukisäätiö s.r.: hallituksen jäsen, Turun Seudun Osuuspankki: hallituksen jäsen

Osallistuminen kokouksiin: 15/15

Palkkiot vuonna 2012: 24 000 euroa, josta noin 80 % on suoritettu rahana ja noin 20 % osakkeina, yhteensä palkkiona luovutettu 1 826 vaihto-osaketta

Omistus Raisiossa: sarja K 364 940 kpl ja sarja V 179 961 kpl

Matti Perkonoja

Syntymävuosi: 1949

Kotipaikka: Mynämäki, Suomi

Koulutus: ylioppilasmerkonomi

Keskeinen työkokemus: HKScan Oyj: toimitusjohtaja 2009-2012, talousjohtaja 2000-2009

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2011

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Sokolow S.A.: hallituksen jäsen, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma: työnantajien neuvottelukunnan jäsen

Osallistuminen kokouksiin: 15/15

Palkkiot vuonna 2012: 24 000 euroa, josta noin 80 % on suoritettu rahana ja noin 20 % osakkeina, yhteensä palkkiona luovutettu 1 826 vaihto-osaketta

Omistus Raisiossa: sarja V 3 834 kpl

Pirkko Rantanen-Kervinen

Syntymävuosi: 1949

Kotipaikka: Vantaa, Suomi

Koulutus: Ekonomi, HKKK

Keskeinen työkokemus: Turkistuottajat Oyj (nytemmin: Saga Furs Oyj) 2009-2010: Executive Advisor, 1991-2009: toimitusjohtaja, 1989-1991: varatoimitusjohtaja, 1987-1989: rahoitusjohtaja

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2010

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö: hallintoneuvoston jäsen, LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö: hallituksen puheenjohtaja

Osallistuminen kokouksiin: 14/15

Palkkiot vuonna 2012: 24 000 euroa, josta noin 80 % on suoritettu rahana ja noin 20 % osakkeina, yhteensä palkkiona luovutettu 1 826 vaihto-osaketta

Omistus Raisiossa: sarja V 5 622 kpl

Hallituksen ja hallintoneuvoston sihteerinä toimii Raisio-konsernin rahoitusjohtaja, oikeustieteen kandidaatti Janne Martti.

Hallintoneuvosto

HALLINTONEUVOSTO 31.12.2012

Jäsen	Ammatti	Kotipaikka (Suomi)	Jäsen vuodesta	Toimikausi päättyy, v
Michael Hornborg, puheenjohtaja* s. 1966	MMM, maanviljelijä	Lohja	2008	2014
Holger Falck, varapuheenjohtaja** s. 1957	Agronomi, maanviljelijä	Sipoo	2006	2015
Cay Blomberg s. 1947	Agrologi, maanviljelijä	Kemiö	2009	2015
Risto Ervelä s. 1950	Valtiotieteen maisteri, toiminnanjohtaja	Sauvo	1991	2013
Vesa Harjunmaa s. 1973	Agrologi, maatalousyrittäjä	Huittinen	2011	2014
Mikael Holmberg s. 1961	Agrologi, maanviljelijä	Parainen	29.3.2012	2015
Markku Kiljala s. 1971	Maanviljelijä, maaseutuyrittäjä	Reisjärvi	29.3.2012	2015
Timo Könttä s. 1968	Merkonomi, kauppias	Masku	2011	2014
Hans Langh s. 1949	Merenkulkuneuvos, toimitusjohtaja, maanviljelijä	Piikkiö	1990	2013
Pirkko Lönnqvist, henkilöstön edustaja s. 1955	Rahtaaaja	Turku	29.3.2012	2015
Jarmo Mäntyharju s. 1961	Agrologi, maanviljelijä	Oripää	2009	2015
Paavo Myllymäki s. 1958	Toiminnanjohtaja, maanviljelijä	Mietoinen	1998	2014
Kari Niemistö s. 1962	Toimitusjohtaja	Helsinki	2008	2014
Jyrki Nurmi, henkilöstön edustaja s. 1957	Pakkaaja	Turku	2008	2015
Yrjö Ojaniemi s. 1959	Toiminnanjohtaja	Lapua	2002	2014

Heikki Pohjala s. 1959	Agrologi, maanviljelijä	Harjavalta	2006	2015
Juha Salonen s. 1973	Toimitusjohtaja	Kaarina	2010	2013
Jari Sankari, henkilöstön edustaja s. 1957	Tekninen päällikkö	Piikkiö	2007	2015
Urban Silén s. 1959	Agrologi, maanviljelijä	Perniö	2003	2013
Tuula Tallskog s. 1946	Hum. kandidaatti, emäntä	Pertteli	1998	2013
Hannu Tarkkonen s. 1950	Toimitusjohtaja	Helsinki	2006	2014
Johan Taube s. 1950	Agrologi, maanviljelijä	Tammisaari	1987	2013
Arto Vuorela s. 1960	Maanviljelijä	Pyhtää	2010	2013
Rita Wegelius s. 1960	Agronomi, maanviljelijä	Hattula	2006	2015
Tapio Ylitalo s. 1955	Maanviljelijä	Turku	2006	2015

*Puheenjohtaja vuodesta 2009. Michael Hornborg on läsnä hallituksen kokouksissa hallintoneuvoston puheenjohtajan ominaisuudessa.

**Varapuheenjohtaja vuodesta 2006.

Konsernin johtoryhmä

KONSERNIN JOHTORYHMÄ 31.12.2012

Matti Rihko
Syntymävuosi: 1962

Kotipaikka: Turku, Suomi

Koulutus: kauppatieteiden maisteri, psykologian maisteri

Tehtävä Raisiossa: toimitusjohtaja vuodesta 2006

Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2006: Ainesosat-yksikön johtaja, Altadis SA, Pariisi 2004-2006: Euroopan johtaja, Altadis Finland Oy 1999-2004: toimitusjohtaja

Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2006

Keskeisimmät luottamustehtävät: Elintarviketeollisuusliitto ry: työvaliokunnan ja hallituksen jäsen, Suomen Terveystalo Oy: hallituksen jäsen, Turku Science Park Oy: hallituksen jäsen, Turun kauppakamari: hallituksen jäsen, Turun yliopisto: hallituksen jäsen; Suomen Lääketieteen Säätiö, hallintoneuvoston jäsen

Leif Liedes
Syntymävuosi: 1953

Kotipaikka: Naantali, Suomi

Koulutus: yo-merkonomi

Tehtävä Raisiossa: Raisioagro-yksikön johtaja

Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 1978-

Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2006

Keskeisimmät luottamustehtävät: Elintarviketeollisuusliitto ry:n rehuteollisuusyhdistys: puheenjohtaja

Merja Lumme
Syntymävuosi: 1961

Kotipaikka: Lieto, Suomi

Koulutus: insinööri, eMBA

Tehtävä Raisiossa: henkilöstöjohtaja

Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2003-, PerkinElmer/Wallac Oy: 1992-2003: laadunhallinnan, henkilöstöhallinnon ja henkilöstöjohtamisen tehtävät, Aimo Virtanen Oy 1991-1992, Saloplast Oy 1988-1992: laadunhallinnan tehtävät

Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2003

Keskeisimmät luottamustehtävät: Turun Aikuiskoulutussäätiön valtuuskunta: jäsen, Turun kauppakamari: koulutus- ja työvoimavaliokunnan varapuheenjohtaja

Jyrki Paappa
Syntymävuosi: 1965

Kotipaikka: Naantali, Suomi

Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Tehtävä Raisiossa: talousjohtaja

Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 1995-: rahoitusriskien hallinnan ja talousjohtamisen tehtävät, Turun Seudun Osuuspankki 1989-1995: rahoituksen asiantuntijatehtävät

Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2004

Keskeisimmät luottamustehtävät: Turun kauppakamari: tilintarkastusvaliokunnan varapuheenjohtaja

Vincent Poujardieu
Syntymävuosi: 1967

Kotipaikka: Bryssel, Belgia

Koulutus: Graduated EDHEC business school (Lille, Ranska)

Tehtävä Raisiossa: Liiketoimintojen kehitysjohtaja ja Benecol-yksikön johtaja

Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2007-, Altadis SA, Bryssel 2000-2007: aluejohtaja Benelux ja myöh. Pohjois-Eurooppa, Altadis SA, Pariisi 1994-2000: liiketoiminnan kehitysjohtaja, Ranskan suurlähetystö, Nicaragua 1992-1994: kaupallinen neuvonantaja, Arthur Andersen, Lyon 1989-1992: tilintarkastaja

Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2007
Keskeisimmät luottamustehtävät: -

Paul Simmonds

Syntymävuosi: 1958

Kotipaikka: Leeds, Englanti

Koulutus: MBA

Tehtävä Raisiossa: johtaja, Elintarvikeyksikkö, Länsi-Eurooppa

Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2010-,

Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2010

Keskeisimmät luottamustehtävät: -

Johtoryhmän sihteerinä toimi vuonna 2012 lakiasianjohtaja, oikeustieteen kandidaatti, varatuomari Sari Koivulehto-Mäkitalo.

Lisäksi vuonna 2012 konsernin johtoryhmään ovat kuuluneet Jacek Dziekonski, Markku Krutsin ja Pasi Lähdetie.

Raision vuosikertomus 2012 on julkaistu verkossa osoitteessa <http://vuosikertomus2012.raisio.com>
Tämä sivu on osa vuosikertomusta. Yhteydenotot communications@raisio.com.

Tilin
päätös

2012

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus.....	3
Konsernin tuloslaskelma.....	11
Konsernin tase.....	13
Oman pääoman muutokset 31.12.2012	
päättyneellä tilikaudella.....	14
Konsernin rahavirtalaskelma	15
Konsernitiilin päätöksen laatimisperiaatteet.....	16
Konsernin liitetiedot	26
Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	46
Osakekohtaiset tunnusluvut.....	47
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	48
Osakkeet ja omistajat.....	49
Emoyhtiön tuloslaskelma	54
Emoyhtiön tase	55
Emoyhtiön rahavirtalaskelma.....	56
Emoyhtiön tilin päätöksen laadintaperiaatteet.....	57
Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot.....	58
Emoyhtiön taseen liitetiedot.....	59
Emoyhtiön muut liitetiedot.....	62
Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä.....	63
Tilintarkastuskertomus.....	63
Hallintoneuvoston lausunto	63

Taloudellinen raportointi

Raisio-konserni raportoi jatkuvien toimintojen mukaisesti. Kaikki tässä katsauksessa esitetyt luvut ovat keskenään vertailukelpoisia. Jatkuvien toimintojen mukaisesti raportoivat yksiköt ovat Brändit ja Raisioagro.

Brändit-yksikköön kuuluvat Consumer brands ja Licensed brands liiketoiminnot. Consumer brands käsitellään tekstissä päämarkkina-alueittain. Candy Plus sisältyy Länsi-Euroopan lukuihin 13.11.2012 alkaen. Sulman pasta- ja suurimoliiketoiminta liitettiin 20.3.2012 osaksi Itä-Euroopan liiketoimintoja. Licensed brands sisältää Benecolin.

Raisioagro-yksikköön kuuluvat rehut, viljakauppa, valkuaisrouheet ja kasviöljyt, tuotantopanokset ja tarvikkeet sekä bioenergia.

Hallituksen toimintakertomus

Jatkuvat toiminnot

Toimintaympäristö

Euroopan taloustilanne on Venäjää lukuun ottamatta epävakaa ja marginaalien säilyttäminen on entistä haastavampaa. Heikko kasvu ja nousevat kustannukset ovat pakottaneet yritykset tehostamaan toimintaansa eri toimialoilla. Vaikka paine ei voimakkaimmin kohdistu päivittäistavarakauppaan, on Raisiokin reagoinut tilanteeseen tehostamalla toimintojaan ja karsimalla kulujaan. Heikentyneestä markkina-tilanteesta huolimatta kannattavuus pysyi hyvänä erityisesti Raision brändien suurimmalla markkina-alueella Isossa-Britanniassa sekä Venäjällä.

Kilpailuasetelma Suomen rehumarkkinoilla muuttui merkittävästi, kun suomalaisten osuuskauppojen omistamasta Hankkija-Maataloudesta myytiin 60 prosenttia tanskalaiselle DLA-konsernille. Tässä yhteydessä Raisioagrosta tuli Suomen suurin kotimaisessa omistuksessa oleva rehuvalmistaja. Vuonna 2012 Raisioagro säilytti vahvan markkina-aseman Suomen rehumarkkinoilla kilpailun kiristymisestä huolimatta. Lypsykarjanrehuissa Raisio on edelleen markkinajohtaja. Suomalaiset maidontuottajat ovat erittäin kiinnostuneita uusista Benemilk-rehuista, sillä tutkimustulosten ja tilojen käyttäjäkokemusten perusteella maidon pitoisuudet paranevat ja samalla oma maitotili kasvaa. Raisio on hakenut innovaatiolleen kansainvälistä patenttia alkuvuonna 2012.

Lihasiipikarjan rehujen kasvaneesta kysynnästä huolimatta rehuvalmistajien marginaalit eivät ole tyydyttävällä tasolla ja alalla on runsaasti ylikapasiteettia. Raisioagro käytti myös vuonna 2012 ainoastaan geenimuuntelematonta non-GMO soijaa rehuseostensa valkuaislähteenä. Suomen siipikarjanlihaketju ja sianlihaketju ovat eräiden rehuyritysten toimesta jo GMO-kontaminoituneita. Kilpailijoidensa tavoin myös Raisio harkitsee GMO-soijan käyttöön ottamista nyt kun non-GMO soijan hintaero GMO-soijaan on yhä suurempi sen viljelyalan pienentyessä. Iso osa asiakkaita sekä jalostava teollisuus toivovat edullisempia rehuvaihtoehtoja kilpailukyvyn ylläpitämiseksi. EU:ssa käyttöön hyväksytyt GMO-lajikkeet ovat viranomaisten turvallisiksi toteamia. Vain Suomen maitoketju on puhtaasti non-GMO, mikä on eurooppalaisittain ainutlaatuista.

Liikevaihto

Raisio-konsernin liikevaihto vuonna 2012 oli 584,1 (552,6) miljoonaa euroa. Brändit-yksikön liikevaihto oli 329,5 (314,6) miljoonaa euroa, Raisioagro-yksikön 255,7 (241,1) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 2,0 (1,4) miljoonaa euroa. Brändit-yksikön liikevaihtoa kasvatti yritysostojen lisäksi makeismyynnin hyvä kehitys Isossa-Britanniassa sekä elintarvikemyynnin kasvu Itä-Euroopassa. Raisioagron liikevaihtoa kasvattivat raaka-ainehintojen nousun vaikutus tuotehintoihin, tuotantopanosten myynnin hyvä kehitys ja kalanrehujen viennin kasvu.

Brändit-yksikön osuus konsernin liikevaihdosta oli noin 56 prosenttia ja Raisioagron noin 44 prosenttia. Suomen ulkopuolisen liikevaihdon osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 49,3 (43,3) prosenttia eli 288,0 (239,0) miljoonaa euroa.

Tulos

Raisio-konsernin liiketulos vuonna 2012 oli 31,7 ja ilman kertaeriä 34,6 (30,7 ja ilman kertaeriä 31,8) miljoonaa euroa, mikä on 5,4 ja ilman kertaeriä 5,9 (5,6 ja ilman kertaeriä 5,8) prosenttia liikevaihdosta. Konsernin liiketulokseen sisältyy -2,9 miljoonan euron kertaerä yt-neuvottelujen ja yritysostojen kuluja. Brändit-yksikön liiketulokseen sisältyi vertailukaudella -1,1 miljoonan euron kertaerä Big Bear Group yrityskaupan Due Diligence -vaiheen jälkeisiä kuluja.

Brändit-yksikön liiketulos oli 34,9 ja ilman kertaeriä 37,4 (30,1 ja ilman kertaeriä 31,2) miljoonaa euroa, Raisioagron -0,7 ja ilman kertaeriä -0,3 (2,9) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen liiketulos oli -2,5 (-2,4) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan poistot ja arvonalennukset, jotka on tuloslaskelmassa jaettu toiminnoille, olivat 16,6 (17,0) miljoonaa euroa.

Konsernin nettorahoituserät olivat -16,0 ja ilman kertaeriä -2,5 (-3,7 ja ilman kertaeriä -1,5) miljoonaa euroa. Rahoituserät sisältävät -13,5 miljoonan euron kertaerät, joista -11,2 miljoonaa euroa aiheutui Raisio UK Ltd:n vähemmistöomistuksen vahvistetun kauppahinnan ja taseeseen aiemmin kirjatun kauppahinta-arvion erotuksesta. Kauppahinta kas-

Keskeiset tunnusluvut, tulos, jatkuvat toiminnot

		Q4/2012	Q3/2012	Q2/2012	Q1/2012	2012	2011
Liikevaihto	M€	137,5	161,0	150,6	135,0	584,1	552,6
Liikevaihdon muutos	%	-0,9	13,6	0,1	10,9	5,7	30,5
Liiketulos (EBIT)	M€	6,6	10,7	10,6	6,6	34,6	31,8
Liiketulos	%	4,8	6,6	7,1	4,9	5,9	5,8
Poistot ja arvonalennukset	M€	4,1	4,2	4,2	4,1	16,6	17,0
Käyttökate (EBITDA)	M€	10,8	14,8	14,8	10,8	51,2	48,8
Nettorahoituskulut	M€	-0,4	-1,2	-0,6	-0,3	-2,5	-1,5
Tulos/osake (EPS)	€	0,04	0,06	0,05	0,03	0,18	0,16

Luvut ilman kertaluonteisia eriä

voi ostetun yrityksen oletettua paremmasta tuloksentekokyvystä johtuen etukäteen sovitun kauppahintamekanismin mukaisesti. Lisäksi vuoden viimeisellä neljänneksellä kirjattiin -2,3 miljoonaa euroa korollisen lainasaamisen arvonalennuksena. Vertailukauden rahoituseriin on kirjattu kertaeränä Big Bear Groupin hankinnasta johtuva -2,2 miljoonan euron kauppahintavelan lisäys Raisio UK:n vähemmistöomistajille.

Tulos ennen veroja oli 15,6 ja ilman kertaeriä 32,0 (27,0 ja ilman kertaeriä 30,3) miljoonaa euroa.

Konsernin tulos verojen jälkeen oli 11,7 ja ilman kertaeriä 27,0 (21,3 ja ilman kertaeriä 24,6) miljoonaa euroa. Konsernin jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos oli 0,08 ja ilman kertaeriä 0,18 (0,14 ja ilman kertaeriä 0,16) euroa.

Tase, rahavirta ja rahoitus

Raisio-konsernin taseen loppusumma 31.12.2012 oli 517,6 (561,8) miljoonaa euroa. Oma pääoma oli 327,3 (332,9) miljoonaa euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 2,10 (2,13) euroa.

Konsernin korolliset rahoitusvelat 31.12.2012 olivat 78,0 (115,7) miljoonaa euroa. Korollinen nettorahoitusvelka oli 16,2 (-24,8) miljoonaa euroa.

Konsernin omavaraisuusaste 31.12.2012 oli 64,1 (60,2) prosenttia, ja nettovelkaantumisaste oli 4,9 (-7,5) prosenttia. Sijoitetun pääoman tuotto oli 4,5 ja ilman kertaeriä 8,3 (7,3 ja ilman kertaeriä 8,1) prosenttia.

Liiketoiminnan rahavirta oli 20,9 (50,0) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma 31.12. 2012 oli 84,9 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin käyttöpääomaan oli sitoutuneena 65,6 miljoonaa euroa. Käyttöpääomaa kasvatti sekä varastojen että myyntisaamisten määrän kasvu.

Raisio Oyj jakoi vuonna 2012 osinkona 17,6 miljoonaa euroa ja osti omia osakkeitaan 1,0 miljoonalla eurolla.

Investoinnit ja yritysostot

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 24,6 ja ilman yritysostoja 8,5 (71,2 ja ilman yritysostoja 7,9) miljoonaa euroa. Brändityksikön bruttoinvestoinnit olivat 21,2 ja ilman yritysostoja 7,2 (67,8 ja ilman yritysostoja 4,5) miljoonaa euroa, Raisioagron 2,0 (2,5) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 1,4 (0,8 miljoonaa euroa).

Raisio osti 20.3.2012 puolalaisen Sulma sp. z o.o:n pasta- ja suurimoliiketoiminnan, siihen kuuluvat immateriaali-

oikeudet sekä käyttö- ja vaihto-omaisuuden. Kaupan arvo oli 2,4 miljoonaa euroa (9,8 miljoonaa Puolan zlotya). Kauppahinta suoritettiin käteisellä, eikä Raision vastattavaksi siirtynyt velkoja. Sulman liiketoiminnan ostolla Raisio vahvistaa asemaansa sekä Puolan markkinoilla että pastoissa.

Raisio osti 13.11.2012 tšekkiläisen Candy Plus -makeisyhtiön. Kohteen velaton kauppahinta oli 20,5 miljoonaa euroa ja se sisälsi äskettäin käyttöön otetun 2,3 miljoonan euron investoinnin täytelakritsilinjaan. Raisio suoritti kauppahinnan kassavaroistaan. Yritysosto täydentää Raision Isosta-Britanniasta hankkimaa kannattavaa makeisliiketoimintaa.

Tutkimus ja kehitys

Konsernin tutkimuksen ja kehityksen kulut olivat 6,9 (6,8) miljoonaa euroa, mikä on 1,2 (1,2) prosenttia liikevaihdosta.

Raisioagron tutkimus ja kehitystyö keskittyi Benemilk-tuotepereheen laajennukseen. Kolme täysrehua ja yhden puolitiivisteisen sisältävä Benemilk-tuoteperehe lanseerattiin tammiukuussa 2013 Suomen markkinoille. Raisiolle on IPR-salkun vahvistamiseksi tärkeää, että Benemilk-tuotteita tutkitaan laajemmin myös eri lehmäroduilla ja ruokintamalleilla.

Isossa-Britanniassa kehitettiin aktiivisesti aamiaistuote- ja välipalauutuuksia, jotka lanseerataan vuoden 2013 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Makeisissa erityisesti Poppetsien uudet pakkausratkaisut ja Fox's brändin laajennus perinteisiin makuihin ovat siivittäneet myynnin kasvua.

Suomessa elintarvikkeiden tuotekehityksen painopiste oli terveellisten, ekologisten ja luonnollisten välipalojen kehityksessä ja Raisio toi uutuuksia mm. aamiaispöytään. Lisäksi kauran asema johtavana terveellisenä viljana vahvistui, kun Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen EFSA hyväksyi kauran kuidun, betaglukaanin, kolesterolia alentavan terveysväitteen.

Benecol-liiketoiminta teki laajasti tutkimusyhteistyötä suomalaisten ja kansainvälisten tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa. Vuonna 2012 toteutettiin klinisiä tutkimuksia viidessä eri maassa. Tutkimuksen painopisteenä oli Benecol-tuotteiden kolesterolia alentavan tehon osoittaminen erilaisissa populaatioissa erityisesti Aasian maissa. Raisiolle tärkeä saavutus oli Euroopan Elintarviketurvallisuusviranomaisen EFSA:n antama positiivinen lausunto Raision terveysväitehakemukselle, jossa osoitettiin kolesterolin alenemisen tehostuvan suuremmalla päivittäisellä annoskoolla (3 grammaa).

Keskeiset tunnusluvut, tase

		31.12.2012	30.9.2012	30.6.2012	31.3.2012	31.12.2011
Omavaraisuusaste	%	64,1	62,0	58,1	57,2	60,2
Nettovelkaantumisaste	%	4,9	2,4	2,4	0,4	-7,5
Korollinen nettorahoitusvelka	M€	16,2	7,7	7,5	1,4	-24,8
Oma pääoma/osake	€	2,10	2,10	2,05	2,05	2,13
Bruttoinvestoinnit	M€	24,3	7,7*	6,0*	4,1*	71,2*
Osake						
Osakekannan markkina-arvo**	M€	479,3	440,4	391,3	383,3	372,3
Yritysarvo (EV)	M€	495,5	448,1	398,8	384,7	347,5
EV/EBITDA		9,7	9,0	8,0	7,8	7,1

* Sisältää yritysostot ** Ilman konsernin omistamia omia osakkeita

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Brändit-yksikkö

Brändit-yksikkö on jaettu Consumer brands ja Licensed brands -toimintoihin. Consumer brands -toimintoihin kuuluvat kaikki elintarviketoiminnot Länsi-, Pohjois- ja Itä-Euroopan markkina-alueilla. Licensed brands -toimintoon kuuluu Benecol ja uuden Benemilk-rehuinnovaation IPR.

Liikevaihto

Brändit-yksikön liikevaihto oli 329,5 (314,6) miljoonaa euroa. Consumer brands -toimintojen liikevaihto oli 286,1 (269,2) miljoonaa euroa. Licensed brands -toimintojen eli Benecolin liikevaihto oli 45,0 (45,7) miljoonaa euroa.

Iso-Britannia on Raision Brändit-yksikön suurin markkina-alue. Sen liikevaihto nousi vuonna 2012 yli 45 prosenttiin koko yksikön liikevaihdosta. Vuonna 2012 toteutuneet Sulman ja Candy Plussan yritysostot kasvattivat Länsi-Euroopan liikevaihtoa orgaanisen kasvun lisäksi. Makeisten myynti Isossa-Britanniassa kasvoi lähes 15 prosenttia vuodesta 2011. Raisio sai myös merkittäviä uusia kaupan omien merkien valmistussopimuksia. Talouden epävarmuus vaikutti brittikuluttajien ostokäyttäytymiseen. Siitä syystä aamiais- ja välipalatuotteiden myynti ei yltänyt vertailuvuoden tasolle. Kovassa kilpailussa Raision partnereidensa brändeillä valmistamat välipalat kasvattivat myyntiään.

Pohjois-Euroopan markkinoilla aloitettiin liiketoimintaympäristön muutoksista ja kiristyvistä kilpailutilanteesta johdettua vuoden 2012 toisella puoliskolla tervehdytysohjelma, jonka tavoitteena on kannattavuuden parantaminen ja kilpailukykyyn lisääminen Suomen, Ruotsin ja Viron markkinoilla. Benecol- ja Elovena-tuotteiden myynti kasvoi Suomen markkinoilla. Suomessa teollisuus- ja horeca-myyntiin volyymi oli selvästi vertailuvuotta matalampi.

Itä-Euroopan elintarvikemyynnin liikevaihto kasvoi 50 prosentilla. Myynti kasvoi tasaisen hyvin kaikilla markkinoilla Venäjällä, Ukrainassa ja Puolassa.

Benecolin liikevaihto oli vertailuvuoden tasolla, vaikka sterolierin rahtivalmistuksen volyymi pieneni. Markkinoiden välillä on suuriakin eroja Benecol-tuotteiden myynnissä. Erityisen hyvin myynti kasvoi uusilla markkinoilla Aasiassa ja Etelä-Amerikassa sekä Suomessa. Ison-Britannian asema suurimpana kolesterolia alentavien Benecol-tuotteiden markkinana vahvistui entisestään. Suomessa Raisio on vastannut Benecol-tehojuomien myynnistä ja markkinoinnista lähes viiden vuoden ajan ja niiden myynti on aktiivisen

panostuksen ansiosta kaksinkertaistunut. Vuonna 2012 Benecol-levitteet siirtyivät Raision hoitoon ja myynti on lähentynyt hyvin liikkeelle.

Tulos

Brändit-yksikön vuoden 2012 liiketulos oli 34,9 ja ilman kertaeriä 37,4 (30,1 ja ilman kertaeriä 31,2) miljoonaa euroa, mikä on 10,6 ja ilman kertaeriä 11,3 (9,6 ja ilman kertaeriä 9,9) prosenttia liikevaihdosta.

Länsi-Euroopan toimintojen liiketulos parani yli 40 prosenttia vertailuvuodesta makeisten sekä aamiais- ja välipalatuotteiden kannattavuuden paranemisen, tuotannon sopeuttamisen ja kustannustehokkuuden parantamisen sekä yritysoston ansiosta. Pohjois-Euroopan elintarviketoimintojen kannattavuus ei ollut tyydyttävä tavoitteeseen verrattuna. Raisio on jo aloittanut toimet kannattavuuden parantamiseksi. Itä-Euroopan toimintojen liiketulos oli selvästi voitollinen. Benecolin liiketulos oli sille ominaisella hyvällä tasolla.

Consumer brands

Länsi-Eurooppa

Välipalapatukoiden myynti kehittyi hyvin vuonna 2012. Tuotevalikoima on monipuolinen ja sisältää mm. vilja-, hedelmä- ja marjapitoisia patukoita, painonhallintaan tarkoitettuja välipalapatukoita sekä vähärasvaisia ja terveysvaikutteisia välipalapatukoita. Dormen-brändillä myytävien premium-pähkinöiden ja suolaisten välipalojen myynnin kasvua hidastivat raaka-aineiden kallistuneet hinnat. Keväällä 2012 tuotevalikoima laajeni Bob the Builder, Fireman Sam ja Thomas the Tank Engine -lisensoituilla brändeillä myytävillä pastapohjaisilla lasten välipaloilla.

Raision aamiais- ja välipalatuotteiden liikevaihdosta noin 60 prosenttia tulee yhtiön omilla ja lisensoituilla brändeillä myytävistä tuotteista, noin 30 prosenttia partnereiden brändeillä valmistettavista tuotteista ja loput noin 10 prosenttia private label -tuotteista. Tuotevalikoimasta lapsille tarkoitettut tuotteet muodostavat pääosan painonhallinta- ja laihostuotteiden pitäessä toista sijaa.

Makeisissa Poppets-tuotteiden uusi pakkausformaatti herätti kuluttajien kiinnostuksen ja kasvatti myyntiä lähes 25 prosentilla. Fox's-tuotevalikoima laajeni perinteisten makeisten lanseerauksella. Raisio sai useita merkittäviä uusia toimitussopimuksia kaupan omilla brändeillä valmistettavissa makeisissa. Asiakkaat valitsivat Raision toisen kerran peräkkäin

Brändit-yksikön keskeiset tunnusluvut

		Q4/2012	Q3/2012	Q2/2012	Q1/2012	2012	2011
Liikevaihto	M€	76,5	86,2	85,6	81,1	329,5	314,6
Consumer brands	M€	69,3	74,0	74,5	68,4	286,1	269,2
Licensed brands	M€	8,5	12,5	11,2	12,8	45,0	45,7
Liiketulos ilman kertaeriä	M€	7,6	9,7	11,0	9,0	37,4	31,2
Liiketulos ilman kertaeriä	%	10,0	11,3	12,8	11,1	11,3	9,9
Kertaerät	M€	-1,9	-0,6	0,0	0,0	-2,5	-1,1
Liiketulos	M€	5,7	9,2	11,0	9,0	34,9	30,1
Investoinnit *	M€	15,4	1,2	1,0	3,6	21,2	67,8
Nettovarallisuus	M€	-	-	-	-	271,7	245,8

* Sisältää yritysostot

Sulman pasta- ja suurimoliiketoiminta integroitiin keväällä osaksi Raision Puolan toimintoja. Osana Raisiota Sulman tuotteiden myynti on laajentunut kattamaan koko maan.

Licensed brands

Benecol-tuotteiden myynti ja markkina-asema vahvistuivat erityisesti Aasiassa ja Etelä-Amerikassa. Myynti kasvoi selvästi Indonesiassa, Kolumbiassa ja Chilessä, missä Benecol-brändi on vasta äskettäin lanseerattu.

Myynnissä oli vuonna 2012 suuriakin eroja eri maiden välillä. Useiden Euroopan maiden edelleen jatkuva vaikea taloudellinen tilanne vaikutti kysyntään. Esimerkiksi Kreikassa ja Espanjassa Benecol-tuotteiden myynti ei yltänyt vertailuvuoden tasolle. Vastaavasti Benecol-tuotteiden suurimmalla markkinalla Isossa-Britanniassa onnistunut tuotevalikoiman laajentaminen toi Benecol-tuotteille uusia käyttäjiä. Myynti kasvoi myös Irlannissa, missä kuluttajien luottamus brändiin on vahva. Yli 90 prosenttia Benecolin liikevaihdosta tulee Euroopasta.

Raisioagro-yksikkö

Raisioagro-yksikköön kuuluvat rehut, viljakauppa, valkuaisrouheet ja kasviöljyt, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä bioenergia. Vuosi 2012 oli Raisioagron ensimmäinen toimintavuosi. Raisioagro on uuden ajan maatalouskauppa sekä tuottajien tuttu ja turvallinen kumppani.

Liikevaihto

Raisioagron liikevaihto kasvoi kuudella prosentilla ja oli 255,7 (241,1) miljoonaa euroa. Rehujen sekä tuotantopanosten liikevaihto kasvoi yli 20 prosenttia vertailuvuodesta. Rehujen hinnoittelu kohonneita raaka-ainekustannuksia vastaavaksi sekä kalanrehujen myynnin hyvä kehitys kasvattivat liikevaihtoa. Verkkokaupan suosio ostokanavana kasvoi. Kasviöljyjen kannattamattoman viennin lopettamiseksi rehuvalkuaisliiketoiminta sopeutettiin markkinatilanteeseen, mikä pienensi sen liikevaihtoa merkittävästi.

Raisioagron liikevaihdosta rehut, tuotantopanokset ja -tarvikkeet muodostavat lähes 80 prosenttia, valkuaisrouheiden, kasviöljyjen ja viljojen osuuden ollessa vajaa 20 prosenttia.

Tulos

Raisioagron liiketulos oli -0,7 ja ilman kertaeriä -0,3 (2,9) miljoonaa euroa. Raisioagro kirjasi vuoden viimeisellä neljän-

neksellä kertaeränä -0,4 miljoonaa euroa yt-neuvottelujen kuluja. Koko vuoden liikelukoksen jääminen tappiolliseksi johtui rehuvalkuaisliiketoiminnan noin -2,5 miljoonan euron tappiosta sekä viljakaupan kannattavuuden heikkenemisestä. Rehujen ja tuotantopanoskaupan kannattavuus pysyi tyydyttävänä. Rehujen myyntivolyymi oli lähes vertailuvuoden tasolla ja tuotantopanosten myyntivolyymi kasvoi.

Marraskuussa 2012 Raisio päätti osana yt-neuvottelujaan toimenpiteistä rehuvalkuaisliiketoiminnan kannattavuuden parantamiseksi. Raisio sopeuttaa tehtaan käyntikauden vastaamaan paremmin kotimaisen rypsin ja rapsin saatavuutta sekä investoi tuotannon joustavuuteen ja tehokkuuteen. Ulkomaisen rypsin- ja rapsinsiemenen kasvanut tuonti sekä kotimaan käytöstä ylijäävän kasviöljyn kannattamaton vienti ovat rasittaneet kohtuuttomasti liiketoiminnan kannattavuutta vuonna 2012.

Liiketoiminta

Rehut, tuotantopanokset ja -tarvikkeet

Maidontuotanto on liikevaihdolla ja myös myyntituloilla mitattuna suomalaisen maatalouden merkittävin tuotantohaara. Maidontuotanto pysyi edellisvuoden tasolla, vaikka maitotilojen määrä väheni. Raisioagro on lypsykarjanrehuissa markkinajohtaja. Sianlihamarkkinoilla vallinneen epätasapainon seurauksena tuottajahinta ei noussut tuotantokustannusten nousun mukaisesti. Sianlihan tuotannon supistuminen noin viidellä prosentilla näkyi suoraan sianrehujen kysynnässä. Kananmunien kysyntä kasvoi noin viidellä prosentilla, ja siipikarjanlihan kysyntä noin neljällä prosentilla. Monista kotieläintuotantoon ja kilpailutilanteeseen vaikuttavista tekijöistä huolimatta Raisioagro säilytti asemansa Suomen rehumarkkinoilla.

Raisioagro täydensi asiakaspalveluaan kevättalvella ammattiviljelijöille suunnatulla verkkokaupalla. Sopimusasiakas voi tilata verkkokaupasta helposti ja vaivattomasti tarvitsemansa rehut ja tuotantopanokset henkilökohtaisilla sopimusehdoillaan. Verkkokauppa on aina edullisin vaihtoehto. Verkkokaupan liikevaihto on kasvanut vuoden aikana tasaisesti ja palvelun kehittämiseen sekä tuotevalikoiman laajentamiseen panostetaan voimakkaasti.

Raisioagro eriytti rehujen valmistuksen tehtaittain. Kouvolan ja Ylivieskan tehtaissa valmistetaan nykyään ainoastaan nautakarjalle tarkoitettuja rehuja. Raisiossa sijaitseva tuotantolaitos on erikoistunut sian-, siipikarjan- ja kalanrehujen valmistukseen. Eriyttäminen myötä tuotantosarjat ovat pidempiä, tuotantotehokkuus on parantunut ja tuotelaatu on entistäkin tasaisempaa.

Raisioagro-yksikön keskeiset tunnusluvut

		Q4/2012	Q3/2012	Q2/2012	Q1/2012	2012	2011
Liikevaihto	M€	61,3	75,0	65,3	54,1	255,7	241,1
Liiketulos ilman kertaeriä	M€	-0,1	1,2	0,4	-1,8	-0,3	2,9
Liiketulos ilman kertaeriä	%	-0,2	1,6	0,7	-3,4	-0,1	1,2
Kertaerät	M€	-0,4	0,0	0,0	0,0	-0,4	0,0
Liiketulos	M€	-0,5	1,2	0,4	-1,8	-0,7	2,9
Investoinnit	M€	1,0	0,3	0,4	0,3	2,0	2,5
Nettovarallisuus	M€	-	-	-	-	74,3	63,1

Vuosi 2012 oli olosuhteiltaan suosiollinen kalankasvatukselle niin Suomessa kuin Venäjälläkin. Raisioagro säilytti Suomessa ja Venäjän Karjalassa markkinajohtajan asemansa, ja kalanrehujen vienti kasvoi. Raisioagro toimittaa yli puolet Suomessa käytettävistä kalanrehuista.

Raisioagron muodostamisen yhteydessä päätettiin panostaa vilja- ja rehukaupan lisäksi entistä voimakkaammin myös maatalouden muiden päätuotantopanosten myyntiin. Välitysmyyntiin otettiin Yara Suomen lannoitteet ja Neste Oilin polttoöljy ja diesel. Perinteistä maatalouskauppaa kevyemmällä kustannusrakenteella toimivan Raisioagron välitystuotemyynti on vahvassa kasvussa.

Benemilk

Lypsylehmiä ruokinnassa Raisioagro panosti vahvasti Benemilk-rehujen lanseeraukseen Suomessa. Benemilk-rehut ovat Raision oman innovaation pohjalta kehitettyjä tuotteita, jotka parantavat maitotuotosta sekä lisäävät maidon rasva- ja valkuaispitoisuutta. Vuoden 2012 alussa markkinoille lanseerattu Maituri 12000 E -täysrehu on nyt Benemilk Black. Vuoden lopussa jo noin 600 suomalaista maitotilaa käytti Benemilk-rehuja.

Uusi Benemilk-tuoteperhe lanseerattiin Raisioagron asiakasristeilyllä tammikuussa 2013. Benemilk-tuoteperheeseen kuuluu neljä tuotetta: täysrehut Benemilk Black, Benemilk Red ja Benemilk Blue sekä puolitiiviste Benemilk Amino Black. Laajennetun tuotevalikoiman ansiosta maidontuottajilla on enemmän mahdollisuuksia valita juuri oman karjansa tuotostasoon sopiva rehu.

Tutkimustuloksiin ja tilojen käyttökokemuksiin perustuen Raisioagro antaa Benemilk-asiakkaille tyytyväisyydestäkin. Raisio jatkaa vuonna 2013 vahvaa panostusta Benemilk-innovaation kaupallistamiseen ja vahvan markkina-aseman saavuttamiseen Suomessa. Kansainvälisen patentin käsitteilyyn kuluvan ajan Raisio hyödyntää tekemällä ruokintatutkimuksia eri karjaroduilla ja ruokintamalleilla sekä arvioimalla kansainvälisiä liiketoimintamalleja.

Valkuaisrouheet ja kasviöljyt

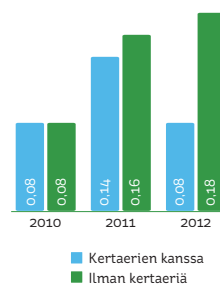
Rehuvalkuaisliiketoiminnan päätuote on valkuaisrouhe omille rehutehtaille. Öljykasvien siementen puristuksen sivutuotteena syntyvää öljyä käyttävät elintarvike-, rehu- ja bioenergiateollisuudet raaka-aineena. Kotimaassa ei tällä hetkellä ole ollut kysyntää kaikelle puristetulle kasviöljylle.

Raisio parantaa rehuvalkuaisliiketoiminnan kannattavuutta sopeuttamalla tuotannon vastaamaan paremmin kotimaisen rypsin ja rapsin saatavuutta. Tuotantoa supistamalla vältetään myös tuontisiemenestä puristetun, prosessin sivutuotteena syntyvän rypsiöljyn tappiollinen vienti. Oma supistuva rouhetuotanto korvataan tuonnilla. Raisiossa sijaitsevalla tehtaalla toteutetaan investointeja joustavuuden ja tehokkuuden lisäämiseksi. Suunnitelmallisten tuotantoseisokkien aikana henkilöstö työllistetään Raision tehdasalueella muissa prosessitehtävissä.

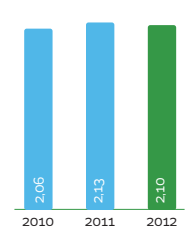
Viljat ja öljykasvit

Viljojen, öljykasvien ja valkuaiskasvien hintataso oli korkea koko vuoden. Raision viljakaupan kokonaisvolyymi oli vertailuvuoden tasolla. Raision vuosittain käyttämästä viljasta yli puolet jalostetaan rehuiksi ja vajaa puolet elintarvikkeiksi. Raisio on Suomen suurin teollinen viljan jalostaja.

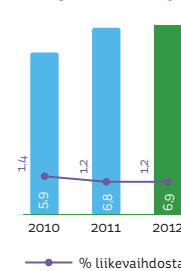
Tulos/osake, EPS (€)

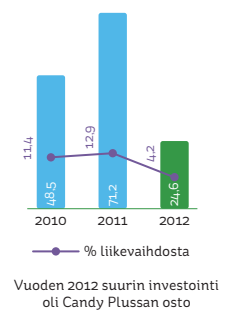
Oma pääoma/osake (€)

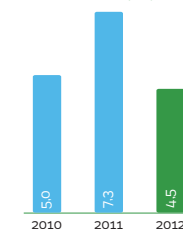
Tutkimus- ja kehityskulut (milj. €)

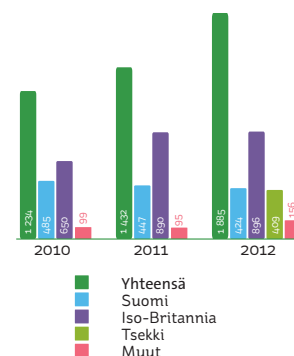
Investoinnit (milj. €)

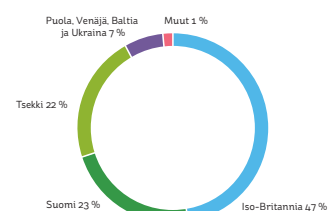
Sijoitetun pääoman tuotto (%)

Henkilöstö 31.12 (henkilöä)

Henkilöstö maantieteellisten alueiden mukaan

Suomen kasvukausi oli poikkeuksellinen sateisen ja viileän kesän takia. Viileä kasvukausi viivästytti viljojen ja öljykasvien puintia sekä uuden sadon tuloa markkinoille. Raisiolla on noin 2 500 sopimusviljelijää, joilta hankitaan suurin osa tarvittavista viljoista ja öljykasveista.

Kuluneen satokauden kotimainen öljykasvisato kattaa vain noin neljänneksen Suomen öljykasveja jalostavan teollisuuden jalostuskapasiteetista. Suomen omavaraisuus öljykasveissa on pudonnut pienentyneen viljelyalan ja heikkojen satojen takia noin 15 prosenttiin. Raisio tekee sopimusviljelijöidensä kanssa tulevan satokauden viljelysuunnitelmia ja kannustaa lisäämään öljykasvien viljelyalaa mm. kiinnittämällä erityistä huomiota viljeltävien lajikkeiden valintaan.

Yritysvastuu

Raision kestävä ruokaketju rakentuu hyvästä ravitsemuksesta, turvallisista tuotteista, työhyvinvoinnista, eläinten hyvinvoinnista, paikallisuudesta sekä oman toiminnan ympäristö- ja taloudellisen vastuun hyvästä hoitamisesta. Vuonna 2012 yritys vastuun trendeissä korostuivat ravitsemuksen ja paikallisuuden merkitys.

Raisio kasvoi raportointivuonna yritysostoin Puolassa ja Tšekissä. Kansainvälistymisestä huolimatta Raisio on myös hyvin paikallinen toimija. Raision suurimpien markkina-alueiden Ison-Britannian ja Suomen brändituotteet valmistetaan pääasiassa paikallisesti, kuluttajan kotimaassa. Puolan Sulman pastatehtaan tuotteet ovat yritysoston myötä yhä useampien puolalaisten saatavilla.

Merkittävänä kasvipohjaisten raaka-aineiden käyttäjänä ja ruoan tuottajana Raisiolla on halu ja mahdollisuus olla rakentamassa ruokaketjusta entistäkin kestävämpi. Raision käyttämät raaka-aineet ovat pääasiassa paikallisia. Vilja on yhä Raision pääraaka-aine vaikkakin raaka-aineiden valikoima on kansainvälistymisen myötä kasvanut huomattavasti. Raisio on Suomen suurin teollinen viljan jalostaja ja viljaraaka-aineiden jäljitettävyyys on huippuluokkaa.

Oman tuotantoketjumme parantamisen lisäksi tarjoamme asiakkaillemme työkaluja heidän toimintansa kehittämiseen erityisesti ympäristönäkökohdat huomioiden. Vuonna 2012 Raisio jatkoi työtään ympäristöystävällisemmän viljelyn edistämiseksi. Huippufarmari haussa -kilpailu tekee Raision Closed Circuit Cultivation CCC® eli viljelyn suljettu kierto konseptia tunnetuksi. Raisioagron viljelyneuvonnan ja CCC®:n avulla haetaan parempia ja ympäristöystävällisempiä tapoja tuottaa hyvä sato.

Raisio kehittää kuluttajien ja asiakkaiden tarpeisiin ekologisia, terveellisiä ja luonnonvaroja säästären valmistettuja tuotteita sekä ratkaisuja. Yhtiön tiedossa ei ole merkittäviä taloudellisia ympäristöriskejä.

Hallinto ja johto

Hallitus ja hallintoneuvosto

Raision hallituksen jäsenmäärä vuonna 2012 oli kuusi. Hallitukseen kuuluvat Simo Palokangas (puheenjohtaja), Michael Ramm-Schmidt (varapuheenjohtaja), Anssi Aapola, Erkki Haavisto, Pirkko Rantanen-Kervinen ja Matti Perkonoja. Kaikki hallituksen jäsenet ovat yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia.

Raision hallintoneuvoston puheenjohtajana toimii MMM, maanviljelijä Michael Hornborg ja varapuheenjohtajana agronomi Holger Falck.

Muutokset johdossa

Pohjois-Euroopan elintarvikeliiketoiminnasta vastannut johtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen Markku Krutsin lähti Raision palveluksesta heinäkuussa 2012.

Raision organisoidessa elokuussa 2012 uudelleen Brändit-yksikkönsä kahdeksi kokonaisuudeksi nimitettiin Paul Simmonds kaikista Consumer brands -toiminnoista vastaavaksi johtajaksi. Simmonds vastasi aikaisemmin Raision Länsi-Euroopan elintarvikeliiketoiminnasta. Samassa yhteydessä Vincent Poujardieu nimitettiin Licensed brands -toiminnoista vastaavaksi johtajaksi. Alkuvaiheessa Licensed brands -toimintoihin kuuluu Benecol, josta Poujardieu on vastannut aiemminkin. Poujardieu jatkaa myös konsernin liiketoiminnan kehityksestä vastaavana johtajana.

Viljakauppatoiminnasta vastannut johtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen Pasi Lähdetie lähti Raision palveluksesta marraskuussa 2012.

Konsernin johtoryhmä

Raisio uudisti konsernin johtoryhmän kokoonpanoa 1.1.2013 alkaen. Konsernin johtoryhmän jäseninä jatkavat toimitusjohtaja Matti Rihko, talousjohtaja Jyrki Paappa, henkilöstöjohtaja Merja Lumme, Consumer brands -toiminnoista vastaava johtaja Paul Simmonds, Licensed brands -toiminnoista vastaava johtaja Vincent Poujardieu sekä Raisioagrosta vastaava johtaja Leif Liedes.

Johtoryhmän uutena jäsenenä aloitti 1.1.2013 konsernin lakiasiainjohtaja Sari Koivulehto-Mäkitalo, joka jatkaa myös johtoryhmän sihteerinä.

Henkilöstö

Raisio-konsernin jatkuvien toimintojen palveluksessa työskenteli vuoden lopussa 1 885 henkilöä (1 432 henkilöä 31.12.2011). Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä oli 1 587 (1 454). Suomen ulkopuolella työskentelevien raisiolaisien määrä kasvoi yritysostojen myötä. Vuoden 2012 lopussa henkilöstöstä 78 (69) prosenttia työskenteli muualla kuin Suomessa. Eniten raisiolaisia työskentelee Isossa-Britanniassa. Raisiolla on toimintaa 10 maassa. Tuotantoa on viidessä maassa 17 paikkakunnalla.

Brändit-yksikössä työskenteli vuoden 2012 lopussa 1 643 henkilöä, Raisioagrossa 184 ja palvelufunktioiden 58 henkilöä.

Raision palkat ja palkkiot jatkuvista toiminnoista vuonna 2012 olivat yhteensä 65,7 miljoonaa euroa (62,0 milj. euroa vuonna 2011 ja 48,9 milj. euroa vuonna 2010) henkilösivukuluineen.

Raisio-konserni käynnisti 8.10.2012 yhteistoimintaneuvottelut, jotka koskivat pääosin Brändit-yksikön Suomen liiketoimintoja, Raisioagron kuuluvaa rehuvalkuausliiketoimintaa ja konsernin tukitoimintoja. Yt-neuvottelut liittyivät suurelta osin tarpeeseen parantaa Brändit-yksikön Suomen toimintojen heikentynyttä kilpailukykyä ja kannattavuutta. Rehuvalkuausliiketoiminnan heikkoon kannattavuuteen haettiin ratkaisua ja rypsin siementä puristavan tehtaan tuotanto on sopeutettu markkinatilanteeseen.

Raisio päätti suurimman osan yhteistoimintaneuvotteluista 28.11.2012. Neuvottelujen myötä tarkentunut henkilöstön vähennystarve oli yhteensä 56 henkilöä. Tämä tarkoitti 40 työsuhteen päättymistä irtisanomisin. Muut henkilövähennykset olivat ns. luonnollista poistumaa. Henkilöstö-vähennykset koskivat kaikkia henkilöstöryhmiä. Yt-neuvottelujen päättymisen myötä toteutuvien kustannussäästöjen ja toimintojen uudelleenjärjestelyjen jälkeen Raisio ennakoi kannattavuutensa paranevan yli 4 miljoonalla eurolla.

Muutokset konsernirakenteessa

Rehuraisio Oy:n toiminimi muutettiin Raisioagro Oy:ksi 1.1.2012. Pastoja ja suurimoita valmistavan puolalaisen Sulma sp. z o.o:n liiketoiminta liitettiin yritysostolla osaksi Raisio-konsernia 20.3.2012. Elokuussa 2012 Raisio lunasti itselleen Raisio UK Ltd:n vähemmistöomistuksen ja samalla yhtiöstä tuli Raisio Oyj:n 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö. Makeisia valmistava tšekkiläinen Candy Plus -yhtiöryhmä liitettiin 13.11.2012 alkaen osaksi Raisio-konsernia. Raision ja Lännen Tehtaitten yhteisyritys Ateriamestarit Oy:n liiketoiminta päättyi vuoden 2012 lopussa.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

FDA tunnusti Benecol-tuotteiden sisältämän kasvistanoliesterin uuden GRAS-statusuksen

Yhdysvaltain elintarvike- ja lääkevirasto FDA on tunnustanut Raision kolesterolia alentavan kasvistanoliesteri-ainesosan uuden GRAS-statusuksen (Generally Recognised as Safe) entistä suuremmalle joukolle elintarvikkeita. Tämä tarkoittaa, että sairauden riskin vähentämiseen liittyvää terveysväitettä voidaan nyt Yhdysvalloissa käyttää paljon aikaisempaa useampien kasvistanoliesteriä sisältävien elintarvikkeiden markkinoinnissa. Esimerkkejä tällaisista uusista elintarvikkeista ovat juomat sekä erilaiset maito- ja viljatuotteet. Kasvistanoliesterin aikaisempi GRAS-status koski vain muutamaa elintarviketta.

GRAS-prosessiin kuului kasvistanoliesterin käytön turvallisuutta koskeva laaja tieteellinen arviointi. Arvioinnin suorittaneen ulkopuolisen asiantuntijajaneelin allekirjoittama lausunto lähetettiin FDA:lle arvioitavaksi kesällä 2012, ja tammikuussa 2013 FDA tunnusti kasvistanoliesterin GRAS-statusuksen laajassa valikoimassa elintarvikkeita.

Benemilk-tuoteperhe lanseerattiin Suomen markkinoille

Vuoden 2012 alussa Raisio toi Suomen markkinoille maitotuotosta ja maidon pitoisuuksia parantavan täysrehun, joka tunnettiin nimellä Maituri 12000 E. Tammikuussa 2013 Raisio lanseerasi Suomen markkinoille Benemilk-tuoteperheen, joka perustuu samaan rehuinnovaatioon. Benemilk-rehuille on yhteistä erittäin korkea energiasisältö ja tehokas vaikutus sekä maidon määrään että rasva- ja valkuaispitoisuuksiin. Benemilk-tuoteperheeseen kuuluu kolme täysrehua ja yksi puolitiivistä. Rehut on helppo tunnistaa värien perusteella, sillä tunnusvärit Black, Red ja Blue liittyvät tuotteiden ominaisuuksiin.

Benemilk Black -rehuista on käyttökokemuksia jo yli 600 suomalaiselta tilalta. Maidontuottajat ovat vahvistaneet,

että maitotuotos ja pitoisuudet ovat nousseet. Tiloilla maitotuotos on noussut tyypillisesti 2-3 litraa per lehmä päivässä. Maidon valkuaispitoisuus voi nousta 1-3 prosentin kymmenystä, rasva nousee yleensä 3-5 prosentin kymmenystä, mutta parhaimmillaan on kirjattu vielä korkeampiakin nousuja. MTT:n Maanigan tutkimusnavetassa keväällä 2012 tehty ruokintakoe vahvisti tieteellisesti käyttäjäkokemuksia Benemilkin tehosta.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Kansainvälinen talouskehitys jatkuu epävarmoissa tunnelmissa. Euroopan talouskasvu jatkuu hitaana ja työttömyys on kasvussa. Kestävien ratkaisujen etsiminen valtioiden velkaongelmiin tulee jatkumaan epävarmuutta ylläpitävänä. Epävarmasta yleisestä tilanteesta huolimatta uskomme päivittäistavaramarkkinoiden pysyvän suhteellisen vakaina verrattuna moniin muihin toimialoihin.

Raaka-ainehintojen volatiliiteetin arvioidaan pysyvän korkealla tasolla. Hidastuva talouskasvu ja mahdollisesti hyvin onnistuvat sadot saattavat rauhoittaa hintakehitystä, mutta toisaalta ilmaston lämpenemisen aiheuttamat ääri-ilmiöt aiheuttanevat nopeita muutoksia eri maataloushyödykkeiden sato-odotuksissa ja hintatasossa. Riskienhallinnan merkitys sekä arvon että volyymin osalta tulee säilymään kannattavuuden näkökulmasta olennaisena jatkossakin.

Raisiolle kasvujakso on murrosvaihe, jonka aikana monia yhtiön toimintatapoja kehitetään ja liiketoimintojen johtaminen on merkittävästi normaalitilannetta haastavampaa. Kasvu- ja rationointihankkeet voivat edelleen tuoda yhtiön kokoon nähden merkittäviä kustannuksia.

Näkymät 2013

Raisio ennakoi maltillista liikevaihdon kasvua ja arvioi liike-tuloksensa paranevan selvästi vuodesta 2012.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2012 oli 174 826 175,05 euroa. Hallitus esittää 27.3.2013 kokoon-tuvalle yhtiökokoukselle 0,12 euron osingon maksamista osakkeelta, ei kuitenkaan yhtiön hallussa oleville osakkeille.

Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 3.4.2013 ja osingon maksupäivä 10.4.2013.

Raisiossa 12. helmikuuta 2013

Raisio Oyj
Hallitus

Tämä tiedote sisältää tulevaisuuteen suuntautuneita lausumia, jotka perustuvat tällä hetkellä Raision ylimmän johdon tiedossa oleviin oletuksiin, suunnitelmiin ja päätöksiin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat oikeiksi. Tämän vuoksi toteuma voi erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneisiin lausumiin sisältyneistä oletuksista ja suunnitelmista johtuen mm. ennakoimattomista muutoksista markkinoilla, kilpailuolosuhteissa, globaalissa taloudessa sekä laeissa ja sääöksissä.

Konsernin tuloslaskelma

(Milj. euroa)	Liitetieto	1.1.–31.12.2012	1.1.–31.12.2011
JATKUVAT TOIMINNOT:			
LIKEVAIHTO	1	584,1	552,6
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut		-488,8	-461,6
Bruttokate		95,2	91,0
Myynnin ja markkinoinnin kulut		-35,4	-34,4
Hallinnon kulut		-23,0	-19,9
Tutkimus- ja kehityskulut		-6,9	-6,8
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	4	1,7	0,8
LIIKETULOS	5, 6, 20	31,7	30,7
Rahoitustuotot	7	1,9	3,0
Rahoituskulut	7	-17,9	-6,7
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		-0,1	0,0
TULOS ENNEN VEROJA		15,6	27,0
Tuloverot	8	-4,0	-5,7
TILIKAUDEN TULOS JATKUVISTA TOIMINNOISTA		11,7	21,3
LOPETETUT TOIMINNOT:	3		
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista		0,0	4,2
TILIKAUDEN TULOS		11,7	25,5
TILIKAUDEN TULOSEN JAKAUTUMINEN:			
Emoyrityksen omistajille		12,0	25,8
Määräysvallattomille omistajille		-0,3	-0,3
		11,7	25,5
EMOYRITYKSEN OSAKKEENOMISTAJILLE KUULUVASTA TULOKSESTA LASKETTU OSAKEKOHTAINEN TULOS	9		
Osakekohtainen tulos jatkuvista toiminnoista (euroa)			
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,08	0,14
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,08	0,14
Osakekohtainen tulos lopetetuista toiminnoista (euroa)			
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,00	0,03
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,00	0,03

Konsernin laaja tuloslaskelma

(Milj. euroa)	Liitetieto	1.1.–31.12.2012	1.1.–31.12.2011
TILIKAUDEN TULOS		11,7	25,5
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT			
Nettosijoituksen suojaus		-0,5	-0,3
Myytavissä olevat rahoitusvarat		0,0	-0,1
Rahavirran suojaus		0,1	-1,1
Tuloslaskelmaan siirretyt muuntoerot ulkomaisista yrityksistä luovuttaessa		0,0	0,0
Ulkomaisten yritysten muuntamisesta syntyneet muuntoerot		1,4	2,0
TILIKAUDEN LAAJA TULOS		12,7	25,9
LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:			
Emoyrityksen omistajille		13,0	26,2
Määräysvallattomille omistajille		-0,3	-0,3
		12,7	25,9

Yllä olevan laskelman luvut on esitetty verovaikutus huomioiden.
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät tuloverot on esitetty liitetiedossa 8.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin tase

(Milj. euroa)	Liitetieto	31.12.2012	31.12.2011
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineettomat hyödykkeet	10	39,7	38,4
Liikearvo	10, 11	111,2	103,3
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	10	123,4	117,1
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	12	0,7	0,8
Myytäviksi olevat rahoitusvarat	13	2,3	2,4
Pitkäaikaiset saamiset	14	0,2	3,0
Laskennalliset verosaamiset	21	2,4	4,0
		279,9	268,9
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	15	92,7	80,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	16	82,0	71,7
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	17	56,3	121,6
Rahavarat	18	6,8	19,4
		237,7	292,9
VARAT YHTEENSÄ		517,6	561,8
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
OMA PÄÄOMA	19, 20		
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		27,8	27,8
Ylikurssirahasto		2,9	2,9
Vararahasto		88,6	88,6
Omat osakkeet		-20,5	-19,5
Muuntoerot		0,2	-0,7
Muut rahastot		0,2	0,2
Kertyneet voittovarot		227,0	232,5
		326,3	331,7
Määräysvallattomien omistajien osuus		1,0	1,1
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		327,3	332,9
VELAT			
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	21	14,1	16,4
Eläkevelvoitteet	22	0,2	0,2
Varaukset	23	0,2	0,5
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	24	55,5	76,3
Johdannaissopimukset	25	1,7	1,8
Muut pitkäaikaiset velat		0,1	0,1
		71,8	95,2
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	26	92,6	89,5
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		3,0	1,2
Varaukset	23	0,0	0,9
Johdannaissopimukset	25	0,3	2,7
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	24	22,6	39,5
		118,5	133,8
VELAT YHTEENSÄ		190,3	228,9
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		517,6	561,8

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Oman pääoman muutokset 31.12.2012 päättyneellä tilikaudella

(Milj. euroa)	Osake- pää- oma	Yli- kurssi- rahasto	Vara- rahasto	Omat osakkeet	Muun- toerot	Muut rahastot	Kertyneet voitto- varat	Emo- yrityksen omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
OMA PÄÄOMA 31.12.2010	27,8	2,9	88,6	-17,8	-2,4	1,4	222,5	323,0	1,0	324,0
Tilikauden laaja tulos										
Tilikauden tulos							25,8	25,8	-0,3	25,5
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)										
Nettosijoituksen suojaus					-0,3			-0,3		-0,3
Myytavissä olevat rahoitusvarat						-0,1		-0,1		-0,1
Rahavirran suojaus						-1,1		-1,1		-1,1
Ulkomaisten yritysten muuntamisesta syntyneet muuntoerot					2,0			2,0		2,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	-1,2	25,8	26,3	-0,3	25,9
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingot							-16,1	-16,1	0,4	-15,7
Nostamattomat osingot							0,0	0,0		0,0
Omien osakkeiden hankinta				-1,7				-1,7		-1,7
Osakeperusteiset maksut				0,0			0,2	0,3		0,3
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	-1,7	0,0	0,0	-15,8	-17,5	0,4	-17,1
OMA PÄÄOMA 31.12.2011	27,8	2,9	88,6	-19,5	-0,7	0,2	232,5	331,7	1,1	332,9
Tilikauden laaja tulos										
Tilikauden tulos							12,0	12,0	-0,3	11,7
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)										
Nettosijoituksen suojaus					-0,5			-0,5		-0,5
Myytavissä olevat rahoitusvarat						0,0		0,0		0,0
Rahavirran suojaus						0,1		0,1		0,1
Muuntoerot ulkomaisista yrityksistä luovuttaessa					0,0			0,0		0,0
Ulkomaisten yritysten muuntamisesta syntyneet muuntoerot					1,4			1,4		1,4
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,1	12,0	13,0	-0,3	12,7
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingot							-17,6	-17,6	0,5	-17,1
Nostamattomat osingot							0,1	0,1		0,1
Omien osakkeiden hankinta				-1,0				-1,0		-1,0
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu osuus							0,0	0,0	-0,3	-0,3
Osakeperusteiset maksut				0,0			0,0	0,1		0,1
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	-17,4	-18,4	0,2	-18,2
OMA PÄÄOMA 31.12.2012	27,8	2,9	88,6	-20,5	0,2	0,2	227,0	326,3	1,0	327,3

Konsernin rahavirtalaskelma

(Milj. euroa)	2012	2011
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tulos ennen veroja, jatkuvat toiminnot	15,6	27,0
Tulos ennen veroja, lopetetut toiminnot	0,0	4,2
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalennukset	16,6	17,4
Rahoitustuotot ja -kulut	16,0	3,7
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,1	0,0
Muut tuotot ja kulut, joihin ei sisälly maksua	0,4	0,1
Muut oikaisut ¹⁾	0,0	-4,6
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	48,6	47,8
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-4,6	1,4
Vaihto-omaisuuden muutos	-8,3	8,3
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-3,5	-5,0
Varausten muutos	-1,2	-1,5
Käyttöpääoman muutos	-17,7	3,1
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	30,9	50,9
Maksetut korot	-3,8	-3,3
Saadut osingot	0,1	0,2
Saadut korot	2,2	2,3
Muut rahoituserät, netto	-4,8	2,2
Maksetut välittömät verot	-3,8	-2,3
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	20,9	50,0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-46,2	-63,1
Sijoitukset arvopapereihin	-0,1	0,0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankinta	-10,0	-8,3
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	0,0	11,1
Myyntitulot arvopapereista	0,2	10,1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitulot	0,1	2,5
Myönnettyt lainat	-0,8	-1,1
Lainasaamisten takaisinmaksut	0,2	3,3
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-56,6	-45,5
Rahavirta investointien jälkeen	-35,7	4,5
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0,0	87,7
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-23,2	-75,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2,0	0,3
Maksetut osingot	-17,0	-15,6
Omien osakkeiden hankinta	-1,0	-1,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-43,2	-4,5
Rahavarojen muutos	-78,9	0,0
Rahavarat tilikauden alussa	140,5	140,1
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,7	0,2
Rahavarojen käyvän arvon muutoksen vaikutus	-0,4	0,3
Rahavarat tilikauden lopussa	61,9	140,5

¹⁾ Käyttöomaisuuden myynnistä johtuvat oikaisut

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Perustiedot

Konserni on kansainvälinen kasvispohjaisen ravinnon erityisosaaja. Se kehittää, valmistaa ja markkinoi elintarvikkeita, niiden terveysvaikutteisia ainesosia sekä rehuja, valkuaisrouheita ja kasviöljyjä. Lisäksi konserni harjoittaa viljakauppaa ja välittää tuotantopanoksia ja –tarvikkeita maataloudelle. Konsernilla on toimintaa 11 maassa. Rasion konsernin rakenteen muodostavat kaksi tulosityksikköä, Brändit ja Raisioagro, sekä muut toiminnot, jotka ovat liiketoiminta-alueita tukevat palvelufunktiot.

Konsernin emoyritys on Raisio Oyj. Emoyrityksen kotipaikka on Raisio ja sen rekisteröity osoite on Raisionkaari 55, 21200 Raisio.

Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä.

Jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa internetosoitteesta www.raisio.com tai emoyhtiön pääkonttorista Raisiosta.

Raisio Oyj:n hallitus on kokouksessaan 12.2.2013 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Rasion konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2012 voimassa olevia IAS ja IFRS –standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksyttyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön vaatimusten mukaiset. Tilinpäätöksen valuutta on euro, ja tilinpäätös esitetään miljoonina euroina.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia rahoitusvaroja, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja –velkoja, johdannaissovimuksia sekä käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia liiketoimia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät on arvostettu alempaan seuraavista: käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla tai kirjanpitoarvo.

Konserni on soveltanut 1.1.2012 alkaen seuraavia uudistettuja standardeja ja tulkintoja:

- Muutos IFRS 7:ään *Rahoitusinstrumentit: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* (voimassa 1.7.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksen tarkoituksena on lisätä läpinäkyvyyttä rahoitusinstrumenttien luovutuksia koskevien liiketoimien esittämiseen ja parantaa käyttäjien mahdollisuuksia saada käsitys rahoitusvarojen luovutuksiin liit-

tyivistä riskeistä ja näiden riskien vaikutuksesta yhteisön taloudelliseen asemaan, erityisesti kun kyseessä on rahoitusvarojen arvopaperistaminen. Muutoksella ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätösperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, sekä tulevaisuutta koskevista oletuksista ja arvioihin liittyvistä keskeisistä oletuksista on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa 'Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät'.

Konsernitilinpäätöksen laajuus ja laatimisperiaatteet

Tytäryritykset

Rasion konsernitilinpäätökseen on sisällytetty konsernin emoyritys Raisio Oyj ja sen suoraan tai välillisesti omistamat tytäryritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on oikeus muutoin määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Konsernitilinpäätöksessä keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi. Kauppahintavelka on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu velaksi. Velka on arvostettu käypään arvoon kunkin raportointikauden päättymispäivänä ja arvostamisesta syntyvä voitto tai tappio on kirjattu tulosaikutteisesti.

Tilikauden aikana hankitut tytäryritykset sisältyvät konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen asti, jolloin määräysvalta lakkaa.

Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako ja konsernin sisäisten toimitusten realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

Tilikauden tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisessä tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, mikä vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin hankinnalle.

Tilikauden laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille siitakin huolimatta, että määräysvallattomien omistajien osuus jäisi negatiiviseksi. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään omana eränään taseen omassa pääomassa. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistussuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoiminä.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistussuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun konserni menettää määräysvallan tytäryhtiössä, arvostetaan mahdollisesti jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Ennen 1.1.2010 tapahtuneet hankinnat on käsitelty silloin voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Erityistä tarkoitusta varten perustettu yhtiö

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiön tavoin johdon omistusyhtiö Reso Management Oy, jonka koko osakekannan konsernin johto omisti järjestelyn alussa. Yhtiön kautta on toteutettu konsernin johtoryhmän kannustinjärjestelmä, jonka tarkoituksena on sitouttaa ryhmän jäsenet yhtiöön kannustamalla heitä hankkimaan ja omistamaan yhtiön osakkeita ja tätä kautta kasvattamaan yhtiön omistaja-arvoa pitkällä tähtäyksellä sekä tukemaan yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista. Yhtiö yhdistellään Raision konsernitilinpäätökseen, koska Raisiolla on määräysvalta yhtiöön osakas- ja lainasopimusten perusteella. Määräysvalta on seurausta sopimuksissa olevista ehdoista, kuten Reso Management Oy:n omistamien Raisio Oyj:n osakkeiden luovutus- ja panttauskielto. Lisäksi moniin Reso Management Oy:ssä tehtäviin toimiin tarvitaan Raisio Oyj:n hallituksen suostumus. Konsernin johtoryhmän kahden jäsenen toimitusuhde konserniyhtiöön päättyi vuoden 2012 aikana. Raisio Oyj käytti sille järjestelmään liittyvässä sopimuksessa suotua oikeutta lunastaa kyseisten johtoryhmän jäsenten omistamat Reso Management Oy:n osakkeet. Näin ollen Raisio Oyj omistaa 22,22 prosenttia kyseisestä yhtiöstä.

Reso Management Oy:n tuloslaskelma ja tase on yhdistelty konsernitilinpäätökseen järjestelyn alusta lähtien. Yhtiön hallussa olevat Raisio Oyj:n osakkeet on konsernitilinpäätöksessä vähennetty omasta pääomasta ja esitetään erillisessä omien osakkeiden rahastossa.

Reso Management Oy puretaan osakassopimuksen mukaan vuodenvaihteessa 2013-2014 tai purkamista lykkäävien ehtojen toteutuessa viimeistään keväällä 2018. Koska Raisio Oyj luovuttaa järjestelyn purkuhetkellä Reso Management Oy:n omistajille muuttuvan määrän osakkeita, niin johdon tekemää sijoitusta Reso Management Oy:öön käsitellään konsernitilinpäätöksessä määräysvallattomien omistajien osuutena.

Järjestelyn kirjanpitoikäsitteistä kerrotaan tarkemmin kohdassa osakeperusteiset maksut.

Osakkuusyritykset ja yhteisyritykset

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernin osuus äänimäärästä on 20-50 % tai joissa konsernilla muutoin on huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Yhteis-

yritykset ovat yrityksiä, joissa konserni sopimukseen perustuvalla järjestelyllä on sitoutunut jakamaan määräysvallan taloudellisista ja liiketoiminnallisista periaatteista toisen tai toisten osapuolien kanssa. Osakkuusyritykset ja yhteisyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Realisoitumattomista voitoista konsernin ja sen osakkuus- tai yhteisyritysten välillä eliminoidaan konsernin omistussuutta vastaava osuus. Konsernin sijoitus osakkuus- ja yhteisyrityksiin sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Pääomaosuusmenetelmän soveltaminen lopetetaan, kun sijoituksen kirjanpitoarvo on laskenut nolleen, ellei konsernille ole syntynyt osakkuus- tai yhteisyrityksiä koskevia velvoitteita tai ellei se ole taannut niiden velvoitteita. Konsernin omistussuuden mukainen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tilikauden tuloksista on esitetty omana eränään liikeluokituksen jälkeen. Vastaavasti konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyritysten muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osakkuus- ja yhteisyrityksillä ei ollut tällaisia eräkuluneita tai sitä edeltävällä tilikaudella.

Segmenttiraportointi

Segmentti-informaatio esitetään tavalla, mikä vastaa ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavaa sisäistä raportointia. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi on nimetty strategisia päätöksiä tekevä konsernin johtoryhmä. Johtoryhmä vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tulosten arvioinnista.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, mikä on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ('toimintavaluutta'). Konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuutusta on euro, ja konsernitilinpäätös on esitetty euroina.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Käytännössä käytetään usein kurssia, joka likimain vastaa tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Ei-monetaariset erät arvostetaan tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja moneaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosvaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikeluokituksen yläpuolelle. Rahoituksen kurssierot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin lukuun ottamatta kurssieroja niistä veloista, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaisiin yksiköihin tehtyjä nettosijoituksia ja jotka ovat siinä tehokkaita. Nämä kurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja kertyneet kurssierot esitetään omana eränään omassa pääomassa, kunnes ulkomaisesta yksiköstä luovutaan kokonaan tai osittain.

Ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntaminen

Ulkomaisten yksikköjen, joiden arvostus- tai tilinpäätösvaluutta ei ole euro, laajat tuloslaskelmat ja erilliset tuloslaskelmat muunnetaan euromääräisiksi käyttäen tilikauden keskipursseja ja taseet käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa sekä taseessa aiheuttaa taseen omaan pääomaan kirjatavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Muuntoerot, jotka syntyvät ulkomaisten yksikköjen hankintamenon eliminoinnista ja hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Jos raportointikauden aikana luovutaan ulkomaisesta yksiköstä, kertyneet muuntoerot kirjataan tulosvaikutteisesti osana myyntivoittoa tai –tappiota samalla hetkellä, kun vastaava luovutustulos kirjataan.

IFRS1 –standardin salliman helpotuksen mukaisesti ennen IFRS-siirtymäpäivää 1.1.2004 kertyneet kumulatiiviset muuntoerot on kirjattu kertyneisiin voittovaroihin, eikä niitä myöhemmin ulkomaisen yksikön myynnin yhteydessä kirjata tulosvaikutteisesti. Siirtymäpäivästä lähtien kurssimuutoksista johtuva muuntoero ulkomaisten yksikköjen oman pääoman osalta kirjataan omana eränään konsernin oman pääoman muuntoeroihin. Samalla tavalla käsitellään konsernin sisäisiä pitkäaikaisia lainoja, jotka tosiasialliselta sisällöltään ovat rinnastettavissa omaan pääomaan.

Ulkomaisen yksikön hankinnan yhteydessä syntynyt liikearvo ja käypiä arvoja koskevat oikaisut käsitellään kyseisen yksikön paikallisen valuutan määräisinä varoina ja velkoina ja muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuun.

Hankintamenuun sisällytetään menot, jotka aiheutuvat välittömästi aineellisen käyttöomaisuuserän hankinnasta. Ehdot täyttävän hyödykkeen, kuten tuotantolaitoksen, hankintamenuun sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta aiheutuneet vieraan pääoman menot silloin, kun on todennäköistä, että ne kerryttävät vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on luotettavasti määritettävissä. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Konsernilla ei ole ollut ehdot täyttävien omaisuuserien hankintoja, minkä vuoksi vieraan pääoman menoja ei ole aktivoituna.

Kun käyttöomaisuushyödykkeen osaa käsitellään erillisenä hyödykkeenä, osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintamenu on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Aineellisista hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioitun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioitun taloudelliset vaikutusajat ovat:

- rakennukset ja rakennelmat 10–25 vuotta
- koneet ja laitteet 4–15 vuotta

Arvioitun taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikoja muutetaan vastaavasti. Jos hyödykkeen kirjanpitoarvo on suurempi kuin rahamäärä, joka siitä arvioidaan olevan kerrytettävissä, kirjanpitoarvo alennetaan välittömästi kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi. Arvonalentumisista kerrotaan tarkemmin kohdassa 'Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset'.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* –standardin mukaisesti. Myytävänä olevat käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan niiden kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myyntikustannuksilla vähennettyyn käypään arvoon.

Myyntivoitot ja –tappiot määritetään myyntihinnan ja kirjanpitoarvon erotuksena, ja myyntivoitot ja –tappiot sisällytetään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Julkiset avustukset

Aineellisen käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että konserni tulee ne saamaan. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Muut julkiset avustukset kirjataan tulosvaikutteisesti tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut syntyvät.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Niistä liiketoimintojen yhdistämisistä, jotka ovat tapahtuneet 1.1.2010 jälkeen, liikearvo vastaa sitä määrää, millä luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus ja aiemmin omistettu osuus ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon hankinta-ajankohtana.

Ne yrityshankinnat, jotka ovat tapahtuneet 1.1.2004 –31.12.2009, on kirjattu aiemman IFRS-normiston mukaisesti. Tätä aiemmista yrityshankinnoista syntynyt liikearvo vastaa silloisen tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota käytettiin IFRS-standardien mukaisena oletushankintamenua.

Liikearvoista ei kirjata poistoja. Ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta, mitä varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Kun kyseessä on osakkuus- tai yhteisyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuus- tai yhteisyrityksen kirjanpitoarvoon. Liikearvot arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun vähennettynä arvonalentumilla.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi sinä vuonna, jonka aikana ne ovat syntyneet. Kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemmin tilikautina.

Konsernin uusien tuotteiden ja prosessien kehitystoimintaan liittyviä kuluja ei ole aktivoitu, koska niistä saatavat tulevaisuuden tuotot varmistuvat vasta sitten, kun tuotteet tulevat markkinoille. Näin ollen konsernilla ei tilinpäätöshetkellä ole kehittämismenoja aktivoituna taseessa.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on luotettavasti määriteltävissä ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistona kuluksi tuloslaskelmaan niiden tunnetun tai arvioitun taloudellisen vaikutusajansa kuluessa. Niistä aineettomista hyödykkeistä, jotka ovat taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Muiden aineettomien hyödykkeiden poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

- Aineettomat oikeudet 5–10 vuotta
- Muut aineettomat hyödykkeet 5–20 vuotta

Brändit-segmenttiin kuuluvien Glisten- ja Big Bear -hankintojen liiketoimien yhdistelemisten yhteydessä kirjatut tavaramerkit on arvioitu taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomiksi. Tavaramerkkien tunnettuus ja vuosikymmeniä pitkä historia Isossa-Britanniassa tukee johdon käsitystä siitä, että tavaramerkit kerryttävät rahavirtoja määrittämättömän ajan.

Arvioitujen taloudellisten vaikutusajien ja omaisuuserien jäänösarvot tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja tarvittaessa niitä oikaistaan kuvastamaan niistä saatavan taloudellisen hyödyn odotuksia. Arvonalentumisista kerrotaan tarkemmin kohdassa 'Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset'.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoa tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää käyttäen tai vaihtoehtoisesti vastaavalla painotetulla keskimääräisellä kustannuksella. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisesta osuudesta valmistuksen muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista normaaliin toiminta-asteeseen perustuen. Hankintameno ei sisällä vieraan pääoman menoja. Nettorealisointiarvo on

tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioitujen tuotteiden valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät ja velat luokitellaan myytävänä olevaksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuden myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Tällöin myynnin katsotaan olevan erittäin todennäköinen, omaisuuserä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan, johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta. Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät, jotka on luokiteltu myytävänä oleviksi, arvotetaan alempaan seuraavista: kirjanpitoarvo tai käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuneilla menoilla. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Lopetettu toiminto on konsernin osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

- Se on merkittävä erillinen liiketoimintayksikkö tai maantieteellistä aluetta edustava yksikkö
- Se on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta
- Se on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan tarkoitukseen myydä se edelleen.

Lopetettujen toimintojen tulos esitetään omana eränään laajassa tuloslaskelmassa. Myytävänä olevat omaisuuserät ja niihin liittyvät velat esitetään taseessa erillään muista eristä.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia ja aineettomia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuus merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohdasta vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingsopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Vuokrasopimukset, joissa konserni on vuokranantajana, ovat kaikki muita vuokrasopimuksia ja hyödykkeet sisältyvät konsernin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumisen arviointia varten omaisuus jaetaan yksiköihin, eli sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa. Riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä, arvonalennustetit tehdään aina vuosittain liikearvoille, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomille aineettomille hyödykkeille ja keskeneräisille aineettomille hyödykkeille.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä johdon hyväksymät arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa pääoman keskikustannuksella, joka kuvastaa rahan aika-arvoa sekä kyseisen yksikön riskiä.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserien kirjanpitoarvo on suurempi, kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuuseriä. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden paitsi liikearvojen arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Työsuhde-etuudet

Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan maksupohjaisiksi ja etuuspohjaisiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta maksaa lisämaksuja, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia järjestelyjä.

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu erillisissä eläkevakuutusyhtiöissä. Suurin osa ulkomaisista järjestelyistä samoin kuin Suomen TyEL-järjestelmä ovat maksupohjaisia.

Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. Oleellisia etuuspohjaisia järjestelmiä konsernilla ei ole.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on joitakin kannustinjärjestelmiä, joiden perusteella tapahtuvat maksut suoritetaan aiemmin emoyhtiölle hankittuina omina osakkeina, käteisvaroina tai niiden yhdistelmänä. Järjestelmien perusteella myönnettävät osakkeet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan työsuhde-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi tasaisesti oikeuden ansainta- ja sitouttamisjakson aikana. Järjestelmissä suoritettavan rahan määrä arvioidaan kukin tilinpäätöshetken osakekurssin mukaan ja jaksotetaan tulosvaikutteisesti työsuhde-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi myöntämispäivästä siihen asti, kun rahasuoritus saajalle tapahtuu. Osakkeina suoritettava osuus kirjataan omaan pääomaan ja rahana suoritettava osuus vieraaseen pääomaan.

Vuonna 2010 on osalle johtoryhmän jäsenistä myönnetty osakeperusteinen kannustin- ja sitouttamisjärjestelmä, joka on toteutettu Reso Management Oy:n kautta. Järjestelyn myöntämispäivä oli 23.6.2010 ja järjestelyssä on myönnetty johdolle 4 482 740 vaihto-osaketta. Järjestelyn käypä arvo on järjestelyn alussa arvioitu Black & Scholes –optiohinnoittelumallin perusteella ja se kirjataan järjestelmän voimassaoloaikana kuluksi. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2012 johdolle järjestelyssä myönnettävien osakkeiden lukumäärä oli 3 486 675 vaihto-osaketta.

Varaukset

Varaukset kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen veloitte, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetken rahan aika-arvosta ja veloitteeseen liittyvästä riskistä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyä koskevan suunnitelman tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot: järjestelyä koskeva liike-toiminta, pääasialliset toimipaikat, joihin järjestely vaikuttaa, niiden henkilöiden toimipaikkojen sijainti, työtehtävät ja arvioitu lukumäärä, jolle tullaan suorittamaan korvauksia työsuhteen päättymisestä, toteutuvat menot ja suunnitelman toimeenpano-ajankohta.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Käytöstä poistamista ja alkuperäiseen tilaan palauttamista koskevista velvoitteista kirjataan varaus silloin, kun konsernilla on ympäristölainsäädännön ja konsernin ympäristövastuuperiaatteiden perusteella veloitte, joka

liittyy tuotantolaitoksen käytöstä poistamiseen, ympäristövahingon korjaamiseen tai laitteiston paikasta toiseen siirtämiseen.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osingon maksettavaksi.

Tuloverot

Verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisen veron muutoksesta. Verot kirjataan tulosaikavaikeasti, paitsi milloin ne liittyvät laajaan tuloslaskelmaan tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös verovaikutus kirjataan vastaaviin eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla. Konserni vähentää kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja velat toisistaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kirjatut erät toisistaan.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoista, johdannaissovimusten arvostamisista käypään arvoon ja käyttämättömistä verotuksellisista tappioista sekä liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä tehdyistä käyppiin arvoihin perustuvista oikaisuksista. Verotuksessa vähennyskeltvottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa.

Tytär-, osakkuus- ja yhteisyrityksiin tehdyistä sijoituksista ei kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun konserni pystyy määrittämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan ja ero ei todennäköisesti purkautu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, joiden hyväksytystä sisällöstä on ilmoitettu tilinpäätöspäivään mennessä.

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Tuloutusperiaatteet

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelu on suoritettu. Lisenssi- ja rojaltiluottojen tulot tapahtuu sopimuksen tosiasiallisen sisällön mukaan. Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Toimintokohtainen tuloslaskelma

Konsernin tuloslaskelma esitetään toimintokohtaista jaoteltua käyttäen. Toimintoina esitetään erikseen myynnin ja markkinoinnin kulut, hallinnon kulut sekä tutkimus- ja kehityskulut. Myyjä suoritteita vastaaviin kuluihin sisältyvät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-

materiaali-, hankinta- ja muut kulut. Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut. Toiminnoille on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muina tuottoina ja kuluina esitetään jatkuviin toimintoihin liittyvät omaisuuden myyntivoitot ja -tappiot, muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot, kuten vuokratuotot, sekä liikearvojen ja joidenkin muiden omaisuuserien arvonalentumiset.

Liiketulos

IAS 1 *Tilinpäätöksen esittäminen* –standardi ei määrittele liiketuloksen käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: liiketulos on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihdosta vähennetään myyjä suoritteita vastaavat kulut ja toimintojen kulut sekä lisätään/vähennetään liiketoiminnan muut tuotot ja kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liiketuloksen alapuolella. Kursierot, johdannaisista johtuvat tulokset ja niiden käypien arvojen muutokset sisältyvät liiketulokseen, mikäli ne ovat syntyneet liiketoimintaan liittyvistä eristä. Muutoin ne esitetään rahoitususerissä.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosaikavaikeasti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosaikavaikeasti. Rahoitusvarat ja -velat kirjataan selvityspäivänä paitsi johdannaiset, jotka kirjataan kaupankäyntipäivänä.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimuserusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviltä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosaikavaikeasti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään luokitellaan sellaiset rahoitusvaroihin kuuluvat erät, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on hankittu pääasiassa lyhyen aikavälin tuoton saamiseksi markkinahintojen muutoksesta. Tähän ryhmään kuuluvat joukkovelkakirjalainat, sijoitus- ja yritystodistukset sekä rahasto-osuudet. Johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat ovat kaikki lyhytaikaisia varoja. Ryhmän erät arvostetaan käypään arvoon, joka perustuu raportointikauden päätymispäivänä noteerattuun markkinahintaan. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot määritetään vastaisten rahavirtojen nykyarvona, kun taas valuuttatermiinisopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän valuuttatermiinikursseihin.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Tähän ryhmään sisältyvät konsernin rahoitusvarat, myynti- ja lainasäämiset sekä siirtosäämiin sisältyvät rahoitusinstrumentit. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon, ja ne sisältyvät lyhyt- ja pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin; viimeksi mainittuihin, mikäli erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua.

Myytäviksi olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti määrätty tähän ryhmään. Ryhmä sisältää pääasiassa yritysten osakkeita ja osuuksia. Ne arvostetaan käypään arvoon tai mikäli käypää arvoa ei ole luotettavasti saatavilla, hankintamenoon. Mikäli myytävissä oleville rahoitusvaroilta ei ole noteerattuja kurssia, konserni soveltaa niiden arvostukseen esimerkiksi viimeaikaisia riippumattomien tahojen välisiä kauppia.

Myytäviksi olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi luokittelun oikaisuna silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajan kohdasta lähtien.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat ovat velkoja johdannaissopimuksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja ja vertailutiedoissa Glistenin johdolle maksetusta kauppahinnasta syntyneitä velkoja. Muut rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Jaksotettuun hankintamenoon taseeseen merkittävistä lainoista ja muista saamisista kirjataan arvonalennustappio, jonka suuruus määritellään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvoitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääoman -ehtoisten sijoitusten

arvonalentuminen kirjataan tulosvaikutteisesti, kun omaisuuserän arvon alentumisesta on objektiivista näyttöä. Näitä arvonalentumistappioita ei peruuteta tulosvaikutteisesti.

Konserni kirjaa myyntisäämisistä arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys tai maksujen laiminlyönti ovat näyttöä myyntisäämisestä arvonalentumisesta. Luottotappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin kirjaamisen jälkeisellä tilikaudella, kirjattu tappio perutaan tulosvaikutteisesti.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin hankintamenoon, joka vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnan jälkeen johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määrittämällä tavalla.

Rahoitusriskien hallintapolitiikkansa mukaisesti konserni voi käyttää erilaisia johdannaissopimuksia korko-, valuutta- ja hyödykehintariskeiltä suojautumiseen. Koronvaihtosopimuksia käytetään suojaamaan konsernia markkinakorkojen muutoksilta. Valuuttatermiineitä käytetään sekä suojaamaan valuuttamääräisiä saamia ja velkoja, että tulevia kaupallisia rahavirtoja. Pörssinoteerattuja hyödykefutuureja voidaan käyttää liiketoiminnan kiinteähintaisten raaka-aineostojen ja tuotemyyntien eriaikaisuudesta johtuvaa hintariskiä vastaan.

Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvomuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Kun johdannaissopimus solmitaan, konserni käsittelee sen joko erittäin todennäköisen ennakoitun liiketoimen suojauksena (rahavirran suojaus), saamisen tai velkojen käypien arvon suojauksena (käyvän arvon suojaus) tai ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksena.

Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset.

Rahavirran suojaus

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimusten tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman suojausrahastossa. Suojausinstrumentista omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteiseksi silloin, kun suojattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. Suojausinstrumentin voiton tai tappion tehon osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus

Ulkomaiseen yksikköön tehtyä nettosijoitusta suojattiin Glistenin johdolle vuonna 2012 maksetusta kauppahinnasta syntyneellä puntamääräisellä velalla siihen asti, kunnes velka maksettiin. Suojaavan instrumentin arvomuutoksen tehokas osuus kirjattiin muihin laajan tuloksen eriin. Nettosijoituksen suojauksesta oman pääoman muuntoeroihin kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteisiksi silloin, kun nettosijoituksesta luovutaan kokonaan tai osittain.

Muut suojausinstrumentit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Siitä huolimatta, että erät suojaussuhteet täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset, niihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Tällaisia ovat muun muassa tietyt korkoriskiä ja valuuttariskiä suojaavat johdannaiset. Näistä koronvaihtosopimusten käypien arvojen muutokset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Valuuttatermiinien käypien arvojen muutokset kirjataan liike-toiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, kun niitä käytetään suojaamaan varsinaista liiketoimintaa ja rahoitustuottoihin ja -kuluihin, kun ne suojaavat rahoituseriä. Termiinien korkoelementin vaikutukset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 28.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Konsernitiilinpäätöstä laadittaessa joudutaan käyttämään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella. Toteumat voivat poiketa tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Mahdolliset arvioiden muutokset merkitään kirjanpitoon sillä kaudella, jolla arviota korjataan. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto saattaa joutua tekemään harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassa olevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia arvostamis-, kirjaamis- ja esittämistapoja. Merkittäviä harkintaan perustuvia ratkaisuja ei ole jouduttu tekemään.

Konsernissa johdon arviot liittyvät pääosin omaisuuden arvostukseen ja käytettyihin taloudellisiin pitoaikoihin, liiketoiminnan yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittämiseen sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämiseen tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Tilinpäätökseen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt tulevaisuutta

koskevat odotukset. Näitä ovat erityisesti konsernin taloudelliseen toimintaympäristöön liittyvät tekijät, jotka vaikuttavat myyntiin ja kustannustasoon. Konsernissa seurataan näiden arvioiden ja oletamusten toteutumista. Mahdolliset oletamusten ja arvioiden muutosten vaikutukset kirjataan sillä kaudella, jonka aikana muutokset on todettu.

Arvon alentumistestaukset

Konsernissa testataan säännönmukaisesti vuosittain liikearvot, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet mahdollisen arvonalentumisen varalta. Yksilöitävissä olevien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden ja liikearvon arvoa arvioidaan myös, mikäli jokin tapahtuma tai olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, että kerrytettävissä oleva rahamäärä ei enää vastaa kirjanpitoarvoa. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on arvioitu käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näiden laskelmien laatiminen vaatii arvioiden käyttöä. Tärkeimmät muuttujat rahavirtoja määrittäessä ovat diskonttauskorko ja niiden vuosien lukumäärä, johon rahavirtaennusteet perustuvat sekä ne oletukset ja arviot, joita rahavirtoja määrittäessä käytetään. Arvioidut tuotot ja kulut voivat poiketa merkittävästi siitä, mitä tulevaisuudessa tosiasiaa tapahtuu.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden ja kauppahintavelan käyvän arvon määrittäminen

Liiketoimintojen yhdistämisessä konserni on aineellisten hyödykkeiden käyvän arvon määrittämiseksi tehnyt vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin aiempien vastaavien kauppajen yhteydessä ja arvioinut hankittujen hyödykkeiden iästä, kulumisesta ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuvaa arvon alentumista. Osassa hyödykkeiden arvostusta on tukeuduttu myös ulkopuolisten arvioitsijoiden näkemyksiin omaisuuden arvosta. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista, sillä markkinoilta ei ole ollut saatavissa tietoa vastaavien hyödykkeiden kaupoista.

Johto uskoo käytettyjen arvioiden ja oletusten olevan riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittelyn pohjaksi.

Laskennallinen verosaaminen

Johdon arviointia edellytetään määrittäessä laskennallisen verosaamisen määrää ja sitä, missä määrin verosaamista voidaan kirjata taseeseen. Mikäli arviot poikkeavat toteutuneesta, kirjataan poikkeamat sen tilikauden tulokseen ja laskennallisiin verosaamisiin, jolloin poikkeama on määritelty.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat, jotka eivät vielä ole voimassa ja joita konserni ei vielä ole soveltanut. Konserni suunnittelee ottavansa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan sen voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli standardi tai tulkinta tulee voimaan kesken tilikauden, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lähtien.

- Muutos IAS 12:een *Tuloverot: laskennalliset verot* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisälsi aiemmin vaatimuksen, että omaisuuserään liittyvä laskennallisen veron määrittäminen riippuu siitä, odotetaanko omaisuuserän kirjanpitoarvoa vastaava rahamäärä kerrytettävän käyttämällä omaisuuserää vai myymällä se. Silloin kun sovelletaan IAS 40:n Sijoituskiinteistöt mukaista käyvän arvon mallia, sen ratkaiseminen, perustuuko kirjanpitoarvoa vastaavan määrän kertyminen käyttöön vai myyntiin, voi olla vaikeaa ja subjektiivista. Standardimuutos tuo poikkeuksen käypään arvoon arvostettavaan sijoituskiinteistöön liittyvien laskennallisten verosaamisten tai –velkojen määrittämiseen. Muutosten seurauksena SIC-21 Tuloverot – uudelleen arvostettujen, ei poistojen kohteena olevien omaisuuserien kirjanpitoarvoa vastaavan määrän kertyminen ei enää koske käypään arvoon arvostettavia sijoituskiinteistöjä. Muut SIC-21:een sisältyvät vaatimukset siirretään IAS 12:een ja tulkinta kumotaan. Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRS 10 – *Konsernitilinpäätös* (voimassa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat periaatteet, kun yhteisöllä on määräysvalta yhdessä tai useammassa muussa yhteisössä. Standardissa määritellään määräysvaltaan liittyvät periaatteet ja määräysvalta määrätään konsernitilinpäätökseen yhdistelemisen perusteeksi. Standardissa ohjeistetaan määräysvallan käsitteen soveltamista selvitetessä, onko sijoittajalla määräysvalta ja onko sen siis yhdisteltävä sijoituskohde konsernitilinpäätökseen. Standardi myös sisältää konsernitilinpäätöksen laatimismenettelyä koskevat vaatimukset. Konsernin johto arvioi, että standardilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin.
- IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* (voimassa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää ohjeistusta siitä, kuinka yhteisjärjestelyjä käsitellään. Sen mukaan keskitytään järjestelystä johtuviin oikeuksiin ja velvoitteisiin eikä sen oikeudelliseen muotoon. Yhteisjärjestelyjä on kahdentyyppisiä yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Yhteisen toiminnon osapuolella on varoja koskevia oikeuksia ja järjestelyyn liittyviä velvoitteita, ja se käsittelee kirjanpidossa osuutensa varoista, veloista, tuotoista ja kuluista. Yhteisyrityksissä osapuolilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, ja ne käsittelevät osuutensa pääomaosuusmenetelmällä. Yhteisyritysten suhteellinen yhdistely ei ole enää sallittua. Konsernin johto arvioi, että standardilla ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* (voimassa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää kaiken tyyppisiä osuuksia kos-

kevat liitetietovaatimukset. Se koskee yhteisjärjestelyjä, osakkuusyrityksiä, erityistä tarkoitusta varten luotuja sijoitusvälineitä ja muita taseen ulkopuolisia välineitä. Konsernin johto arvioi, että standardilla ei tule olemaan merkittäviä vaikutuksia tuleviin konsernitilinpäätöksiin.

- Uudistettu IAS 27 *Erillistilinpäätös* (voimassa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää pelkästään erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset. Uudistetulla standardilla ei ole vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Uudistettu IAS 28 *Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä* (voimassa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyritysten käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena. Konsernin johto arvioi, että standardilla ei tule olemaan vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin.
- Muutos IAS 1:een *Tilinpäätöksen esittäminen* (voimassa 1.7.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Keskeisin muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelemisestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti tulevaisuudessa tulosvaikutteiseksi (luokittelun muutoksesta johtuvat oikaisut). Muutos ei koske sitä, mitä eriä muissa laajan tuloksen erissä käsitellään. Konserni arvioi, että muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin.
- Muutos IAS 32:een *Rahoitusinstrumentit: Esittämistapa - Rahoitusvaroihin kuuluvan erän ja rahoitusvelan vähentäminen toisistaan* (voimassa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos koskee ohjeistusta siitä, milloin rahoitusvarat ja –velat voidaan esittää taseessa nettomääräisesti. Muutos selkeyttää joitakin vaatimuksia, jotka koskevat rahoitusvarojen ja –velkojen vähentämistä toisistaan taseessa. Konserni arvioi, että muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutos IFRS 7:ään *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot – Rahoitusvaroihin kuuluvan erän ja rahoitusvelan vähentäminen toisistaan* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos laajentaa nykyisiä liiketietovaatimuksia tarkoituksena parantaa IFRS:n ja US GAAPin mukaisten tilinpäätösten vertailukelpoisuutta. Konsernin johto arvioi, että muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin.
- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* (1.1.2015 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Kyseessä on ensimmäinen osa laajemmasta projektista, jonka tarkoituksena on korvata IAS 39 uudella standardilla. Eri arvostusperusteet on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu määrittämällä rahoitusvaroille kaksi arvostusryhmää: jaksotettu hankintameno ja käypä arvo. Luokittelu riippuu yhteisön liiketoimintamallista ja rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen ominaispiirteistä. IAS 39:ään sisältyvä ohjeistus rahoitusvarojen arvon alentumisesta ja suojauslaskennasta jää edelleen voimaan. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konsernin johto arvioi, että standardilla tulee olemaan joitakin vaikutuksia konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin tarkoituksena on lisätä yhdenmukaisuutta ja yksinkertaistaa monimutkaisia menettelyjä. Standardissa annetaan käyväälle arvolle täsmällinen määritelmä ja määrätään yhdet käyvän

arvon määrittämistä ja liitetietoja koskevat vaatimukset, jotka koskevat kaikkia IFRS-standardeja. IFRS:n ja US GAAPin mukaiset vaatimukset on nyt pitkälti yhdenmukaistettu. Käyvän arvon käyttöä ei laajenneta, vaan sen sijaan annetaan ohjeistusta sen määrittämisestä, kun sen käyttö sallitaan tai sitä vaaditaan muissa standardeissa. Konsernin johto on arvioimassa standardin vaikutusta konsernitilinpäätöksiin.

- Muutos IAS 19:een *Työsuhte-etuudet* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos tarkoittaa, että ns. putkimenetelmä poistetaan ja rahoitusmeno määritetään nettorahastointiin perustuen. Kaikki vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot tulee jatkossa kirjata välittömästi muun laajan tuloksen eriin. Standardimuutoksella ei arvioida olevan vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin.
- IFRIC 20 *Pintamaan poistamisesta aiheutuvat menot avolouhoksen tuotantovaiheessa* (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta ohjeistaa, kuinka kirjanpidossa käsitellään pintamaan poistamisesta aiheutuvia menoja, jotka syntyvät kaivoksen tuotantovaiheessa. Tulkinnalla ei ole vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin.
- IFRS-standardeihin tehdyt parannukset (Annual Improvements to IFRSs 2009 – 2011, toukokuu 2012, voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements –menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat yhteensä viittä standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta muutoksilla ei tule olemaan merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- Muutos IFRS 10:n, 11:n ja 12:n siirtymäsääntöihin (voimassa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardien siirtymäsääntöjä helpotetaan siten, että oikaistuja vertailutietoja vaaditaan vain yhdeltä tilikaudelta. Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömiä strukturoituja yhteisöjä koskevia vertailutietoja ei tarvitse esittää IFRS 12:n käyttöönottoa edeltävältä kausilta. Standardimuutoksella ei arvioida olevan vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin.
- Muutos IFRS 10:een, IFRS 12:een ja IAS 27:ään koskien sijoitusyhteisöjä (voimassa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 10:een Konsernitilinpäätös tehdyn muutoksen seurauksena monien rahastojen ja vastaavanlaisten yhteisöjen ei enää tarvitse konsolidoida sijoituskohteita. Asiaa koskevia muutoksia tehtiin IFRS 10:een, IFRS 12:een ja IAS 27:ään. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konsernin liitetiedot

1. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Konsernilla on kaksi raportoitavaa liiketoimintasegmenttiä, Brändit ja Raisioagro, sekä muut toiminnot. Brändit- ja Raisioagro-segmentit ovat konsernin strategisia liiketoimintayksiköitä, joita johdetaan erillisinä yksiköinä. Niiden tuotteet ovat erilaisia ja edellyttävät erilaisia jakelukanavia ja markkinoitustrategioita. Brändit-segmenttiin kuuluvat Consumer brands ja Licensed brands -toiminnot. Segmentin alla raportoidaan Benecol-yksikkö ja elintarvikeyksikön Pohjois-, Itä- ja Länsi-Euroopan toiminnot, joka käsittää vuosina 2010 ja 2011 hankittujen Iso-Britannian liiketoimintojen lisäksi vuonna 2012 hankitun tšekkiläisen Candi Plus s.a.:n liiketoiminnot. Raisioagro-segmenttiin kuuluvat rehut, viljakauppa, valkuaisrouheet ja kasviöljyt, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä bioenergia. Kesäkuun 2011 lopussa myydyn mallasliiketoiminnan luvut raportoidaan lopetetuissa toiminnoissa. Tilinpäätöksessä esitetyt aikaisempien kausien luvut on muutettu vastaavasti.

Konsernin esittämä segmentti-informaatio perustuu IFRS-standardien mukaisesti laadittuun johdon sisäiseen raportointiin.

Konsernissa segmenttien tuloksellisuutta arvioidaan niiden liike tuloksen perusteella, ja liike tulokseen perustuvat myös päätökset resurssien allokoinnista segmenteille. Liike tulosta pidetään myös sopivana mittarina, kun segmenttien tuloksellisuutta verrataan vastaavien toimialojen muihin yrityksiin. Ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä konsernin johtoryhmä vastaa segmenttien tuloksen arvioinnista ja resurssien jakamisesta segmenteille.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamattomat erät sisältävät vero- ja rahoituseriä sekä koko konsernille yhteisiä eriä. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä tilikaudella.

(Milj. euroa)	Brändit		Raisioagro		Muut toiminnot		Eliminoinnit		Yhteensä	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Ulkoinen myynti										
Palvelut	0,1	0,1	0,0	0,1	1,9	1,3			2,1	1,5
Tavaroiden myynti	324,6	308,9	255,6	241,1	0,1	0,1			580,2	550,0
Rojaltituotot	1,8	1,0	0,0	0,0					1,8	1,0
Ulkoinen myynti yhteensä	326,4	310,0	255,6	241,1	2,0	1,4			584,1	552,6
Sisäinen myynti	3,1	4,6	0,0	0,0			-3,1	-4,6	0,0	0,0
Liikevaihto	329,5	314,6	255,7	241,1	2,0	1,4	-3,1	-4,6	584,1	552,6
Poistot	9,8	9,6	4,5	4,6	2,1	2,4			16,4	16,7
Arvon alentumiset	0,2	0,3							0,2	0,3
Segmentin liike tulos	34,9	30,1	-0,7	2,9	-2,5	-2,4	0,0	0,0	31,7	30,7
Osuudet osakkuus- ja yhteis- yritysten tuloksesta	-0,1	0,0	0,0	0,0					-0,1	0,0
Segmentin varat	325,0	294,2	114,6	104,2	16,8	18,9	-4,6	-3,5	451,8	413,8
Sisältää:										
Osuudet osakkuus- ja yhteis- yrityksissä	0,0	0,1	0,7	0,7					0,7	0,8
Pitkäaikaisten varojen lisä- ykset	21,2	67,8	2,0	2,5	1,4	0,8	0,0	0,0	24,6	71,2
Segmentin velat	53,2	48,4	40,2	41,1	3,8	4,6	-4,6	-3,5	92,6	90,6

(Milj. euroa)	2012	2011
TÄSMÄYTYSLASKELMAT		
Tuloksen täsmäytys		
Segmenttien liike-tulos	31,7	30,7
Segmenttien osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-0,1	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-16,0	-3,7
Tulos ennen veroja ja lopetettuja toimintoja	15,6	27,0
Varojen täsmäytys konsernin varoihin		
Segmenttien varat	451,8	413,8
Laskennalliset verosaamiset	2,4	4,0
Lainasaamiset	0,2	3,0
Verosaamiset	0,2	0,1
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	56,3	121,6
Rahavarat	6,8	19,4
Taseen mukaiset varat	517,6	561,8
Velkojen täsmäytys konsernin velkoihin		
Segmenttien velat	92,6	90,6
Laskennalliset verovelat	14,1	16,4
Rahoitusvelat	78,0	115,7
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	2,0	4,5
Eläkevastuu	0,2	0,2
Verovelat	3,0	1,2
Osinkovelat	0,3	0,3
Rahoitukseen liittyvät velat	0,0	0,1
Taseen mukaiset velat	190,3	228,9
MAANTIETEELLISET TIEDOT		
Tuotot ulkopuolisilta asiakkailta		
Suomi	296,0	313,5
Iso-Britannia	149,8	135,0
Muu Eurooppa	127,3	95,5
Muu maailma	10,9	8,5
Yhteensä	584,1	552,6
Pitkäaikaiset varat, jotka eivät sisällä laskennallisia verosaamisia eivätkä rahoitusinstrumentteja		
Suomi	77,0	83,5
Iso-Britannia	173,7	171,1
Muu Eurooppa	20,7	0,6
Muu maailma	3,6	4,4
Yhteensä	275,0	259,6

Tiedot merkittävimmistä asiakkaista:

Konsernissa ei vuosina 2012 ja 2011 ollut IFRS 8:n mukaan määriteltyjä merkittäviä asiakkaita, joilta saadut tuotot olisivat ylittäneet 10 % konsernin liikevaihdosta.

2. HANKITUT LIIKETOIMINNOT

VUOSI 2012

Candy Plus

Raisio Oyj ilmoitti 13.11.2012 ostaneensa tšekkiläisen Candy Plus s.a. -makeisyhtiön. Yhtiöllä on neljä tytäryhtiötä.

Candy Plus on vuonna 2000 perustettu yksityisten sijoittajien omistama yhtiö. Yhtiön makeisbrändejä kotimarkkinalla Tšekissä ovat mm. Juicee Gumme, Fundy, Pedro ja Cuksy. Tuotevalikoimaan kuuluu makeisten nopeimmin kasvavia tuotekategorioita, kuten pehmeät ja enemmän aitoa hedelmää sisältävät makeiset, lakritsi ja terveystuotteiset makeiset.

Candy Plus -yhtiöiden tulos on raportoitu osana Raision Brändit-segmentin lukuja 13.11.2012 lähtien.

Maksettu kauppahinta oli 14,1 miljoonaa euroa. Kauppaan liittyvien asianajajien, neuvonantajien ja ulkopuolisten arvonmäärittäjien palkkiot olivat yhteensä 0,6 miljoonaa euroa, jotka on kirjattu vuoden 2012 tuloslaskelmaan hallinnon kuluksi Brändit-segmentille.

Hankinnasta syntyi liikearvoa 5,5 miljoonaa euroa. Liikearvo johtuu paikallisen liiketoiminnan tulonodotuksista, jotka perustuvat yrityskokonaisuuden historialliseen tuloksentekokykyyn ja näkemukseen tulostason ylläpitämisestä ja parantamisesta. Kirjattu liikearvo ei ole miltään osin vähennyskelpoinen verotuksessa.

Liiketoimintojen yhteydessä hankittuihin saamisiin ei sisälly perimiskelvottomia eriä.

Raisio-konsernin liikevaihto ajalla tammi-joulukuu 2012 olisi ollut 605,4 miljoonaa euroa ja jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja ja ilman kertaeriä 34,3 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2012 alusta lähtien. Hankinta-ajankohdan jälkeinen Candy Plus -alakonsernin liikevaihto oli 3,2 miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja -0,2 miljoonaa euroa.

Candy Plus -liiketoiminnon yhdistelyn kirjanpitoikäsihtely on tilinpäätöshetkellä vielä kesken.

Sulma

Raisio ilmoitti 20.3.2012 puolalaisen Sulma Sp. z o.o:n pasta- ja suurimoliiketoiminnan ostosta. Liiketoiminnan osti Raision konserniyhtiö Raisio sp. z o.o Puolassa. Kaupan arvo oli

2,4 miljoonaa euroa (9,8 milj. zlotya). Kaupan yhteydessä Raisiolle siirtyi pasta- ja suurimoliiketoiminta, siihen kuuluvat immateriaalioikeudet sekä käyttö- ja vaihto-omaisuus. Hankinnan yhteydessä Raisiolle ei siirtynyt velkoja.

Hankinnan yhteydessä ei syntynyt liikearvoa.

Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen arvot hankintapäivänä olivat seuraavat:

Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot			
	Candy Plus	Sulma	Yhteensä
Aineelliset käyttöomaisuus-hyödykkeet	11,2	1,9	13,0
Tavaramerkit	0,0	0,1	0,1
Muut aineettomat hyödykkeet	1,4		1,4
Laskennalliset verosaamiset	0,3		0,3
Vaihto-omaisuus	3,8	0,4	4,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5,1		5,1
Rahavarat	0,7		0,7
Varat yhteensä	22,4	2,4	24,8
Laskennalliset verovelat	0,9		0,9
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	2,9		2,9
Muut pitkäaikaiset velat	0,0		0,0
Lyhytaikaiset korolliset velat	4,2		4,2
Muut velat	5,8		5,8
Velat yhteensä	13,8	0,0	13,8
Nettovarallisuus	8,6	2,4	11,0
Maksetut käteisvarat	14,0	2,4	16,4
Velkana tilinpäätöshetkellä	0,1		0,1
Hankintahinta	14,1	2,4	16,5
Liikearvo	5,5	0,0	5,5
Rahana maksettu kauppahinta	14,0	2,4	16,4
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	0,7		0,7
Rahavirtavaikutus	13,3	2,4	15,7

VUOSI 2011

Raisio Oyj ilmoitti 4.2.2011 ostaneensa brittiläisen Big Bear Group plc:n koko osakekannan. Yhtiöllä on kaksi tytäryhtiötä. Yhtiö on perustettu vuonna 2003 ja se on hankkinut omistukseensa perinteisiä Britanniaassa hyvin tunnettuja brändejä. Yhtiön brändejä aamiaistuotteissa ovat Honey Monster, Honey Waffles ja Sugar Puffs, välipalapatukoissa Harvest Chewee sekä makeisissa Fox's. Tuotevalikoimaan kuuluu pääasiassa lapsille suunnattujen murojen lisäksi terveellisiä välipalapatukoita sekä ilman keinotekoisia maku- ja väriaineita valmistettuja muroja.

Big Bear Groupin tulos on raportoitu osana Raision Brändit-segmentin lukuja 4.2.2011 lähtien.

Yrityskauppa tukee Raision tavoitetta olla Euroopan johtava terveellisten välipalojen tarjoaja. Raisio saa vahvemman brändätyn jalansijan Ison-Britannian ja Länsi-Euroopan

välipala- ja aamiaismarkkinasta sekä vahvistaa asemaansa makeismarkkinalla.

Maksettu kauppahinta oli 63,3 miljoonaa euroa (53,7 milj. punttaa). Kauppaan liittyvien asianajajien, neuvonantajien ja ulkopuolisten arvonmäärittäjien palkkiot olivat yhteensä 1,7 miljoonaa euroa. Näistä on vuoden 2011 tuloslaskelmaan kirjattu 1,1 miljoonaa euroa hallinnon kuluksi Brändit-segmentille. Vuonna 2010 kuluksi kirjattiin 0,6 miljoonaa euroa.

Hankinnasta syntyi liikearvoa 49,0 miljoonaa euroa (41,6 milj. punttaa). Liikearvo johtuu paikallisen liiketoiminnan tulonodotuksista, jotka perustuvat yrityskokonaisuuden historialliseen tuloksentekokykyyn ja näkemukseen tulostason ylläpitämisestä ja parantamisesta. Kirjattu liikearvo ei ole miltään osin vähennyskelpoinen verotuksessa.

Liiketoimintojen yhteydessä hankittuihin saamisiin ei sisälly perimiskelvottomia eriä.

Raisio-konsernin liikevaihto ajalla tammi-joulukuu 2011 olisi ollut 556,8 miljoonaa euroa ja jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja ja ilman kertaeriä 30,8 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2011 alusta lähtien. Hankinta-ajankohdan jälkeinen Big Bear Group -al konsernin liikevaihto oli 51,0 miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja 5,8 miljoonaa euroa.

Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen arvot hankintapäivänä olivat seuraavat:

Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	21,7
Tavaramerkit	28,3
Laskennalliset verosaamiset	0,1
Vaihto-omaisuus	6,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	9,3
Rahavarat	0,2
Varat yhteensä	66,1
Laskennalliset verovelat	9,5
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	30,1
Muut pitkäaikaiset velat	0,4
Lyhytaikaiset korolliset velat	2,0
Muut velat	9,9
Velat yhteensä	51,9
Nettovarallisuus	14,3
Maksetut käteisvarat	63,3
Liikearvo	49,0
Rahana maksettu kauppahinta	63,3
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	0,2
Rahavirtavaikutus	63,1

3. MYYTÄVÄNÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT JA LOPETETUT TOIMINNOT

Raisio myi kesäkuun 2011 lopussa Raisioagro-segmenttiin kuuluneen mallasliiketoimintansa Viking Malt Oy:lle. Mallasliiketoiminnan tulos samoin kuin siitä luopumisesta johtuva tulos esitetään konsernin lopetetuissa toiminnoissa.

(Milj. euroa)	2012	2011
Lopetettujen toimintojen tulos:		
Tuotot tavanomaisesta toiminnasta		11,8
Kulut		-12,1
Tulos ennen veroja		-0,3
Verot		0,0
Tulos verojen jälkeen		-0,3
Lopettamisesta johtuva tulos		4,5
Verot		0,0
Tulos verojen jälkeen		4,5
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista		4,2
Lopetettujen toimintojen rahavirrat:		
Liiketoiminnan rahavirrat		-2,2
Investointien rahavirrat		16,0
Rahoituksen rahavirrat		3,0
Rahavirrat yhteensä		16,8
Myytyjen toimintojen vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan:		
Pitkäaikaiset varat		2,3
Vaihto-omaisuus		7,5
Lyhytaikaiset saamiset		4,5
Rahavarat		3,6
		17,9
Pitkäaikainen vieras pääoma		0,0
Lyhytaikainen vieras pääoma		5,6
		5,6
Myyty nettovarallisuus		12,3
Liiketoimintojen myyntivoitto		4,7
Myyntille kohdistetut kulut		-0,2
Myyntin tulos		4,5
Myyntihinta		17,0
Myyntin rahavirta kuluineen		13,2
Rahoituslaskelmassa:		
Liiketoiminnan rahavirta		-0,2
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		11,1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		2,3
		13,2

4. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

(Milj. euroa)	2012	2011
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	1,7	0,8
Yhteensä	1,7	0,8
Tilintarkastajien palkkiot:		
PwC		
Tilintarkastus	0,2	0,2
Todistukset ja lausunnot	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palvelut	0,0	0,1
Yhteensä	0,3	0,3
PKF (UK) LL		
Tilintarkastus	0,1	0,1
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palvelut	0,0	0,0
Yhteensä	0,1	0,2

5. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

(Milj. euroa)	2012	2011
Poistot hyödykeryhmittäin		
Poistot aineettomista hyödykkeistä		
Aineettomat oikeudet	0,7	0,7
Muut aineettomat hyödykkeet	1,1	1,4
Yhteensä	1,8	2,1
Poistot aineellisesta käyttöomaisuudesta		
Rakennukset	4,2	4,0
Koneet ja kalusto	10,3	10,4
Muu aineellinen käyttöomaisuus	0,1	0,1
Yhteensä	14,6	14,6
Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	0,1	0,0
Rakennukset	0,0	0,0
Koneet ja kalusto	0,1	
Muu aineellinen käyttöomaisuus	0,0	0,3
Yhteensä	0,2	0,3
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	16,6	17,0
Toimintokohtaiset poistot		
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	13,6	13,4
Myynti ja markkinointi	0,3	0,2
Hallinto	2,2	2,7
Tutkimus ja tuotekehitys	0,3	0,3
Yhteensä	16,4	16,7
Arvonalentumiset ja niiden palautukset		
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	0,1	0,3
Hallinto	0,0	0,0
Tutkimus ja tuotekehitys	0,1	0,0
Yhteensä	0,2	0,3

6. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

(Milj. euroa)	2012	2011
Palkat	54,2	50,9
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	0,3	
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	5,5	5,4
Osakeperusteiset palkkiot	1,0	1,5
Muut henkilösivukulut	4,7	4,1
Yhteensä	65,7	62,0
Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 31 Lähipiiritapahtumat.		
Tiedot luovutetuista omista osakkeista esitetään liitetiedossa 20 Osakeperusteiset maksut		
KONSERNIN JATKUVIEN TOIMINTOJEN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN (HENKILÖÄ)		
Brändit	1 328	1 179
Raisioagro	196	216
Yhteiset toiminnot	63	59
Yhteensä	1 587	1 454

7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

(Milj. euroa)	2012	2011
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,1	0,2
Myyntivoitot/-tappiot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	0,0	0,3
Käyvän arvon muutos käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista		-0,4
Ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen netto-sijoitusten suojausten tehon osuus		0,0
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	1,3	1,5
Korkotuotot lainasaamisista	0,0	0,1
Muut korkotuotot	0,5	0,8
Valuuttakurssierot, netto		0,6
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Rahoitustuotot yhteensä	1,9	3,0
Korkokulut lainoista	-2,8	-3,0
Muut korkokulut	-0,6	-1,3
Käyvän arvon muutos käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusveloista	-11,2	-2,2
Ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen netto-sijoitusten suojausten tehon osuus	-0,4	
Rahoitusomaisuuden arvonalennukset	-2,3	
Valuuttakurssierot, netto	-0,3	
Muut rahoituskulut	-0,4	-0,2
Rahoituskulut yhteensä	-17,9	-6,7

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvelkojen käyvän arvon muutos aiheutui Raisio UK Ltd:n vähemmistöomistuksen vahvistetun kauppahinnan ja taseeseen aiemmin kirjatun kauppahinta-arvion erotuksesta.

Liiketuloksen muodostaviin eriin sisältyy valuuttakurssivoittoja ja -tappioita 0,2 milj. euroa vuonna 2012 (-0,1 milj. euroa vuonna 2011)

8. TULOVEROT

(Milj. euroa)	2012	2011
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-5,4	-4,8
Edellisten tilikausien verot	-0,1	0,0
Laskennalliset verot	1,5	-0,9
Yhteensä	-4,0	-5,7
Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla (24,5 %) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma		
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	-3,8	-7,0
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavan verokannan vaikutus	-0,4	-0,7
Verokannan muutos	0,7	0,4
Verovapaat tuotot	1,6	1,6
Vähennyskeltottomat kulut	-3,7	-1,2
Tilikauden tappiot, joista ei ole kirjattu verosaamista	-0,5	-0,3
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	0,3	0,6
Aiemmin kirjaamattomia verosaamiaisia		0,7
Aiemmin kirjattujen verovelkojen poisto	3,0	
Aiemmin kirjattujen tappioiden verosaamisten poisto	-0,6	
Verot aikaisemmilta vuosilta	-0,1	0,0
Muut erät	-0,3	0,2
Yhteensä	-4,0	-5,7

(Milj. euroa)	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot:			
Vuosi 2012			
Myytävässä olevat rahoitusvarat	0,0	0,0	0,0
Rahavirran suojaus	0,1	0,0	0,1
Nettosijoituksen suojaus	-0,5	0,0	-0,5
Muuntoerot	1,4	0,0	1,4
	1,0	0,0	1,0
Vuosi 2011			
Myytävässä olevat rahoitusvarat	-0,2	0,1	-0,1
Rahavirran suojaus	-1,5	0,4	-1,1
Nettosijoituksen suojaus	-0,3	0,0	-0,3
Muuntoerot	2,0	0,0	2,0
	0,0	0,4	0,4

9. OSAKEKOHTAINEN TULOS

(Milj. euroa)	2012	2011
Laimentamaton osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, jatkuvat toiminnot (milj. euroa)	12,0	21,6
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, lopetetut toiminnot (milj. euroa)	0,0	4,2
Laimentamaton osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	155 534 646	156 009 767
Osakepalkkioista johtuva laimennus		324 475
Laimennettu osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	155 534 646	156 334 242
Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	0,08	0,14
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	0,08	0,14
Laimentamaton osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot (euroa/osake)	0,00	0,03
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot (euroa/osake)	0,00	0,03

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus. Konsernilla oli vielä vuonna 2011 osakepohjaisten kannustinjärjestelmien osakepalkkioihin liittyviä laimentavia osakkeita.

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2012

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	52,2	106,5	17,2	0,2	176,1
Kurssierot	1,0	2,5	0,0	0,0	3,5
Lisäykset	0,7			0,3	1,0
Liiketoimintojen yhdistäminen	2,0	5,5			7,4
Yritysmyynnit ja muut vähennykset	8,2		0,1		8,3
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	0,4	-0,4	0,0
Hankintameno 31.12.	47,6	114,4	17,6	0,0	179,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	16,1	3,2	15,1	0,0	34,5
Kurssierot	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	7,6	0,0	0,1	0,0	7,6
Tilikauden poisto	0,7	0,0	1,1	0,0	1,8
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	0,0	0,0		0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	9,5	3,2	16,1	0,0	28,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	38,2	111,2	1,4	0,0	150,9

10. AINEELLISET HYÖDYKKEET 2012

(Milj. euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	13,1	127,3	244,0	0,9	1,6	386,9
Kurssierot	0,2	0,2	0,8	0,0	0,0	1,2
Lisäykset	0,0	1,1	3,4	0,0	4,6	9,2
Liiketoimintojen yhdistäminen	0,6	5,4	9,0	0,0		15,0
Yritysmyynnit ja muut vähennykset	0,0	0,1	1,2	0,3	0,0	1,6
Siirrot erien välillä	0,0	1,3	3,1	0,0	-4,4	0,0
Hankintameno 31.12.	13,9	135,2	259,1	0,6	1,8	410,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,0	81,9	187,0	0,4	0,5	269,8
Kurssierot	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,5
Liiketoimintojen yhdistäminen		0,5	3,2			3,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,1	0,9	0,3	0,0	1,3
Tilikauden poisto	0,0	4,2	10,3	0,1	0,0	14,6
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	86,6	199,9	0,2	0,5	287,3
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	13,9	48,6	59,1	0,4	1,3	123,4
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.			57,8			

Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvoon sisältyy rahoitusleasingillä hankittua omaisuutta 0,1 miljoonaa euroa.

Aineettomat oikeudet sisältävät tavaramerkkejä, joiden taloudellisen vaikutusajan katsotaan olevan rajoittamaton. Näiden kirjanpitoarvo oli 34,3 miljoonaa euroa.

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2011

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	24,8	55,1	16,5	0,4	96,8
Kurssierot	0,6	2,4	0,0	0,0	3,0
Lisäykset	0,6		0,1	0,4	1,1
Liiketoimintojen yhdistäminen	28,3	49,0		0,0	77,3
Yritysmyynnit ja muut vähennykset	2,1				2,1
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	0,6	-0,6	0,0
Hankintameno 31.12.	52,2	106,5	17,2	0,2	176,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	17,4	3,2	13,6	0,0	34,2
Kurssierot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2,1	0,0	-0,1	0,0	1,9
Tilikauden poisto	0,7	0,0	1,4	0,0	2,1
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,0	0,0		0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	16,1	3,2	15,1	0,0	34,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	36,1	103,3	2,1	0,2	141,7

10. AINEELLISET HYÖDYKKEET 2011

(Milj. euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	5,2	120,7	242,7	1,0	4,2	373,9
Kurssierot	0,0	0,2	1,3	0,0	0,0	1,5
Lisäykset		0,0	2,1	0,0	4,9	7,0
Liiketoimintojen yhdistäminen	7,9	4,9	17,6	0,1		30,4
Yritysmyynnit ja muut vähennykset	0,0	0,0	23,6	0,2	2,1	26,0
Siirrot erien välillä	0,0	1,5	3,9	0,0	-5,4	0,0
Hankintameno 31.12.	13,1	127,3	244,0	0,9	1,6	386,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,0	77,2	188,1	0,4	1,7	267,5
Kurssierot	0,0	0,1	1,0	0,0	0,0	1,2
Liiketoimintojen yhdistäminen		0,4	7,9	0,0	0,0	8,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0	20,8	0,2	1,2	22,3
Tilikauden poisto	0,0	4,2	10,4	0,1	0,0	14,7
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,0		0,3	0,0	0,0	0,3
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	81,9	187,0	0,4	0,5	269,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	13,1	45,4	57,0	0,5	1,1	117,1
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.			56,1			

Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvoon sisältyy rahoitusleasingillä hankittua omaisuutta 0,1 miljoonaa euroa.

Aineettomat oikeudet sisältävät tavaramerkkejä, joiden taloudellisen vaikutusajan katsotaan olevan rajoittamaton. Näiden kirjanpitoarvo oli 33,5 miljoonaa euroa.

11. LIIKEARVON JA TALOUDELLISELTA VAIKUTUS-AJALTAAN RAJOITTAMATTOMIEN AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMISTESTAUS

Konsernissa liikearvoa kohdistetaan liiketoimintasegmenttien mukaisesti määritellyille rahavirtaa tuottaville yksiköille. Tilikauden 2012 lopulla toteutetussa Candy Plus -yrityshankinnassa liikearvoa syntyi 5,5 miljoonaa euroa. Koska hankittu liiketoiminnan yhdistely on tilinpäätöshetkellä vielä kesken, syntyntä liikearvoa ei ole testattu.

Aiemmin vuosina 2010 ja 2011 toteutettujen yrityskauppojen liikearvot, joita on yhteensä 105,7 miljoonaa euroa, on kohdistettu Brändit-segmentin Länsi-Euroopan toimintoihin.

Tilinpäätöshetkellä kaikkien liikearvojen yhteismäärä oli 111,2 miljoonaa euroa.

Vuosien 2010 ja 2011 yrityskauppojen yhteydessä hankittujen tavaramerkkien kirjanpitoarvo tilinpäätöshetkellä oli yhteensä 34,3 miljoonaa euroa. Näiden tavaramerkkien taloudelliset vaikutusajat johto on arvioinut rajoittamattomiksi. Tavaramerkit on kohdistettu kokonaisuudessaan Brändit-segmentin Länsi-Euroopan toimintoihin.

Arvonalentumistestauksissa kerrytettävissä olevat rahamäärät määritellään käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat neljä seuraavaa vuotta. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat ekstrapoloidaan käyttämällä alla esitettyjä arvioituja kasvutekijöitä, jotka eivät ylitä yksikön toimialan keskimääräisiä pitkän aikavälin kasvuvauhteja.

Liikearvojen käyttöarvon määrittämisessä käytetyt perusolettamukset ovat:

Liikearvot / Länsi-Eurooppa

- Ennustettu liiketulosprosentti *) 15,0 % (12,0 % vuonna 2011)
- Kasvuprosentti **) 2,0 % (2,0 % vuonna 2011)
- Diskonttauskorko 5,7 % (8,1 % vuonna 2011)

*) Ennustettu keskimääräinen laskelmissa käytetty liiketulosprosentti

**) Ennustejakson jälkeisissä rahavirroissa

Johto on määrittänyt ennusteiden liiketuloksen perustuen aiempiin toteutuneisiin tuloksiin ja niihin odotuksiin, jotka sillä on markkinoiden kehittymisestä. Diskonttauskorko on määritetty ennen veroja ja se kuvastaa kyseiseen liiketoimintasegmenttiin liittyviä riskejä.

Arvonalentumistestauksen herkkyysoanalyysi:

Liikearvot / Länsi-Eurooppa

Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää selvästi varojen kirjanpitoarvon. Kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaa varojen kirjanpitoarvon diskonttauskoron noustessa yli 12,9 prosentin (ennen veroja) tai liiketoiminnan liikevoittotason pudotessa pysyvästi yli 78 prosenttia johdon arvioista.

12. OSUUDET OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ

(Milj. euroa)	2012	2011
YHTEISYRITYKSET		
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,1	0,1
Osuus tilikauden tuloksesta	-0,1	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,1
Yhteisyritysten kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa.		
OSAKKUUSYRITYKSET		
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,7	0,7
Osuus tilikauden tuloksesta	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,7	0,7
Osakkuusyritysten kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa.		
Konsernin omistusosuutta vastaavat määrät yhteisyritysten varoista ja veloista sekä liikevaihdesta ja tuloksesta:		
Yhteisyrityksiin tehtyihin sijoituksiin liittyvät varat ja velat:		
Pitkäaikaiset varat	0,0	0,1
Lyhytaikaiset varat	0,7	1,0
Pitkäaikaiset velat	0,0	0,0
Lyhytaikaiset velat	0,7	1,0
Varat netto	0,0	0,1
Yhteisyrityksiin tehtyihin sijoituksiin liittyvät tuotot ja kulut:		
Liikevaihto	10,2	10,6
Kulut	10,4	10,6
Voitto/tappio	-0,1	0,0
Osakkuusyritysten yhteenlasketut varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio:		
Varat	2,2	2,2
Velat	0,2	0,3
Liikevaihto	1,2	1,1
Voitto/tappio	0,0	0,1

13. MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT

(Milj. euroa)	2012	2011
Noteeraamattomat osakesijoitukset ja osuudet	2,3	2,4
Yhteensä	2,3	2,4
Tilikauden alussa	2,4	2,5
Lisäykset	0,1	0,0
Vähennykset	-0,2	-0,2
Tilikauden lopussa	2,3	2,4

Noteeraamattomien osakesijoitusten ja osuuksien käypään arvoon arvostamisessa on sovellettu esimerkiksi viimeaikaisia riippumattomien tahojen välisiä kauppia. Mikäli käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla, myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu hankintameno. Käyvän arvon rahaston muutokset on esitetty liitetiedossa 19 Oma pääoma.

14. PITKÄAIKAISET SAAMISET

(Milj. euroa)	2012	2011
Lainasaamiset ulkopuolisilta	0,2	2,0
Lainasaamiset lähipiiriltä	0,0	0,9
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,2	3,0

Edellä esitetty pitkäaikainen lainasaaminen ulkopuolisilta koostuu EUR-määräisestä pääomalainasaamisesta. Ulkopuolinen USD-määräinen lainasaaminen on kirjattu alas. Pitkäaikaisten saamisten käyvät arvot esitetään liitteessä 28.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta, siinä tapauksessa, että toiset sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteita.

15. VAIHTO-OMAISUUS

(Milj. euroa)	2012	2011
Aineet ja tarvikkeet	56,7	46,5
Keskeneräiset tuotteet	4,0	5,3
Valmiit tuotteet/tavarat	31,9	28,4
Ennakkomaksut	0,1	0,1
Vaihto-omaisuus yhteensä	92,7	80,2

Vaihto-omaisuuden kirja-arvoon ei sisälly olennaisia kirja-uksia, joilla vaihto-omaisuuden arvoa olisi alennettu vastaamaan sen nettorealisoituarvoa.

16. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

(Milj. euroa)	2012	2011
Myyntisaamiset	73,0	60,2
Saamiset osakkuusyrityksiltä	0,4	1,0
Siirtosaamiset	6,0	7,8
Pitkäaikaisten lainasaamisten lyhennyserä	0,0	0,0
Muut saamiset	2,6	2,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	82,0	71,7

Tilinpäätöshetkellä konsernin myyntisaamisista noin 55 prosenttia oli euromääräisiä, noin 33 prosenttia puntamääräisiä ja loput muita valuuttoja.

Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli yli 60 päivää sitten erääntyneitä myyntisaamia, joiden arvo ei ole alentunut, 0,5 milj. euroa (0,2 milj. euroa vuonna 2011). Erääntyneiden saamisten ikäjakauma on seuraava:

(Milj. euroa)	2012	2011
Erääntyneet 61–180 päivää	0,5	0,2
Erääntyneet yli 180 päivää	0,0	0,0
	0,5	0,2
Myyntisaamisista on vähennetty seuraavat erät :		
Arvo 1.1.	0,9	0,9
Hankitut yhtiöt	1,1	0,1
Muut lisäykset	0,5	0,7
Vähennykset	-0,6	-0,8
Arvo 31.12.	1,9	0,9

Konserni on kirjannut tilikauden aikana luottotappioita myyntisaamisista 0,2 milj. euroa (0,3 milj. euroa tilikaudella 2011).

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät ovat liiketoimintaan kuuluvien tuottojen ja kulujen sekä rahoituserien ja verojen jaksoituksia. IAS 39 mukaan rahoitusvaroihin luetta- viden saamisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 28.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta siinä tapauksessa, että toiset sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteita. Saamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

17. KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVARAT

(Milj. euroa)	2012	2011
Rahoitusarvopaperit	55,1	121,1
Johdannaissoimukset	1,2	0,4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat yhteensä	56,3	121,6

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luetaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät joukkovelkakirjalainat, rahasto-osuudet ja 12 kuukauden sisällä erääntyvät pankkien ja yritysten liikkeeseen laskemat sijoitus- ja yritystodistukset sekä kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat euromääräisiä.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset osapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteita. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluviin eriin tehdyt sijoitukset on hajautettu huolellisesti, eikä niihin liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset esitetään tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -kuluissa.

Käyvän arvon määrittämisperiaatteet on esitetty liitetiedossa 28. Liitetietojen kohdassa 7 on esitetty näistä eristä kirjatut voitot ja tappiot.

18. RAHAVARAT

(Milj. euroa)	2012	2011
Käteinen raha ja pankkitilit	6,8	19,4

Lyhytaikaiset pankkitalletukset ovat pääosin euromääräisiä ja vaadittaessa nostettavissa.

19. OMA PÄÄOMA

(Milj. euroa)	1000 kpl	Osake- pääoma	Omat osakkeet
---------------	----------	------------------	------------------

Emoyrityksen osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:

31.12.2010

Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 255	5,8	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-201		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	130 894	22,0	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-8 433		-17,4
Yhteensä	156 515	27,8	-17,8

Omien osakkeiden luovutus, vaihto-osakkeet	-10		0,0
Omien osakkeiden hankinta, vaihto-osakkeet	725		-1,7
Omien osakkeiden hankinta, kantaosakkeet	7		0,0

31.12.2011

Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 255	5,8	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-209		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	130 894	22,0	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-9 148		-19,1
Yhteensä	155 793	27,8	-19,5

Kantaosakkeita vaihdettu vaihto-osakkeiksi	208		
Omien osakkeiden luovutus, vaihto-osakkeet	-14		0,0
Omien osakkeiden hankinta, vaihto-osakkeet	408		-1,0
Omien osakkeiden hankinta, kantaosakkeet	4		0,0

31.12.2012

Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 047	5,7	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-213		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	131 102	22,1	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-9 542		-20,0
Yhteensä	155 394	27,8	-20,5

Muuntoerot:

Muuntoerot-rahasto sisältää itsenäisten ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Myös itsenäisiin ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosi-joitusten suojauksista syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

Muut rahastot:

Muut rahastot sisältää käyvän arvon rahaston myytävissä ole-ville rahoitusvaroille ja suojausrahaston, mikä sisältää raha-

virran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien kertyneet käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet.

Omat osakkeet:

Omiin osakkeisiin sisältyy konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Omia osakkeita on hankittu pörssi-ä vuosina 2005-2011 yhteensä 10 164 212 kappaletta, 9 955 701 vaihto-osaketta ja 208 511 kantaosaketta.

Vuonna 2012 on hankittu pörssistä yhteensä 412 085 kap-paletta, 407 900 vaihto-osaketta ja 4 185 kantaosaketta.

Tilikausien 2008 – 2011 aikana vaihto-osakkeita luovu-tettiin johdolle ja avainhenkilöille palkkiona sekä osakekan-nustinjärjestelmiin 2008 ja 2009 liittyen yhteensä 1 117 556 kappaletta ja hallituksen jäsenille osana heidän palkkiotaan yhteensä 53 116 kappaletta. Lisäksi suunnatulla maksu-lisella osakeannilla luovutettiin 4 120 000 yhtiön hallussa ollutta vaihto-osaketta Reso Management Oy:lle.

Vuonna 2012 hallituksen jäsenille luovutettiin osana heidän palkkioitaan yhteensä 13 696 kappaletta vaihto-osakkeita.

Reso Management Oy:lle luovutetut sekä muut Reso Management Oy:n ostamat Raisio Oyj:n osakkeet, yhteensä 4 482 740 kappaletta, käsitellään kaikki konsernitilinpäätök-sessä omina osakkeina.

Tilikauden 2012 lopussa konsernitilinpäätöksessä oli omia osakkeita yhteensä 9 754 669 kappaletta, joista 9 541 973 kappaletta vaihto-osakkeita ja 212 696 kappaletta kanta-osakkeita. Omien osakkeiden jäljellä oleva hankintameno on yhteensä 20,5 milj. euroa ja se esitetään oman pääoman vähennyksenä.

Osingot:

Vuonna 2012 osinkoa jaettiin 0,11 euroa osakkeelta eli yhteensä 17,6 miljoonaa euroa (vuonna 2011 0,10 euroa osakkeelta eli yhteensä 16,1 miljoonaa euroa). Tilinpäätös-päivän jälkeen emoyrityksen hallitus on ehdottanut jaetta-vaksi osinkoa 0,12 euroa osakkeelta eli yhteensä 19,8 miljoonaa euroa.

(Milj. euroa)	2012	2011
Kumulatiiviset muuntoerot:		
Muuntoerot 1.1.		
konserniyritykset	-0,7	-2,4
osakkuusyritykset	0,0	0,0
	-0,7	-2,4
Muuntoeron muutos		
konserniyritykset	0,9	1,6
osakkuusyritykset	0,0	0,0
	0,9	1,3
Muuntoerot 31.12.		
konserniyritykset	0,2	-0,7
osakkuusyritykset	0,0	0,0
	0,2	-0,7
Muut rahastot:		
Käyvän arvon rahasto	1,3	1,3
Suojausrahasto	-1,0	-1,1
Muut rahastot yhteensä	0,2	0,2

20. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Raisio Oyj:n hallitus päätti 28.5.2008 kolmevuotisesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä osaksi Raisio konsernin avainhenkilöiden kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää. Järjestelmässä voitiin kolmen vuoden aikana luovuttaa yhteensä enintään 1 600 000 vaihto-osaketta, jotka jo olivat yhtiön omistuksessa. Palkkio suoritettiin osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Rahaosuus oli tarkoitettu kattamaan osakkeina suoritettavasta palkkiosta aiheutuvat verot ja veroluontoiset maksut.

Kannustinjärjestelmän ensimmäinen ansaintajakso oli tilikausi 2008. Sovellettavat ansaintakriteerit olivat liikevaihdon kasvu ja tulos ennen veroja ilman kertaluontoisia eriä. Luovutettavien osakkeiden määrä oli enintään 400 000 osaketta. Palkkiona järjestelmän ensimmäiseltä ansaintajaksolta luovutettiin elokuussa 2009 yhteensä 334 500 osaketta järjestelmän piirissä oleville 13 henkilölle. Osakkeita koski 1.9.2011 asti ulottuvat luovutusrajoitus ja palautusvelvollisuus, mikäli henkilön työ- tai tehtävä sopimus päättyi ennen luovutusrajoituksen lakkaamista.

Joulukuussa 2008 hallitus päätti järjestelmän toisesta ansaintajaksosta, joka oli tilikausi 2009. Sovellettavat ansaintakriteerit olivat sidotun pääoman tuotto, tulos ennen kertaluontoisia eriä ja veroja sekä margariiniliiketoiminnan myyntiprosessi. Luovutettavien osakkeiden määrä oli enintään 600 000 vaihto-osaketta. Palkkiona järjestelmän toiselta ansaintajaksolta luovutettiin toukokuussa 2010 yhteensä 553 056 osaketta järjestelmän piirissä oleville 51 henkilölle. Luovutettuja osakkeita koski 31.12.2011 asti ulottuvat luovutusrajoitus ja palautusvelvollisuus, mikäli henkilön työ- tai tehtävä sopimus päättyi ennen luovutusrajoituksen lakkaamista.

Hallitus päätti joulukuussa 2009 osakepalkkiosta, jonka perusteella toukokuussa 2010 luovutettiin 168 000 vaihto-osaketta palkkiona margariiniliiketoiminnan onnistuneesta myynnistä. Osakkeita koskee maaliskuulle 2013 ulottuva luovutusrajoitus.

Maaliskuussa 2010 hallitus päätti osakepalkkiojärjestelmän kolmannesta ansaintajaksosta, joka oli tilikausi 2010. Sovellettava ansaintakriteeri oli liiketulos suhteessa liikevaihtoon, minkä lisäksi palkkion suorittamisen edellytyksenä oli tietyn liikevaihdon määrän saavuttaminen tilikaudella. Luovutettavien osakkeiden määrä oli enintään 600 000 vaihto-osaketta. Keväällä 2011 todettiin, että järjestelmän perusteella ei tulla luovuttamaan osakkeita palkkiona.

Vuonna 2010 Raision hallitus päätti konsernin johtoryhmän jäsenten uudesta kannustinjärjestelmästä. Järjestelmän kautta johto sijoitti varojaan Raision vaihto-osakkeisiin. Tarkoitusta varten johto hankki Reso Management Oy –nimisen yhtiön, jonka osakekannan he järjestelyn alussa omistivat kokonaan. He rahoittivat sijoituksensa osittain itse ja osittain Raision lainoituksen avulla. Reso Management Oy:n hallussa on yhteensä 4 482 740 Raision vaihto-osaketta. Osakkeen

käypä arvo on määritetty suunnatun maksullisen osakeannin ja arvostuspäivän markkinahintojen perusteella ja on ollut 2,59 euroa osakkeelta. Odotettavissa olevia osinkoja tai muita oman pääoman ehtoisten instrumenttien myöntämiseen liittyviä piirteitä ei ole huomioitu käyvän arvon määrittelyssä. Osakepalkkiojärjestelyyn liittyy työntekovelvoite Raisio Oyj:ssä tai sen tytäryrityksissä ainakin 31.3.2014 saakka, ja tämä velvoite jatkuu enimmillään maaliskuuhun 2018, mikäli purkamista lykkäävät ehdot toteutuvat. Reso Management Oy puretaan viimeistään maaliskuussa 2019, jolloin yhtiön osakkaat saavat purku- tai sulautumisvastikkeena Raisio Oyj:n osakkeita. Kannustimet menetetään henkilön lähtiessä konsernista ennen oikeuden lopullista syntymistä. Konsernin johtoryhmän kahden jäsenen toimitusuhde konserniyhtiöön päättyi vuonna 2012. Raisio Oyj käytti sille järjestelmään liittyvässä sopimuksessa suotua oikeutta lunastaa kyseisten johtoryhmän jäsenten omistamat Reso Management Oy:n osakkeet sopimuksessa määrätyn ehdoin. Näin ollen Raisio Oyj omistaa 22,22 % kyseisestä yhtiöstä.

Kesäkuussa 2010 hallitus päätti kahdesta synteettisestä osakepohjaisesta sitouttamis- ja kannustinjärjestelmästä hankitun Glisten-alakonsernin johdolle ja keskeisille avainhenkilöille. Ensimmäisen järjestelmän perusteella maksettiin toukokuussa 2012 rahapalkkio, jonka kokonaismäärä vastasi 966 117 Raision vaihto-osakkeen arvoa. Palkkion maksamisen edellytyksenä oli kunkin järjestelmään nimetyn henkilön osalta se, että hän oli konsernin palveluksessa 8.4.2012. Toisen järjestelmän perusteella oli sovittu maksettavan kahdessa erässä Glisten-alakonsernin kahdelle johtohenkilölle rahapalkkio, jonka kokonaismäärä vastaa 420 000 vaihto-osakkeen arvoa. Sovellettavana ansaintakriteerinä on tietty Glisten-alakonsernin liikelukoksen taso. Ensimmäisen erän osalta edellytykset palkkion maksamiselle eivät täyttyneet. Järjestelmän toisen osan perusteella maksettiin syyskuussa 2012 rahapalkkio, jonka suuruus vastasi 210 000 Raision vaihto-osakkeen arvoa.

Joulukuussa 2011 hallitus päätti uudesta synteettisestä osakepohjaisesta kannustin- ja sitouttamisjärjestelmästä englantilaisen Raisio UK -alakonsernin johdolle ja keskeisille avainhenkilöille. Järjestelmän ansaintajakso on 1.1.2012 – 31.12.2014 ja sen perusteella maksetaan huhtikuun 2015 loppuun mennessä rahapalkkio, jonka määrä maksimissaan vastaa 400 000 Raisio Oyj:n vaihto-osakkeen arvoa. Palkkion määrä on sidottu Raision Brändit-segmentin liikelukokseen ja sen suorittamisen edellytyksenä on kunkin siihen nimetyn henkilön osalta se, että hän on Raisio-konsernin palveluksessa edelleen 28.2.2015.

Vuosien 2009-2012 yhtiökokousten päätöksen perusteella hallituksen jäsenille on maksettu heidän palkkiostaan noin 20 % luovuttamalla heille yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Vuosien 2009-2010 aikana osakkeita on luovutettu yhteensä 38 056 kappaletta, vuonna 2011 yhteensä 15 060 kappaletta ja vuonna 2012 yhteensä 13 696 kappaletta.

(Milj. euroa)	Kannustinjärjestelmä 2010	Kannustinjärjestelmä 2009	Kannustinjärjestelmä 2008
Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät:			
Myöntämispäivä	18.3.2010	7.1.2009	13.6.2008
Järjestelyn luonne	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa
Osakepalkkioita enintään, kpl	430 334	600 000	400 000
Henkilömäärä	61	55	15
Osakkeen kurssi myöntämishetkellä	2,74	1,52	1,71
Ansaintajakso päättyy	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008
Osakkeiden luovutus	Joulukuu 2012	Elokuu 2010	Elokuu 2009
Osakkeiden vapautuminen	1.1.2014	31.12.2011	1.9.2011
Oikeuden syntymisehdot	Liiketulos %, työssäoloehto	Roce, EBT ja margariini- teollisuuden kauppa, työssäoloehto	Liikevaihto ja EBT, työssäoloehto
Järjestelmän piirissä 31.12.2010			
Kappalemäärä	421 834	273 057	82 500
Henkilömäärä	59	42	5
Rauenneet:			
Ajankohta	Vuosi 2011		
Kappalemäärä	421 834		
Henkilömäärä	59		
Peruuntuneet :			
Ajankohta		Vuosi 2011	
Kappalemäärä		5 000	
Henkilömäärä		1	
Luovutus- ja palautusvelvollisuudesta vapautuneet:			
Ajankohta		Joulukuu 2011	Syyskuu 2011
Kappalemäärä		268 057	82 500
Henkilömäärä		41	5
Järjestelmän piirissä 31.12.2011			
Kappalemäärä	0	0	0
Henkilömäärä	0	0	0

(Milj. euroa)	2012	2011
Osakkeina ja käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia maksuja sisältyy työsuhde-etuuksista johtuviin kustannuksiin:		
Osakkeina suoritettut / suoritettavat	0,1	0,3
Rahana suoritettut / suoritettavat	0,9	1,3
	1,0	1,6
joista kirjattu jatkuvien toimintojen tulokseen	1,0	1,5
Rahana suoritettavien osakeperusteisten järjestelyjen velat	0,2	2,2

21. LASKENNALLISET VEROT

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2012 aikana:

(Milj. euroa)	1.1.2012	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	Ostetut/ myydyt tytäryhtiöt	31.12.2012
Laskennalliset verosaamiset:						
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,0	0,1				0,1
Käyttöomaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0			0,0	0,0
Varaukset	0,9	-0,5		0,0	0,3	0,7
Leasing-omaisuus	0,0	0,0				0,0
Vahvistetut verotukselliset tappiot	1,5	-1,5		0,0		0,0
Johdannaissopimukset	0,4		0,0			0,3
Eläkevelvoitteet	0,0	0,0				0,0
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	0,9	-0,3		0,0		0,6
Muut erät	0,2	0,4		0,0	0,1	0,6
Yhteensä	4,0	-1,9	0,0	0,0	0,3	2,4
Laskennalliset verovelat:						
Kertyneet poistoerot	1,3	0,2		0,0	0,9	2,4
Myytavissä olevat sijoitukset	0,4		0,0			0,4
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	0,0	0,0				0,0
Arvonlennukset konserniosakkeiden hankintamenoista	2,8	-2,8				0,0
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisessä	8,7	-0,7		0,2	0,0	8,2
Muut erät	3,1	-0,1		0,0	0,0	3,1
Yhteensä	16,4	-3,4	0,0	0,3	0,9	14,1

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2011 aikana:

(Milj. euroa)	1.1.2011	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	Ostetut/ myydyt tytäryhtiöt	31.12.2011
Laskennalliset verosaamiset:						
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0				0,0
Käyttöomaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0				0,0
Varaukset	1,0	-0,1		0,0		0,9
Leasing-omaisuus	0,0	0,0				0,0
Vahvistetut verotukselliset tappiot	0,2	1,3		0,0		1,5
Johdannaissopimukset	0,0		0,4			0,4
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	3,5	-2,7		0,0		0,9
Muut erät	0,4	-0,3		0,0	0,1	0,2
Yhteensä	5,3	-1,8	0,4	0,0	0,1	4,0
Laskennalliset verovelat:						
Kertyneet poistoerot	0,8	-0,2		0,0	0,7	1,3
Myytavissä olevat sijoitukset	0,5		-0,1			0,4
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	0,1	-0,1				0,0
Arvonlennukset konserniosakkeiden hankintamenoista	3,0	-0,2				2,8
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisessä	1,3	-0,4		0,0	7,8	8,7
Muut erät	1,9	-0,1		0,0	1,2	3,1
Yhteensä	7,6	-0,9	-0,1	0,0	9,6	16,4

Myöhemmin käytettäviä verotuksellisia tappioita vastaavaa laskennallista verosaamista on kirjattu sen verran kuin sitä todennäköisesti pystytään hyödyntämään tulevaisuudessa kertyvien voittojen perusteella. Konsernilla oli kertyneitä tappioita yhteensä 49,5 milj. euroa (31.12.2011 51,8 milj. euroa). Suurin osa tappioista vanhenee viittä vuotta pidemmän ajan kuluttua.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan, kun on olemassa laillisesti toimeenpantava oikeus kuitata ja milloin laskennalliset verot liittyvät samaan veronsaajaan. Konsernitaseessa netottamalla määritellyt summat:

(Milj. euroa)	2012	2011
Laskennalliset verosaamiset	2,4	4,0
Laskennalliset verovelat	14,1	16,4
Laskennallinen nettoverovelka	11,8	12,4

Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, sillä varat on sijoitettu kykeisiin maihin pysyvästi.

22. ELÄKEVELVOITTEET

Taseessa esitetyn velan muutokset:

(Milj. euroa)	2012	2011
Tilikauden alussa	0,2	0,2
Tilikauden lopussa	0,2	0,2

23. VARAUKSET

(Milj. euroa)	2012	2011
Varaukset 1.1.	1,4	2,8
Kurssierot	0,0	0,0
Hankitut yhtiöt	0,0	0,0
Varausten lisäykset	0,0	0,0
Käytetyt varaukset	-1,2	-1,5
Varaukset 31.12.	0,2	1,4
Pitkäaikaiset varaukset	0,2	0,5
Lyhytaikaiset varaukset	0,0	0,9
Yhteensä	0,2	1,4

24. RAHOITUSVELAT

(Milj. euroa)	2012	2011
Pitkäaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat:		
Pankkilainat	55,5	76,3
Rahoitusleasingvelat	0,0	0,0
Yhteensä	55,5	76,3
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä	55,5	76,3
Lyhytaikaiset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat:		
Liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä kirjattu kauppahintavelka	0,0	20,5
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat:		
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	22,3	16,5
Rahoitusleasingvelat	0,0	0,2
Muut korolliset velat	0,3	2,3
Yhteensä	22,6	19,0
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	22,6	39,5
Pitkäaikaiset rahoitusvelat (ml. kauppahinta- ja rahoitusleasingvelat) erääntyvät seuraavasti:		
Vuonna 2013	22,3	21,6
Vuonna 2014	20,8	20,5
Vuonna 2015	20,8	20,5
Vuonna 2016	13,9	13,7

Pankkilainoista noin yksi kolmasosa on euromääräistä ja kaksi kolmasosaa puntamääräistä velkaa. Muut rahoitusvelat ovat pääosin euromääräisiä. Pankkilainat ovat sekä vaihtuvakorkoisia että kiinteäkorkoisia. 1,1 miljoonan euron suuruisen pankkilainan korko on sidottu 3 kuukauden euribor-korkoon. 39,4 miljoonan punnan (48,3 miljoonan euron) suuruisen pankkilainan korko on sidottu libor-viitekorkoon. 28 miljoonan euron suuruisen pankkilainan korko on kiinteä.

Korollisten velkojen käyvät arvot esitetään liitetiedossa 28.

(Milj. euroa)	2012	2011
Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat:		
Rahoitusleasingvelat		
– vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	0,0	0,2
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,0	0,0
Bruttomääräinen kokonaissijoitus	0,0	0,2
Rahoitusleasingvelat		
– vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	0,0	0,2
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,0	0,0
Bruttomääräinen kokonaissijoitus	0,0	0,2
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	0,0	0,0
Rahoitusleasingvelkojen kokonaismäärä	0,0	0,2

25. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaisopimukset ovat suojaus- ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä korko- ja valuuttajohdannaisia.

26. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

(Milj. euroa)	2012	2011
Pitkäaikaiset		
Muut velat	0,1	0,1
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	54,3	52,4
Velat osakkuusyrityksille	0,1	0,1
Siirtovelat	21,0	19,9
Ennakkomaksut	6,7	8,5
Muut velat	10,5	8,6
Yhteensä	92,6	89,5

Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen ja rahoituserien sekä verojen jaksotuksia. Näistä merkittävimmät ovat palkkojen, palkkioiden ja henkilösivukulujen jaksotukset, joita vuonna 2012 oli 6,9 milj. euroa (vuonna 2011 8,4 milj. euroa).

27. RAHOITUSRISKIENHALLINTA

JOHDANTO

Rahoitusriskienhallinnan tavoitteena on suojata konsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta ja siten osaltaan turvata ja varmistaa konsernin tuloksen kertyminen. Rahoituksen hoito ja rahoitusriskienhallinta on keskitetty talousjohtajan alaisuudessa toimivalle rahoitusosastolle riittävän asiantuntemuksen sekä kattavan ja kustannustehokkaan toiminnan varmistamiseksi. Tulosityksiköt informoivat keskeisistä riskeistään rahoitusosastoa, joka kokoaa yhteen koko konsernin riskit ja raportoi riskipositiot talous- ja liiketoimintajohtolle kuukausittain ja neljännesvuosittain. Rahoitusosaston toimintaa riskienhallinnassa sääntelee hallituksen hyväksymä rahoitusriskienhallintapolitiikka. Kaikki merkittävät lainanotto päätökset tekee hallitus rahoitusosaston esityksestä.

ERI RAHOITUSRISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Luottoriskit

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa sopimusosaapuoli ei kykene täyttämään tai ei halua täyttää omaa velvoitettaan. Raisio altistuu vastapuoliriskille rahoitusosaston sijoittaessa varoja rahoitusmarkkinoille sekä operoidessa johdannaisinstrumenteilla. Rahoitusosasto vastaa tekemiinsä sijoituksiin, lainasaamisiin ja johdannaisopimuksiin liittyvästä vastapuoliriskistä. Tämän riskin hallinnassa käytetyistä keinoista keskeisimmät ovat huolellinen, hyvän luottokelpoisuuden omaavien vastapuolien valinta, vastapuolikohtaiset limiitit sekä hajauttaminen.

Sijoitustoiminta

Rahoitusvarojen sijoittamista on säännelty politiikassa tehtävän sijoituksen määrän, maturiteetin ja vastapuolten osalta.

Maturiteetiltaan lyhyt- ja pitkäaikaisten suorien korkosijoitusten lisäksi varoja voidaan sijoittaa korkorahastoihin, vaihtoehtoisten sijoitusten rahastoihin sekä osakkeisiin ja osake-rahastoihin. Talousjohtajalla on oikeus politiikassa asetetuin perustein päättää konsernin sijoitusten vastapuoliksi hyväksyttävistä tahoista. Vastapuolina voivat lähtökohtaisesti olla Euroopan rahaliiton jäsenvaltiot, suuret suomalaiset kunnat ja niiden yhteenliittymät, Suomessa yrityspankkitoimintaa harjoittavat rahalaitokset sekä Euroopan rahaliiton jäsenvaltiossa rekisteröidyt yritykset, joilla on hyvä luottoluokitus. Tilipäätöshetkellä konsernin rahoitusvaroista 55,1 milj. euroa (vertailuvuonna 121,1 milj. euroa) oli sijoitettu suomalaisiin yrityksiin ja sijoitustodistuksiin.

Myynnin luottoriski

Tulosityksiköt tekevät konsernin antamien ohjeiden puitteissa itsenäisesti vastapuoliriskiin liittyviä päätöksiä, kuten päättävät asiakkaaksi hyväksymisen kriteereistä, sovellettavista myyntiehtoista ja vaadittavista vakuuksista, samoin kuin ne vastaavat myyntisaamisten luottoriskistä. Myyntisaamisia voidaan turvata myös luottovakuutuksilla.

Likviditeettiriskit

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että konsernin rahoitusvarat ja lisärahoitusmahdollisuudet eivät kattaisi liiketoiminnan tulevia tarpeita. Poliittikan mukaisesti rahoitusosasto pyrkii ylläpitämään hyvän maksuvalmiuden kaikissa olosuhteissa ja tasolla, jolla turvataan johdon strateginen toimintavapaus. Konsernin likvidit varat muodostuvat sijoitetuista rahoitusvaroista ja rahoittajien kanssa sovituista, nostamattomista luotoista ja tililimiiteistä. Vaihtoehtoisten sijoitusten rahastoihin tai osake-rahastoihin tehtyjä sijoituksia ei lueta likvideihin rahoitusvaroihin. Maksuvalmiusreserviin kuuluu mm. sovittu 90 miljoonan euron suuruinen yritystodistusohjelma. Varainhankinnan riskiä hajautetaan hankkimalla rahoitusta eri lähteistä.

Markkinariskit

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten vaikutusta konsernin nettorahoituskuluihin ja -tuottoihin sekä eri korkosijoitusten ja korkojohdannaisien markkina-arvoihin seuraavan 12 kuukauden aikana. Korkoriskiä hallitaan ohjaamalla luottosalkun ja korkosijoitusten rakennetta ja duraatiota politiikan sallimissa rajoissa tavoitteena mahdollisimman alhaiset rahoituskulut ja korkeat rahoitustuotot. Korkoprofilin muokkauksessa välineinä voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia sekä korkotermiineitä ja -optioita. Konsernin vuonna 2011 nostaman 45 miljoonan punnan suuruisen pankkilainan aiheuttamalta korkoriskiltä suojautumiseen solmittiin lainaehtoja vastaava, puntamääräinen koronvaihtosopimus, johon sovelletaan suojauslaskentaa. Samana vuonna nostetun 35 miljoonan euron suuruisen pankkilainan korko muutettiin vuoden 2012 aikana kiinteäksi. Konsernin korkoriskiä seurataan laskemalla markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutus korollisten sijoitusten ja velkojen korkotuottoihin ja -kuluihin seuraavien 12 kuukauden aikana. Kannettavan korkoriskin enimmäismäärä on säännelty rahoitusriskienhallintapolitiikassa.

(Milj. euroa)		
Korkorisiki	31.12.2012	31.12.2011
Markkinakorkojen 1 % -yksikön nousun vaikutus:		
Korkotuottoihin	1,0	1,6
Korkokuluihin	-0,7	-0,8
Markkina-arvojen muutos	0,7	1,2
Nettovaikutus korkotuottoihin ja -kuluihin	1,1	2,0

Raision korkoaseman herkkyyks koronmuutoksille saadaan laskemalla paljonko koko korkokäyrän yhtä suuri, yhden prosenttiyksikön suuruinen muutos muuttaa nettokorkokuluja ja -tuottoja. Tarkastelussa huomioidaan Raision korolliset sijoitukset sekä velat. Korkosijoitusten pääpaino on tilikautena ollut juoksuajaltaan lyhytaikaisissa sijoituksissa. Rahoitusvelkojen korot on sidottu 3-6 kuukauden vaihtuvaan euribor-viitekorkoon tai 6 kuukauden vaihtuvaan Englannin punnan libor-korkoon. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2012 Raision korkoherkkyys 1 prosenttiyksikön suuruiselle koronnousulle oli noin 1,2 miljoonaa euroa (2,0 milj. euroa) ja koronlaskulle noin 0,4 miljoonaa euroa (0,4 milj. euroa). Jos korkotaso tilinpäätöshetkellä 31.12.2012 olisi ollut 1 prosenttiyksikköä korkeampi, vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 0,9 miljoonaa euroa (1,5 milj. euroa). Jos taas korkotaso tilinpäätöshetkellä 31.12.2012 olisi ollut 1 prosenttiyksikköä matalampi, vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 0,3 miljoonaa euroa (0,3 milj. euroa).

Valuuttariski

Raisio suojautuu valuuttamääräisten saamisten ja velkojen, taseen ulkopuolisten osto- ja myyntisopimusten sekä osittain myös budjetoitujen kassavirtojen aiheuttamaa kurssiriskiä vastaan. Valuuttariskin hallintaan käytetään valuuttatermiinejä, jotka ovat harvoin yhtäjaksoisesti avoinna yli 12 kuukautta.

Konsernin valuuttariskipolitiikassa on määritelty enimmäismäärä kannettavalle, avoimelle nettopositiolle, joka koostuu konserniyhtiöiden valuuttariskiä synnyttävistä kauppallisista ja rahoituksellisista eristä sekä niitä suojaavista johdannaisista. Valuuttariskiä syntyy Englannin punta-, Venäjän rupla-, Ruotsin kruunu-, Puolan zloty- ja Yhdysvaltain dollari-määräisistä eristä.

Konsernin valuuttariski 31.12.2012 oli 0,1 miljoonaa euroa (0,0 milj. euroa), jos muut valuutat heikkenivät 5 prosenttia euroon verrattuna ja sen vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 0,1 miljoonaa euroa (0,0 milj. euroa). Tilinpäätöshetkellä oli avoimena nimellisarvoltaan 65,1 milj. euroa 1–12 kuukauden GBP-, RUB-, SEK- ja USD-valuuttatermiinejä.

(Milj. euroa)		
Valuuttariskit	31.12.2012	31.12.2011
Valuuttariski, nettoasema		
GBP RUB SEK USD PLN	GBP RUB SEK USD	
-0,1 0,6 -0,4 -0,6 -3,1	0,0 -0,4 0,1 -0,5	
5 %:n heikentyminen valuutassa euroa vastaan:		
GBP RUB SEK USD PLN	GBP RUB SEK USD	
0,0 0,0 0,0 0,0 0,1	0,0 0,0 0,0 0,0	

JOHDANNAISET

(Milj. euroa)		
Johdannaisten nimellisarvot	31.12.2012	31.12.2011
Korkojohdannaiset, ei suojauslaskentaa	28,0	3,3
Korkojohdannaiset, rahavirran suojaus	48,2	52,8
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskentaa	65,1	65,8

Rahavirran suojaukseen käytetty korkojohdannainen eräännytyy tasaerin neljän vuoden kuluessa. Muut korko- ja valuuttajohdannaiset eräännyvät alle vuoden kuluessa.

PÄÄOMAN HALLINTA

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on vahvan pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Pääomarakenteen kehitystä seurataan omavaraisuusasteella. Konsernin oma pääoma oli vuoden 2012 lopussa 327,3 milj. euroa (332,9 milj. euroa) ja omavaraisuusaste oli 64,1 % (60,2 %). Omavaraisuusastetta laskettaessa oma pääoma jaetaan taseen loppusummalla, josta on vähennetty saadut ennakot.

	31.12.2012	31.12.2011
Oma pääoma, milj. euroa	327,3	332,9
Taseen loppusumma, milj. euroa	517,6	561,8
Omavaraisuusaste	64,1 %	60,2 %

28. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

Taulukossa esitetään kunkin erän kirjanpitoarvot ja käyvät arvot. Kirjanpitoarvot vastaavat konsernitaseen arvoja. Alla on esitetty konsernin käyttämät käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista.

(Milj. euroa)	Liitetieto	Kirjanpitoarvo 2012	Käypä arvo 2012	Kirjanpitoarvo 2011	Käypä arvo 2011
Rahoitusvarat					
Myytävikissä olevat rahoitusvarat *)	13	2,3	2,3	2,4	2,4
Lainasaamiset	14	0,2	0,2	3,0	3,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	16	74,0	74,0	61,4	61,4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset *)	17	55,1	55,1	121,1	121,1
Rahavarat	18	6,8	6,8	19,4	19,4
Johdannaiset *)	17	1,2	1,2	0,4	0,4
Rahoitusvelat					
Kauppahintavelka*)	24	0,0	0,0	20,5	20,5
Pankkilainat	24	77,7	78,9	92,7	93,0
Muut lainat	24	0,3	0,3	2,3	2,3
Rahoitusleasingvelat	24	0,0	0,0	0,2	0,2
Ostovelat ja muut velat	26	76,0	76,0	74,2	74,2
Johdannaiset *)	25	2,0	2,0	4,5	4,5

Taulukossa esitettyjen rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja määritettäessä on käytetty seuraavia hintanoteerauksia, oletuksia ja arvostusmalleja:

Osake- ja rahoitusarvopaperisijoitukset

Myytävikissä olevat julkisesti noteerattavat osakkeet arvostetaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n noteeraamin tilinpäätöspäivän ostokursseihin. Osa noteeraamattomista osakesijoituksista on kirjattu käypään arvoon soveltamalla esimerkiksi viimeaikaisia riippumattomien tahojen välisiä kauppia. Mikäli arvostaminen käypään arvoon arvostusmenetelmiä käyttäen ei ole ollut mahdollista, eikä käypä arvo ole ollut luotettavasti saatavilla, myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu hankintamenoonsa. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut rahoitusvarat ovat jälkimarkkinakelpoisia ja niiden arvostuksessa on käytetty tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai sopimuksen pituutta vastaavia markkinakorkoja.

Johdannaiset

Korko- ja valuuttajohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä tilinpäätöspäivän julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

Lainasaamiset, lainat ja rahoitusleasingvelat

Lainasaamisten ja rahoituslainojen käyvät arvot pohjautuvat

diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, joka vastaa kyseisissä sopimuksissa määritettyjä korkoja vastaavia markkinakorkoja. Rahoitusleasingvelkojen käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla tulevat rahavirrat korolla, joka vastaa samanlaisten leasingsoimusten korkoa.

Ostovelat ja muut velat tai myyntisaamiset ja muut saamiset

Ostovelkojen ja muiden velkojen tai myyntisaamisten ja muiden saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen tai saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon

arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista

Käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista *) kaikki muut kuuluvat tasolle 1, koska ne perustuvat samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla paitsi myytävissä olevat rahoitusvarat ja kauppahintavelka, jotka kuuluvat tasolle 3, koska niiden käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon.

TÄSMÄYTYSLASKELMA TASON 3 MUKAAN KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUISTA RAHOITUSVAROISTA JA RAHOITUSVELOISTA

(Milj. euroa)	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011
	Muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat Myytävikissä olevat rahoitusvarat		Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat Kauppahintavelka	
Tilikauden alussa	2,4	2,5	20,5	17,5
Voitot ja tappiot				
Tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja kuluissa			12,6	2,7
Muun laajan tuloksen erissä	0,0	-0,2	0,5	0,3
Maksut			-33,5	
Ostot	0,1	0,0		
Myynnit ja muut luovutukset	-0,2	0,0		
Tilikauden lopussa	2,3	2,4	0,0	20,5

29. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

(Milj. euroa)	2012	2011
Konserni vuokralle ottajana: Ei-purettavissa olevien muiden vuokra- sopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:		
Yhden vuoden kuluessa	0,6	0,5
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	1,7	1,6
Viittä vuotta pidemmän ajan kuluttua	5,1	7,2
Yhteensä	7,3	9,3

Konserni on vuokrannut autoja, tuotantotiloja ja maa-alueita.

Vuoden 2012 tuloslaskelmaan sisältyy muiden vuokra-
sopimusten perusteella suoritettuja vuokramenoja 4,5 milj.
euroa (vuonna 2011 4,8 milj. euroa)

31. LÄHIPIIRITIEDOT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat osakkuus- ja yhteisyritykset. Tämän lisäksi lähipiiriin luetaan hallintoneuvosto, hallitus, toimitus-
johtaja ja muut konsernin johtoryhmän jäsenet.

	Konsernin omistus- osuus, %	Emoyhtiön omistus- osuus, %
TYTÄRYRITYKSET		
Brändit		
Anytime Food and Drink Limited, Englanti	100,00	
Big Bear Confectionery Limited, Englanti	100,00	
Big Bear Group Limited, Englanti	100,00	
Bright Foods Limited, Englanti	100,00	
Cabin Confectionery Limited, Englanti	100,00	
Candy Plus, a.s., Tšekki	100,00	
Candy Plus Magyarországi Kft, Unkari	100,00	
Candy Plus Polska Sp. z o.o., Puola	100,00	
The Candy Plus Sweet Factory, s.r.o., Tšekki	100,00	
S.C. Candy Plus S.R.L., Romania	100,00	
Carlshamn Mejeri Produktion AB, Ruotsi	100,00	
Chartnatural Limited, Englanti	100,00	
Dormen Foods Limited, Englanti	100,00	
OOO Ecomilk, Venäjä	100,00	
FDS Informal Foods Limited t/a Snacks Unlimited, Englanti	100,00	
F. Fravigar Limited, Englanti	100,00	
Food and Drink Solutions Limited, Englanti	100,00	
Fox's Confectionery Limited, Englanti	100,00	
Glisten Limited, Englanti	100,00	
The Glisten Confectionery Company Limited, Englanti	100,00	
Glisten Finance Limited, Englanti	100,00	
Glisten Snacks Limited, Englanti	100,00	
Halo Foods Limited, Englanti	100,00	
Health Bars Limited, Englanti	100,00	
Holgate's Nutritional Foods Limited, Englanti	100,00	
Honey Monster Foods Limited, Englanti	100,00	
Jester Food Products Limited, Englanti	100,00	
The Lindum Snack Company Limited, Englanti	100,00	

30. VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT

(Milj. euroa)	2012	2011
Vakuudeksi annettu omaisuus: Omasta puolesta annetut vakuudet Vastuusitoumukset osakkuusyritysten puolesta Takaukset	0,0	0,0
Muut vastuut Muut taloudelliset vastuut	2,5	13,8
Sitoutuminen investointimaksuihin Tilinpäätöshetkellä voimassa olleet sitoumukset investointimaksuihin	0,5	0,4

	Konsernin omistus- osuus, %	Emoyhtiön omistus- osuus, %
Lyme Regis Fine Foods Limited, Englanti	100,00	
Nimbus Foods Limited, Englanti	100,00	
The Original Welsh Pantry Company Limited, Englanti	100,00	
Raisio Eesti AS, Viro	100,00	
SIA Raisio Latvija, Latvia	100,00	
UAB Raisio Lietuva, Liettua	100,00	
OOO Raisio Nutrition, Venäjä	100,00	
Raisio Sp. z o.o., Puola	100,00	
Raisio Staest US Inc., Yhdysvallat	100,00	
Raisio Sverige AB, Ruotsi	100,00	
Raisio UK Limited, Englanti	100,00	100,00
TOV Raisio Ukraina, Ukraina	100,00	
Ravintoraisio Oy, Raisio	100,00	100,00
Shepherd Boy Limited, Englanti	100,00	
Skinny Candy Limited, Englanti	50,00	
Raisioagro		
Proteinol Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisioagro Oy, Raisio	100,00	100,00
Muu toiminta		
Raisio Finance NV, Belgia	100,00	99,99
Raision Konsernipalvelut Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy, Raisio	100,00	50,00
Reso Management Oy, Raisio	22,22	22,22
YHTEISYRITYKSET		
Brändit		
Ateriamestarit Oy, Turku	50,00	
OSAKKUUSYRITYKSET		
Raisioagro		
Vihervakka Oy, Pöytyä	38,50	38,50

(Milj. euroa)	2012	2011
Liiketoimet lähipiirin kanssa:		
Myynti osakkuus- ja yhteisyrityksille	9,5	10,7
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,1	0,1
Myynti johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,2	0,2
Ostot johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,9	0,8
Pitkäaikaiset saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,4	1,0
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	0,1	0,1
Myyntit osakkuus- ja yhteisyrityksille tapahtuvat käypään markkinahintaan.		
Johdon työsuhte-etuudet:		
Palkat ja palkkiot	2,4	2,8
Irtisanomisen yhteydessä suoritettut korvaukset	0,4	0,0
Osakeperusteiset etuudet	0,5	0,5
Yhteensä	3,3	3,2
Hallintoneuvoston jäsenet:	0,0	0,0
Hallituksen jäsenet:	0,2	0,2
Toimitusjohtaja sekä konsernin johtoryhmä:		
Matti Rihko	0,7	0,9
Muu johtoryhmä	2,4	2,1
Yhteensä	3,0	3,0

Eläke- ja muut etuudet:

Konsernin johtoon kuuluvilla henkilöillä on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.

Toimitusjohtajan johtajasopimuksen irtisanomisaika on 6 kuukautta molemmin puolin. Mikäli yhtiö irtisanoo toimitusjohtajan, toimitusjohtajalla on oikeus irtisanomisajan palkan lisäksi korvaukseen, mikä määrältään vastaa hänen 12 kuukauden palkkaansa.

Toimitusjohtaja ja muut johtoryhmän jäsenet kuuluvat Raisio-konsernin johdon ryhmäeläkevakuutuksen piiriin. Ryhmäeläkevakuutuksen kulut vuonna 2012 ovat toimitusjohtajan osalta olleet 0,1 miljoonaa euroa ja muun johtoryhmän osalta yhteensä 0,3 miljoonaa euroa, yhteensä kaikki 0,3 miljoonaa euroa.

(Milj. euroa)	2012	2011
Lainat lähipiirille:		
Johtoon kuuluville avainhenkilöille annetut lainat:		
Tilikauden alussa	0,9	0,9
Lainojen takaisinmaksut	-0,9	0,0
Kertyneet korot	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	0,0	0,9
Laina oli annettu konsernin johtoryhmän jäsenelle Paul Simmondsille. Laina on kokonaan maksettu takaisin.		
Reso Management Oy:lle myönnettyt lainat:		
Tilikauden alussa	10,6	10,6
Tilikauden aikana myönnetty laina	0,0	0,0
Saadut korot	0,3	-0,3
Kertyneet korot	-0,3	0,3
Tilikauden lopussa	10,6	10,6
Lainan korko on 3,25 %.Laina maksetaan takaisin viimeistään 31.3.2014. Raisio Oyj:llä on oikeus vaatia ja saada pantiksi lainalla hankitut Raisio Oyj:n osakkeet.		
Osakkuusyhtiöille myönnettyt lainat		
Tilikauden alussa	0,1	0,1
Lainojen takaisinmaksut	-0,1	0,0
Kertyneet korot	0,0	0,0
Saadut korot	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	0,0	0,1
Laina on kokonaan maksettu takaisin.		
Lähipiirille myönnettyt lainat yhteensä	10,6	11,6

Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

(Milj. euroa)	2012	2011	2010
Tulos ja kannattavuus			
Liikevaihto, milj. euroa ¹⁾	584,1	552,6	423,6
muutos, %	5,7	30,5	21,0
Kansainvälinen liikevaihto, milj.euroa ¹⁾	288,0	239,0	175,3
% liikevaihdosta	49,3	43,3	41,4
Käyttökate, milj. euroa ¹⁾	48,3	47,7	34,3
% liikevaihdosta	8,3	8,6	8,1
Poistot ja arvonalennukset, milj. euroa ¹⁾	16,6	17,0	15,1
Liiketulos, milj. euroa ¹⁾	31,7	30,7	19,2
% liikevaihdosta	5,4	5,6	4,5
Tulos ennen veroja ¹⁾	15,6	27,0	17,4
% liikevaihdosta	2,7	4,9	4,1
Oman pääoman tuotto, % ¹⁾	3,5	6,5	3,8
Sijoitetun pääoman tuotto, % ¹⁾	4,5	7,3	5,0
Rahoitus ja taloudellinen asema			
Oma pääoma, milj. euroa	327,3	332,9	324,0
Korollinen rahoitusvelka, milj. euroa	78,0	115,7	67,2
Korollinen nettorahoitusvelka, milj. euroa	16,2	-24,8	-72,9
Taseen loppusumma, milj. euroa	517,6	561,8	487,2
Omavaraisuusaste, %	64,1	60,2	67,6
Nettovelkaantumisaste, %	4,9	-7,5	-22,5
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	20,9	50,0	23,0
Muut tunnusluvut			
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa ¹⁾	24,6	71,2	48,5
% liikevaihdosta	4,2	12,9	11,4
Tutkimus- ja kehitysmenot, milj. euroa ¹⁾	6,9	6,8	5,9
% liikevaihdosta	1,2	1,2	1,4
Henkilökunnan määrä, keskimäärin ¹⁾	1 587	1 454	1 086

¹⁾ Tunnusluvut esitetty jatkuvien toimintojen osalta

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2012	2011	2010
Tulos per osake, jatkuvat toiminnot, euroa ¹⁾	0,08	0,14	0,08
Liiketoiminnan rahavirta/osake, euroa ¹⁾	0,13	0,32	0,15
Oma pääoma per osake, euroa ¹⁾	2,10	2,13	2,06
Osinko per osake, euroa	0,12 ²⁾	0,11	0,10
Osinko per tulos, %	155,4	79,3	125,8
Efektiivinen osinkotuotto, %			
Vaihto-osakkeet	3,9	4,6	3,6
Kantaosakkeet	3,9	4,6	3,6
P/E-luku			
Vaihto-osakkeet	39,9	17,2	35,3
Kantaosakkeet	40,2	17,2	35,1
Oikaistu keskimurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	2,65	2,45	2,75
Kantaosakkeet	2,69	2,49	2,76
Oikaistu alin kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	2,12	1,52	2,38
Kantaosakkeet	2,08	1,60	2,35
Oikaistu ylin kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	3,10	2,84	3,00
Kantaosakkeet	3,10	2,91	3,00
Oikaistu kurssi 31.12., euroa			
Vaihto-osakkeet	3,08	2,39	2,81
Kantaosakkeet	3,10	2,39	2,79
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. euroa ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	374,4	291,0	344,1
Kantaosakkeet	104,9	81,4	95,0
Yhteensä	479,3	372,3	439,1
Osakkeiden vaihto, milj. euroa			
Vaihto-osakkeet	78,8	73,7	109,1
Kantaosakkeet	2,9	2,1	3,1
Yhteensä	81,6	75,8	112,2
Vaihdettu määrä			
Vaihto-osakkeet, 1 000 kpl	29 758	30 050	39 674
% kokonaismäärästä	22,7	23,0	30,3
Kantaosakkeet, 1 000 kpl	1 069	831	1 106
% kokonaismäärästä	3,1	2,4	3,2
Osakkeiden keskimääräinen oikaistu lukumäärä, 1 000 kpl ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	121 568	122 283	122 226
Kantaosakkeet	33 967	34 052	34 217
Yhteensä	155 535	156 334	156 443
Osakkeiden oikaistu lukumäärä 31.12., 1 000 kpl ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	121 560	121 746	122 461
Kantaosakkeet	33 834	34 047	34 054
Yhteensä	155 394	155 793	156 515

¹⁾ Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia omia osakkeita eikä Reso Management Oy:n hallussa olevia Raisio Oyj:n osakkeita.

²⁾ Hallituksen ehdotuksen mukaisesti 0,12 euroa osakkeelta

Taloudellisen kehityksen tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto % (ROE)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}^*}{\text{Oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto %, (ROI)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{rahoituskulut}^*}{\text{Oma pääoma} + \text{korolliset rahoitusvelat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste %	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Korolliset nettorahoitusvelat	Korolliset rahoitusvelat - rahavarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat likvidit rahoitusvarat
Nettovelkaantumisaste %	$\frac{\text{Korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentakaavat

Tulos per osake*	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}^{**}}$
Liiketoiminnan rahavirta per osake	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääoma per osake	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.}^{***}}$
Osinko per osake	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa}}$
Osinko per tulos %*	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efekttiivinen osinkotuotto %	$\frac{\text{Osakeantioikaistu osinko osaketta kohti}}{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku) *	$\frac{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakekannan markkina-arvo	Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi x osakkeiden lukumäärä 31.12. ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita***

* Tunnuslukujen laskennassa on käytetty jatkuvien toimintojen tulosta

** Ei sisällä osakkeita, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus eikä Reso Management Oy:n hallussa olevia omia osakkeita

*** Ei sisällä Reso Management Oy:n hallussa olevia osakkeita

Osakkeet ja omistajat

Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Raision markkina-arvo vuoden 2012 lopussa oli 509,3 miljoonaa euroa. Osakkeiden kokonaisvaihto ylsi lähes 81,7 miljoonaan euroon. Vaihto-osakkeen päätöskurssi 31.12.2012 oli 3,08 euroa ja kantaosakkeen 3,10 euroa. Hallitus esittää 0,12 euron osingon maksamista kevään 2013 yhtiökokoukselle.

Osakepääoma ja osakelajit

Raisio Oyj:n täysin maksettu osakepääoma on 27 776 072,91 euroa, joka 31.12.2012 jakaantui 34 047 166 kantaosakkeeseen (sarja K) ja 131 101 864 vaihto-osakkeeseen (sarja V). Osakkeella ei ole nimellisarvoa. Kantaosakkeiden osuus osakekannasta oli 20,6 % ja äänimäärästä 83,9 % ja vaihto-osakkeiden vastaavasti 79,4 % ja 16,1 % (31.12.2012). Yhtiön vähimmäispääoma on 25 000 000 euroa ja enimmäispääoma 100 000 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Osakepääoma ei ole muuttunut vuoden 2012 aikana. Yhtiön liikkeeseen laskemia osakkeeseen oikeuttavia arvopapereita ei ole.

Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä (jäljempänä: Pörssi) toimialaluokassa kulutustavarat ja alatoimialaluokassa elintarvikkeet. Vaihto-osakkeet noteerataan keskusurten yhtiöiden ryhmässä ja kantaosakkeet Pre-listalla. Vaihto-osakkeen pörssitunnus on RAIIVV ja ISIN-koodi FI 0009002943 sekä kantaosakkeen vastaavasti RAIKV ja FI 0009800395. Yhtiön osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään.

Vaihto-osakkeilla ja kantaosakkeilla on samat oikeudet yhtiön pääomaan ja voitonjakoon. Kantaosake tuottaa yhtiökokouksessa 20 ääntä ja vaihto-osake yhden äänen. Yhtiökokouksessa kenenkään osakkeenomistajan osakkeilla ei saa äänestää suuremmalla kuin kymmenesosalla siellä edustettujen osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä.

Kantaosakkeen hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan hallituksen suostumus. Suostumus tarvitaan siinäkin tapauksessa, että luovutuksensaajalla jo on hänelle rekisteröityjä kantaosakkeita. Suostumus on annettava, jos osakkeen saaja on maanviljelystä päätoimisesti harjoittava luonnollinen henkilö. Mikäli suostumusta ei anneta, hallituksen on muunnettava luovutettu kantaosake vaihto-osakkeeksi.

Hallitus voi myös pyynnöstä muuntaa kantaosakkeita vaihto-osakkeiksi sekä pyynnöstä antaa ennakkotiedon siitä, tullaanko hakijalle antamaan suostumus kantaosakkeiden hankintaan vai ei. Vuoden 2012 aikana yhteensä 207 891 kantaosaketta muunnettiin vaihto-osakkeiksi.

Arvo-osuusjärjestelmässä kantaosakkeet, joiden osalta suostumuskäsittely on kesken tai joille ei ole haettu

suostumusta, ovat ns. odotusluettelossa kunnes ne joko myönnetyn suostumuksen perusteella kirjataan osakaslueteloon kantaosakkeina tai luovutetaan edelleen tai on muunnettu vaihto-osakkeiksi. Odotusluettelossa oli 6,4 miljoonaa kantaosaketta 31.12.2012.

Omistusrakenne

Raisio Oyj:llä oli vuoden 2012 lopussa 35 414 rekisteröityä osakkeenomistajaa (36 366).

Ulkomaalaisten omistus yhtiön osakekannasta oli vuonna 2012 ylimmillään 9,4 prosenttia, alimmillaan 7,7 prosenttia ja sen lopussa 9,2 prosenttia (31.12.2011: 9,8 %).

Arvo-osuusjärjestelmään on siirtämättä 0,3 prosenttia vaihto-osakkeista ja 1,8 prosenttia kantaosakkeista.

Omat osakkeet

Raisio Oyj:n hallussa oli tilikauden 2012 päättyessä 5 059 233 vaihto-osaketta ja 212 696 kantaosaketta, jotka on hankittu vuosina 2005 - 2009 sekä 2011 ja 2012 yhtiökokouksilta saatujen hankkimisvaltuuksien nojalla. Johdon omistusyhtiö Reso Management Oy, jossa Raisio Oyj:llä sopimusten perusteella katsotaan olevan määräysvalta ja joka siten on arvioitu tytäryhteisöksi, omistaa 4 482 740 vaihto-osaketta. Raisio Oyj:n ja Reso Management Oy:n hallussa olevien vaihto-osakkeiden määrä on 7,3 prosenttia vaihto-osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä ja kantaosakkeiden vastaavasti 0,6 prosenttia; yhteensä näiden omistus vastaa 5,9 prosenttia koko osakekannasta ja 1,7 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Muilla konserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole Raisio Oyj:n osakkeita. Yhtiölle tai sen tytäryhteisölle kuuluvalla osakkeella ei voi osallistua yhtiökokoukseen.

Raisio Oyj:llä ja sen tytäryhteisöillä ei ole eikä tilikauden aikana ole ollut pantiksi otettuja omia osakkeita.

Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö s.r. omistaa 150 510 kappaletta kantaosakkeita, mikä on 0,44 prosenttia kantaosakkeista ja niiden tuottamista äänistä ja vastaavasti 0,09 prosenttia koko osakekannasta ja 0,37 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä. Säätiöllä ei ole eikä ole ollut Raisio Oyj:n osakkeita panttina.

Osakepääoman rakenne 31.12.2012

	Osakkeiden lukumäärä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osuus äänistä, %
Vaihto-osakkeet	131 101 864	79,4	16,1
Kantaosakkeet	34 047 166	20,6	83,9
Yhteensä	165 149 030	100,0	100,0

Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, hallintoneuvoston jäsenet ja toimitusjohtaja sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt ja säätiöt omistivat 31.12.2012 kantaosakkeita 1 350 830 kappaletta ja vaihto-osakkeita 4 887 154 kappaletta. Tämä on yhteensä 3,8 prosenttia kaikista osakkeista ja 3,9 prosenttia kokonaismäärästä.

Osakassopimukset

Yhtiön hallituksen tiedossa ei ole yhtiön osakkeiden omistukseen ja äänivallan käyttöön liittyviä sopimuksia.

Liputusilmoitukset

Vuoden 2012 aikana yhtiölle ei tehty arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:ssä tarkoitettuja ilmoituksia omistumuutoksista.

Kaupankäynti Pörssissä Raision osakkeilla 2012

V-osakkeen ylin hinta oli 3,10 euroa, alin 2,12 euroa ja keski-kurssi 2,65 euroa. Vuoden lopussa V-osakkeen hinta oli 3,08 euroa. V-osakkeita vaihdettiin yhteensä 29,8 miljoonaa kappaletta (30,0 milj. kpl vuonna 2011) eli noin 23 prosenttia V-osakkeiden kokonaismäärästä. Vaihdon arvo oli 78,8 miljoonaa euroa (73,7 milj. euroa).

K-osakkeen ylin hinta oli 3,10 euroa, alin 2,08 euroa ja keski-kurssi 2,69 euroa. Vuoden lopussa K-osakkeen hinta oli 3,10 euroa. K-osakkeen vaihto oli 1,1 miljoonaa osaketta (0,8 milj. kpl) ja vaihdon arvo oli 2,9 miljoonaa euroa (2,1 milj. euroa).

Osakekannan markkina-arvo oli vuoden 2012 lopussa 509,3 miljoonaa euroa (394,7 milj. euroa) ja ilman yhtiön hallussa olevia osakkeita 493,1 miljoonaa euroa (383,1 milj. euroa).

Osinkopolitiikka ja osinko

Raision tavoitteena on tuottaa lisäarvoa kaikille osakkeenomistajilleen kehittämällä liiketoimintaansa ja parantamalla sen kannattavuutta sekä noudattamalla pitkäjänteistä osinkopolitiikkaa. Tavoitteena on jakaa vuosittain osinkona puolet jatkuvasta liiketoiminnasta syntyvästä osakekohtaisesta tuloksesta edellyttäen, ettei osingonmaksu vaaranna yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Kevään 2012 varsinainen yhtiökokous päätti 0,11 euron määräisen osingon maksamisesta osakkeelta ja tämä osinko maksettiin 12.4.2012; ei kuitenkaan yhtiön hallussa olleille osakkeille. Hallitus esittää kevään 2013 varsinaiselle yhtiökokoukselle 0,12 euron suuruisen osingon maksamista kultakin osakkeelta. Osingonjaon täsmäytyspäivä on 3.4.2013 ja osingon maksupäivä 10.4.2013.

Omien osakkeiden hankinnat ja luovutukset

Hallituksella on vuoden 2012 yhtiökokouksen myöntämä valtuus hankkia ja/tai ottaa pantiksi enintään 5 000 000 vaihto-osaketta ja 1 250 000 kantaosaketta. Valtuutus on voimassa 29.9.2013 asti ja sen nojalla hankittavissa ja/tai pantiksi otettavissa olevien omien osakkeiden määrä on 3,8 prosenttia osakekannasta ja 3,7 prosenttia osakekannan tuottamasta äänimäärästä.

Osakkeiden hankinta toteutetaan Pörssin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä.

Osakkeet voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, käytettäväksi yrityskauppojen tai muiden järjestyjen rahoittamisessa tai toteuttamisessa sekä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseksi tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi.

Hallitus on oikeutettu hankkimaan omia osakkeita muussa kuin osakelajien mukaisessa suhteessa ja päättämään osakkeiden hankkimisjärjestyksestä. Koska hankinta toteutetaan ostamalla osakkeita julkisessa kaupankäynnissä, osakkeet hankitaan muutoin kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa.

Hallitus päätti 31.5.2012 sillä olevan valtuuden nojalla hankkia enintään 5 000 000 vaihto-osaketta ja enintään 1 250 000 kantaosaketta. Osakkeiden hankinta aloitettiin 11.6.2012 ja se toteutetaan Pörssin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä ja se jatkuu kunnes em. määrät on hankittu tai toisin ilmoitetaan.

Tilikauden aikana on hankittu 407 900 vaihto-osaketta ja 4 185 kantaosaketta, mikä vastaa 0,31 % kaikista vaihto-osakkeista ja niiden tuottamista äänistä ja 0,01 % kaikista kantaosakkeista ja niiden tuottamista äänistä. Koko osakekannasta näin hankitut osakkeet ovat 0,25 % ja ne vastaavat 0,06 % osakekannan tuottamasta äänimäärästä. Kauden aikana hankituista vaihto-osakkeista on maksettu 1 007 533 euron ja kantaosakkeista 10 328 euron rahavastike.

Koska kaikki omat osakkeet on hankittu julkisessa kaupankäynnissä, yhtiön tiedossa ei ole paljonko niistä mahdollisesti on hankittu yhtiön lähipiiriin kuuluvilta.

Kertomusvuonna on luovutettu 13 696 kappaletta vaihto-osakkeita hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille osana heille tehtäviensä hoitamisesta suoritettavaa palkkiota yhtiökokouksen 2012 tekemän päätöksen perusteella. Hallituksen palkkiona luovutettujen vaihto-osakkeiden arvo luovutushetkellä oli yhteensä 35 427 euroa.

Osakeantivaltuus

Vuoden 2012 yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeanteista luovuttamalla kaikki yhtiön hallussa olevat ja mahdollisesti hankittavat omat osakkeet, yhteensä enintään 15 386 123 osaketta, joista enintään 2 451 295 voi olla kantaosakkeita sekä antamalla maksua vastaan yhteensä enintään 20 000 000 uutta vaihto-osaketta.

Valtuuden nojalla luovutettavissa ja yhtiön hallussa 31.12.2012 olevien omien osakkeiden määrä on 3,2 prosenttia osakekannasta ja 1,15 prosenttia osakekannan tuottamasta äänimäärästä. Valtuuden nojalla liikkeeseen laskettavissa olevien uusien osakkeiden määrä puolestaan on 12,1 prosenttia osakekannasta ja 2,5 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Hallitus on valtuutettu päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä omia osakkeita luovutetaan ja uusia osakkeita annetaan.

Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta ja uusien osakkeiden antamisesta muutoin kuin siinä suhteessa,

jossa osakkeenomistajilla on etuoikeus yhtiön osakkeisiin, jos poikkeamiseen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Yhtiön pääomarakenteen kehittämistä, yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamista tai toteuttamista sekä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamista voidaan pitää yhtiön kannalta painavana taloudellisena syynä.

Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta myös NASDAQ OMX Helsinki Oy:n (Pörssi) järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä varojen hankkimiseksi investointien ja mahdollisten yritysostojen rahoittamiseen.

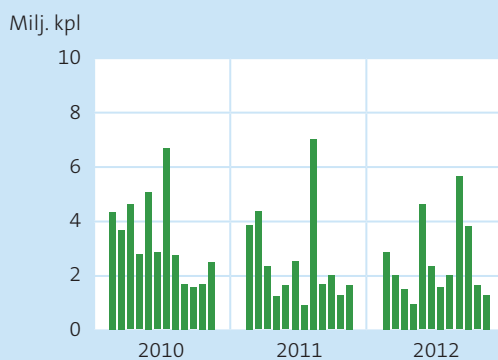
Osakkeet voidaan luovuttaa myös muuta kuin rahavastiketta vastaan, kuittausta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin.

Osakeantivaltuutukset ovat voimassa enintään 29.3.2017 asti.

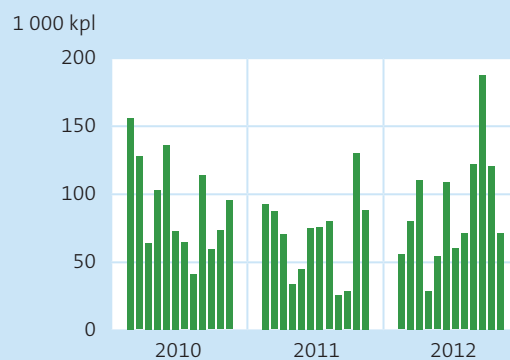
Hallitus ei katsauskauden aikana ole käyttänyt osakeantivaltuuttaan.

Osakeyhtiölain nojalla hallituksella on myös oikeus mitätöidä kaikki yhtiön hallussa olevat omat osakkeet. Osakkeita ei ole mitätöity tilikauden aikana.

Vaihtomäärä, vaihto-osake

Vaihtomäärä, kantaosake

Kurssikehitys, vaihto-osake

— Raisio V-osake — OMX Helsinki GI

Kurssikehitys, kantaosake

— Keskikurssi

Hallintomalli

Yhtiökokous ja yhtiön johto

Yhtiökokous on ylin yhtiön asioista päättävä elin. Varsinainen yhtiökokous kokoontuu vuosittain huhtikuun loppuun mennessä päättämään sille kuuluvista asioista, kuten tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta ja osingonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä tilintarkastajien valinnasta ja heidän palkkioistaan. Ylimääräisiä yhtiökokouksia voidaan pitää asioiden niin vaatiessa.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä, joiden toimikausi alkaa valinnan tehneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy lähinnä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa sekä antaa yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.

Yhtiön hallintoneuvoston jäsenet, joita on vähintään 15 ja enintään 25, valitsee henkilöstöryhmien edustajia lukuun ottamatta yhtiökokous toimikaudeksi, joka alkaa valinnan tekevästä yhtiökokouksesta ja päättyy kolmannen valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Kolmannes jäsenistä on erovuorossa vuosittain. Hallintoneuvostoon kuuluu myös kolme Raision Suomessa toimivan henkilöstön muodostamien henkilöstöryhmien valitsemaa edustajaa, joiden toimikausi on noin kolme vuotta.

Niin hallituksen kuin hallintoneuvoston jäsenten valinnan suorittava orgaani voi milloin tahansa tehdä uuden valintapäätöksen ja jäsenen tai kaikkien jäsenten tehtävä voi siten päättyä myös kesken toimikauden.

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä sen asettamien tavoitteiden mukaisesti (yleistoimivalta) sekä vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtajan nimittää ja vapauttaa tehtävistään hallitus. Toimitusjohtaja valitaan tehtävänsä toistaiseksi.

Yhtiöjärjestyksen muuttaminen

Pääsääntöisesti yhtiöjärjestyksen muuttaminen edellyttää, että muutosehdotusta kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Yhtiöjärjestyksen 6., 7., 8., 9. ja 18. pykälien muuttamiseksi tarvitaan kuitenkin kahdessa peräkkäisessä vähintään 20 päivän väliajalla pidetyssä yhtiökokouksessa kolmen neljäsosan enemmistöllä annetuista äänistä ja edustetuista osakkeista tehty päätös. Tietyissä asioissa osakeyhtiölaki edellyttää osakelajikohtaista äänestystä ja osakkeenomistajan suostumusta.

Yhtiöjärjestyksestä ei ole muutettu eikä ole esitetty muutettavaksi vuoden 2012 aikana.

Omistajat 31.12.2012	%
Kotitaloudet	52,5
Ulkomaiset omistajat ²⁾	9,3
Yritykset ³⁾	12,4
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset ¹⁾	5,9
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	6,8
Julkisyhteisöt	8,6
Odoteluettelolla ja yhteistilillä	4,5

¹⁾ ilman hallintarekisteröityjä

²⁾ sisältää hallintarekisteröidyt

³⁾ sisältää yhtiön omistamat omat osakkeet

Osakkeenomistajat						
25 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2012 osakasluettelon mukaan						
	Sarja K	Sarja V	Yhteensä	%	Ääniä	%
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		5 452 178	5 452 178	3,30	5 452 178	0,67
Reso Management Oy		4 482 740	4 482 740	2,71	4 482 740	0,55
Niemistö Kari		4 120 000	4 120 000	2,49	4 120 000	0,51
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry.	3 733 980	199 000	3 932 980	2,38	74 878 600	9,22
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma		2 799 500	2 799 500	1,70	2 799 500	0,34
Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas		2 500 000	2 500 000	1,51	2 500 000	0,31
Sijoitusrahasto OP-Suomi Arvo		2 000 000	2 000 000	1,21	2 000 000	0,25
Sijoitusrahasto Evli Suomi Pienyhtiöt		1 845 762	1 845 762	1,12	1 845 762	0,23
Sijoitusrahasto Taaleritehdas Arvo Markka Osake		1 500 000	1 500 000	0,91	1 500 000	0,18
Relander Harald		1 428 000	1 428 000	0,86	1 428 000	0,18
Valtion Eläkerahasto		1 300 000	1 300 000	0,79	1 300 000	0,16
Sijoitusrahasto OP-Delta		1 250 000	1 250 000	0,76	1 250 000	0,15
Sijoitusrahasto Säästöpankki Kotimaa		1 123 338	1 123 338	0,68	1 123 338	0,14
Sijoitusrahasto Aktia Capital		1 065 475	1 065 475	0,65	1 065 475	0,13
Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia		1 057 300	1 057 300	0,64	1 057 300	0,13
Maa- ja Vesiteknikan Tuki ry.		1 000 000	1 000 000	0,61	1 000 000	0,12
Etra Invest Oy Ab		1 000 000	1 000 000	0,61	1 000 000	0,12
Sijoitusrahasto OP-Suomi Pienyhtiöt		830 000	830 000	0,50	830 000	0,10
Brotherus Ilkka	42 540	784 500	827 040	0,50	1 635 300	0,20
Laakkonen Mikko		826 823	826 823	0,50	826 823	0,10
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera		818 400	818 400	0,50	818 400	0,10
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund r.f.	772 500		772 500	0,47	15 450 000	1,90
Langh Hans	754 480		754 480	0,46	15 089 600	1,86
Sijoitusrahasto Fim Fenno		751 367	751 367	0,45	751 367	0,09
Haavisto Heikki	574 374	51 090	625 464	0,38	11 538 570	1,42

Ulkomaalaisten omistuksessa hallintarekisteröidyt mukaan lukien oli yhteensä 15 272 449 osaketta, joka on 9,2 % koko osakemäärästä ja 11,6 % vaihto-osakkeista. Yhtiön omassa omistuksessa oli yhteensä 5 271 929 osaketta, joka on 3,2 % koko osakemäärästä.

Osakeomistuksen jakautuminen 31.12.2012								
Osakkeita	Vaihto-osakkeet				Kantaosakkeet			
	Omistajia		Osakkeita		Omistajia		Osakkeita	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–1 000	21 823	65,8	10 203 003	7,8	3 397	57,6	1 207 333	3,5
1 001–5 000	8 943	27,0	21 384 253	16,3	1 598	27,1	3 830 876	11,3
5 001–10 000	1 502	4,5	11 180 943	8,6	460	7,8	3 304 105	9,7
10 001–25 000	625	1,9	9 790 781	7,5	305	5,2	4 758 490	14,0
25 001–50 000	141	0,4	5 013 884	3,8	90	1,5	2 919 167	8,6
50 001– odotusluettelossa	141	0,4	73 179 780	55,8	45	0,8	11 008 604	32,3
yhteistilillä			0	0,0			6 405 861	18,8
erityistilillä			180 770	0,1			612 730	1,8
yhteensä	33 175	100,0	131 101 864	100,0	5 895	100,0	34 047 166	100,0

Raisio Oyj:llä oli rekisteröityjä osakkeenomistajia 31.12.2012 yhteensä 35 414.

Emoyhtiön tuloslaskelma

(Milj. euroa)	Liitetieto	1.1.-31.12.2012	1.1.-31.12.2011
LIKEVAIHTO		2,13	2,03
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut	1	-0,04	-0,05
Henkilöstökulut	2	-1,69	-1,45
Poistot ja arvonalentumiset	3	-0,03	-0,04
Liiketoiminnan muut kulut	4	-4,62	-6,67
LIKETULOS		-4,25	-6,18
Rahoitustuotot ja -kulut	5	-0,13	+0,94
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		-4,37	-5,24
Satunnaiset erät	6	9,29	+11,00
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSIIRTOJA JA VEROJA		4,91	5,76
Tilinpäätössiirrot	7	-0,02	+0,00
Tuloverot	8	-1,21	-2,01
TILIKAUDEN TULOS		3,68	3,74

Emoyhtiön tase

(Milj. euroa)	Liitetieto	31.12.2012	31.12.2011
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	9	0,05	0,02
Aineelliset hyödykkeet	9	0,44	0,37
Osuudet saman konsernin yrityksistä	10	304,47	249,51
Muut sijoitukset	10	66,80	48,97
		371,75	298,87
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	11	0,02	0,03
Lyhytaikaiset saamiset	12	25,11	24,43
Rahoitusarvopaperit	13	54,84	120,52
Rahat ja pankkisaamiset		26,47	20,91
		106,44	165,89
VASTAAVAA YHTEENSÄ		478,19	464,76
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	14		
Osakepääoma		27,78	27,78
Ylikurssirahasto		2,91	2,91
Vararahasto		88,59	88,59
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		10,62	10,62
Edellisten tilikausien tulos		160,52	175,27
Tilikauden tulos		3,68	3,74
		294,10	308,91
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	15	0,02	0,00
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	16	55,46	76,25
Lyhytaikainen vieras pääoma	17	128,61	79,60
		184,07	155,85
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		478,19	464,76

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

(Milj. euroa)	2012	2011
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	-4,37	-5,24
Oikaisut:		
Suunitelman mukaiset poistot	0,03	0,04
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	1,06	1,70
Muut tuotot ja kulut, joihin ei sisälly maksua	0,04	0,04
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,93	-2,64
Muut oikaisut	0,00	1,92
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	-4,19	-4,18
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	-0,27	-3,92
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	0,00	-0,01
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+), vähennys (-)	-2,41	2,39
Käyttöpääoman muutos	-2,68	-1,54
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-6,86	-5,72
Maksetut korot ja maksut liiketoiminnan rahoituskuluista	-4,04	-2,93
Saadut osingot	0,02	0,02
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	5,22	6,26
Maksetut välittömät verot	-1,42	-0,54
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	-7,09	-2,91
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-0,11	0,00
Investoinnit konserniyhtiöosakkeisiin	-54,97	-96,35
Luovutustulot konserniyhtiöosakkeista	0,00	14,65
Luovutustulot arvopapereista	0,00	10,06
Myönnettyt lainat	-20,00	-24,37
Lainasaamisten takaisinmaksut	2,21	15,81
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-72,87	-80,21
Rahavirta investointien jälkeen	-79,96	-83,12
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	-15,96	64,49
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	43,32	27,82
Lainasaamisten lisäys (-), vähennys (+)	0,00	0,15
Saadut ja maksetut konserniavustukset	11,00	11,80
Omien osakkeiden hankinta	-1,02	-1,74
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-17,51	-16,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	19,84	86,52
Rahavarojen muutos	-60,12	3,40
Rahavarat tilikauden alussa	141,44	138,03
Rahavarat tilikauden lopussa	81,31	141,44

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomessa voimassa olevia kirjanpito- ja osakeyhtiölain säännöksiä. Tilinpäätös on laadittu euroissa.

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Taseeseen merkittyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Hankintameno on luettu hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönotto-kuukaudesta alkaen.

Poistoajat ovat:

- rakennukset ja rakennelmat 10–25 vuotta
- koneet ja laitteet 4–10 vuotta
- aineettomat oikeudet 5–10 vuotta
- muut pitkävaikutteiset menot 5–20 vuotta.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot, joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika on alle kolme vuotta, sekä pienhankinnat (alle 850 euroa) on kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi.

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla myyntituottoa kirjanpitoarvoon, ja myyntivoitot ja -tappiot sisällytetään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä. Hankintameno määritetään painotetulla keskimääräisellä kustannuksella.

Saatavien ja velkojen arvostaminen

Saatavat on arvostettu hankintamenoonsa tai hankintamenoa alemman todennäköiseen arvoonsa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön henkilöstön lakisääteinen ja vapaaehtoinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöissä. Yhtiön toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.

Varaukset

Varaukset kirjataan, kun yhtiöllä on tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta velvoitetta on mahdollisuus saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuus-eräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun yhtiö on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

Liikevaihto

Liikevaihtona esitetään tuotemyynnin lisäksi tuotot emoyhtiön konserniyhtiöille tuottamasta palvelutoiminnasta.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina ovat esitetty omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät säännölliset tuotot kuten vuokrat.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat saaduista ja annetuista konserniavustuksista.

Tuloverot

Yhtiön tuloslaskelman verot sisältävät verotettavan tuloksen perusteella lasketut tilikauden verot sekä aikaisempien tilikausien verot. Tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään täysimääräisenä taseessa, eikä niihin sisältyvää verovelkaa ole käsitelty velkana. Laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivänä noteerattujen keskikurssien mukaan. Toteutuneet kurssierot samoin kuin saamisten ja velkojen arvostamisesta syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot on käsitelty myyntien ja ostojen oikaisuerinä ja rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot on esitetty rahoituksen tuotoissa ja kuluissa.

Johdannaisopimukset

Riskienhallintapolitiikkansa mukaisesti yhtiö käyttää johdannaisia valuutta- ja korkoriskeiltä suojautumiseen. Valuuttajohdannaisia käytetään suojaamaan valuuttamääräisiä saamisia ja velkoja ja niistä syntyvät kurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konsernin korollisista lainoista ja saamisista koostuvan salkun koronkorisiksi pienennetään tekemällä koronvaihtosopimuksia. Sopimusten jaksoitettu korko kirjataan rahoitustuottoihin tai rahoituskuluihin oikaisemaan alla olevasta laina- ja saamissalkusta aiheutuvia korkokuluja/-tuottoja. Sopimusten käypää arvoa ei ole kirjattu.

Omat osakkeet

Omien osakkeiden hankinta siihen liittyvine menoineen on esitetty yhtiön tilinpäätöksessä voittovarojen vähennyksenä. Omien osakkeiden luovutukset on esitetty voittovarojen lisäyksenä lukuun ottamatta suunnatussa osakeannissa luovutettuja omia osakkeita, joiden merkintähinta on merkitty sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon ja joiden hankintameno esitetään edelleen voittovaroissa.

Rahoituslaskelma

Tilikauden aikaiset rahavirrat esitetään jaoteltuina liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin.

Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot

(Milj. euroa)	2012	2011
1. MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	0,04	0,06
Varaston muutos	0,00	-0,01
Yhteensä	0,04	0,05
2. HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	1,23	1,18
Eläkekulut	0,24	0,17
Muut henkilöstökulut	0,22	0,10
Yhteensä	1,69	1,45
JOHDON PALKAT JA PALKKIOT		
Toimitusjohtaja	0,79	0,72
Hallituksen jäsenet	0,18	0,18
Hallintoneuvosto	0,03	0,04
EMOYHTIÖN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN		
Toimihenkilöt	4	2
LÄHIPIIRIVASTUUT		
Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset		
Emoyhtiön toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.		
3. POISTOT JA ARVONALENNUKSET		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,03	0,04
4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT		
Tilintarkastajan palkkiot:		
PricewaterhouseCoopers Oy		
Tilintarkastus	0,06	0,07
Todistukset ja lausunnot	0,01	0,02
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	0,01	0,00
Yhteensä	0,08	0,10

(Milj. euroa)	2012	2011
5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Osinkotuotot		
Omistusyhteisyrityksiltä	0,02	0,02
Yhteensä	0,02	0,02
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	1,48	1,28
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	1,49	1,29
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	0,25	0,55
Muilta	1,35	2,38
Yhteensä	1,60	2,94
Rahoitustuotot yhteensä	3,10	4,23
Kurssierot		
Saman konsernin yritykset	2,64	2,25
Muut	-2,03	-1,45
Yhteensä	0,61	0,81
Sijoitusten arvonalennukset		
Pitkäaikaisten sijoitusten arvonalentumiset	-0,04	0,00
Yhteensä	-0,04	0,00
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-0,89	-0,69
Muille	-2,90	-3,40
Yhteensä	-3,79	-4,10
Rahoituskulut yhteensä	-3,18	-3,29
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-0,13	0,94
6. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	12,78	11,86
Yhteensä	12,78	11,86
Satunnaiset kulut		
Annetut konserniavustukset	-3,49	-0,86
Yhteensä	-3,49	-0,86
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	9,29	11,00
7. TILINPÄÄTÖSSIIRROT		
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	0,02	0,00
8. TULOVEROT		
Tuloverot satunnaisista eristä	-2,27	-2,86
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	1,06	0,85
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,00	0,00
Yhteensä	-1,21	-2,01

Emoyhtiön taseen liitetiedot

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2012

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	pitkävaikutt. menot	Muut	Aineettomat
				hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,25		0,37	0,63
Lisäykset 1.1.–31.12.	0,03			0,03
Hankintameno 31.12.	0,28		0,37	0,65
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,23		0,37	0,60
Tilikauden poisto	0,00		0,00	0,01
Kertyneet poistot 31.12.	0,23		0,37	0,61
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	0,05		0,00	0,05
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	0,02		0,00	0,02

9. AINEELLISET HYÖDYKKEET 2012

(Milj. euroa)	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,70	0,26	0,26	1,23
Lisäykset 1.1.–31.12.		0,09		0,09
Hankintameno 31.12.	0,70	0,35	0,26	1,31
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,64	0,22		0,86
Tilikauden poisto	0,01	0,01		0,02
Kertyneet poistot 31.12.	0,65	0,23	0,00	0,88
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	0,06	0,12	0,26	0,44
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	0,07	0,04	0,26	0,37
Tuotannollisten koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2012		0,00		
31.12.2011		0,00		

10. SIIJOITUKSET 2012

(Milj. euroa)	Konserni- yritysten osakkeet	Omistus- yhteisyritys- osakkeet	Muut osakkeet	Saamiset konserni- yritykset	Muut saamiset	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.	249,51	0,03	0,03	48,91	0,00	298,47
Lisäykset 1.1.–31.12.	54,96			20,04		75,00
Vähennykset 1.1.–31.12.	0,00			2,21	0,00	2,21
Hankintameno 31.12.	304,47	0,03	0,03	66,74	0,00	371,27
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	304,47	0,03	0,03	66,74	0,00	371,27
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	249,51	0,03	0,03	48,91	0,00	298,47

OSAKKEET JA OSUUDET 2012

	Konsernin omistus- osuus, %	Emoyhtiön omistus- osuus, %
KONSERNIYRITYKSET		
Proteinoil Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisio Finance NV, Belgia	100,00	99,99
Raision Konsernipalvelut Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy, Raisio	100,00	50,00
Raisio UK Limited, Englanti	100,00	100,00
Glisten Limited, Englanti	100,00	0,00
Ravintoraisio Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisioagro Oy, Raisio	100,00	100,00
Reso Management Oy, Raisio	22,22	22,22

OSAKKUUSYRITYKSET

Vihervakka Oy, Pöytyä	38,50	38,50
-----------------------	-------	-------

11. VAIHTO-OMAISUUS

(Milj. euroa)	2012	2011
Aineet ja tarvikkeet	0,01	0,02
Valmiit tuotteet/tavarat	0,01	0,01
	0,02	0,03

12. SAAMISET

(Milj. euroa)	2012	2011
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Myyntisaamiset	0,10	0,08
Lainasaamiset	8,80	4,40
Muut saamiset	12,81	11,89
Siirtosaamiset	1,94	6,96
	23,65	23,35
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,05
Siirtosaamiset	1,45	1,04
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	25,11	24,43

Siirtosaamisiin sisältyy liiketoimintaan liittyvien kulujen ja tuottojen sekä rahoituserien jaksotuksia.

13. RAHOITUSARVOPAPERIT

(Milj. euroa)	2012	2011
Jälleenhankintahinta	55,08	121,14
Kirjanpitoarvo	54,84	120,52
Erotus	0,24	0,62

14. OMA PÄÄOMA

(Milj. euroa)	2012	2011
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	27,78	27,78
Osakepääoma 31.12.	27,78	27,78
Ylikurssirahasto 1.1.	2,91	2,91
Ylikurssirahasto 31.12.	2,91	2,91
Vararahasto 1.1.	88,59	88,59
Vararahasto 31.12.	88,59	88,59
Sidottu oma pääoma yhteensä	119,27	119,27
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	10,62	10,62
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	10,62	10,62
Voittovarot 1.1.	179,02	193,04
Osingonjako	-17,62	-16,10
Nostamattomat osingot	0,10	0,04
Omien osakkeiden luovutus	0,04	0,04
Omien osakkeiden hankinta	-1,02	-1,74
Voitto edellisiltä tilikaudelta 31.12.	160,52	175,27
Tilikauden tulos	3,68	3,74
Vapaa oma pääoma yhteensä	174,83	189,64
Oma pääoma yhteensä	294,10	308,91
Omasta pääomasta jakokelpoisia varoja	174,83	189,64

Yhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:

	2012		2011	
	kpl	1 000 euroa	kpl	1 000 euroa
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 047 166	5 726	34 255 057	5 761
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	131 101 864	22 050	130 893 973	22 015
Yhteensä	165 149 030	27 776	165 149 030	27 776

Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet:

	2012		2011	
	kpl	Hankintameno 1 000 euroa	kpl	Hankintameno 1 000 euroa
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	212 696	416	208 511	406
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	5 059 233	19 052	4 665 029	18 070
Yhteensä	5 271 929	19 468	4 873 540	18 476

Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöshetkellä oli 16,2 milj. euroa (vuonna 2011 luovutushinta oli 11,6 milj. euroa).

15. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Tilinpäätössiirtojen kertymä muodostuu kertyneestä poistoerosta.

16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

(Milj. euroa)	2012	2011
Lainat rahoituslaitoksilta	55,46	76,25
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	55,46	76,25

17. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

(Milj. euroa)	2012	2011
Lainat rahoituslaitoksilta	47,01	20,43
Ostovelat	0,13	0,09
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	78,94	53,64
Siirtovelat	0,21	0,27
	79,15	53,91
Muut velat	0,42	0,48
Siirtovelat	1,89	4,69
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	128,61	79,60
Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen, rahoituserien ja verojen jaksotuksia.		
Korottomat velat		
Lyhytaikaiset	6,15	6,39

Emoyhtiön muut liitetiedot

18. ANNETUT VAKUUKSET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT

(Milj. euroa)	2012	2011
TASEeseen sisältyvät VASTUUSITOUMUKSET JA VASTUUT:		
Leasingvastuut		
Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	0,01	0,00
Myöhemmin maksettavat	0,01	0,00
Yhteensä	0,02	0,00
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehtoihin liittyviä vastuuta.		
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	37,77	37,54

19. JOHDANNAISSOPIMUKSET:

(Milj. euroa)	2012	2011
Johdannaisopimuksia käytetään yhtiössä suojaustarkoitukseen.		
Alempana ilmoitetut johdannaisopimusten kohde-etuuden arvot kuvaavat suojaustoi- mien laajuutta.		
Johdannaisopimusten käyvät arvot kertovat minkälainen tulos johdannaisaseman sulkemisesta olisi syntynyt tilinpäätöspäivän markkinahinnoilla.		
Valuuttatermiinit:		
Käypä arvo	0,89	2,25
Kohde-etuuden arvo	65,06	65,80
Valuuttatermiinien kohde-etuuden arvona on ilmoitettu avointen termiinisopimusten summa muutettuna euroiksi tilinpäätös- päivän kurssilla.		
Koronvaihtosopimukset:		
Käypä arvo	-1,71	-1,82
Kohde-etuuden arvo	48,25	56,16
Koronvaihtosopimusten kohde-etuuden arvona on ilmoitettu avointen sopimusten nimellismäärä.		

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat taseen 31.12.2012 mukaan ovat 174 826 175,05 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voittovaroista jaetaan osinkoa 0,12 euroa osaketta kohden

yhteensä	19 817 883,60 euroa
ja että voittovaratilille jätetään	155 008 291,45 euroa
Yhteensä	174 826 175,05 euroa

Osinkoa ei kuitenkaan makseta niille osakkeille, jotka ovat yhtiön hallussa osingonjaon täsmäytyspäivänä 3.4.2013.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu osingonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Raisiossa 12. helmikuuta 2013

Simo Palokangas	Michael Ramm-Schmidt
Anssi Aapola	Pirkko Rantanen-Kervinen
Erkki Haavisto	Matti Rihko
Matti Perkonoja	<i>toimitusjohtaja</i>

Tilintarkastuskertomus

Raisio Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Raisio Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2012. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudattavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaisia virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen,

hallintoneuvoston jäsenet taikka toimitusjohtaja syylistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka, rikkoontuneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovelletun tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Raisiossa 12. helmikuuta 2013

Johan Kronberg	Kalle Laaksonen
<i>KHT</i>	<i>KHT</i>

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa perehtynyt tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen sekä tilintarkastuskertomukseen tilikaudelta 1.1. – 31.12.2012.

Hallintoneuvosto puoltaa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käytöstä.

Ascot, Iso-Britannia 27. helmikuuta 2013

Hallintoneuvoston puolesta
Michael Hornborg
puheenjohtaja

Raisio Oyj • Raisonkaari 55, PL 101, 21201 Raisio
Puh. (02) 443 2111 • Faksi (02) 443 2315
Y-tunnus 0664032-4 • Kotipaikka Raisio

www.raisio.com
<http://vuosikertomus2012.raisio.com>